

श्रीमद् युद्धिसागरसूरिण अथभाषा अथांक प४.

शास्त्रविशारद योगनिष्ठ जैनाचार्य श्रीमद् युद्धिसागर-
सूरिण विरचित

गङ्गुली संग्रह

भाग भीजे.

भाणुसा निवासी सुश्रावक शा. वीरव्यंढभाई कृष्णलालनां
पतिन श्राविका समर्थभाईनी प्रेरणा व्यने
द्रव्य सहायथी

छपावी प्रसिद्ध करनार

श्री अध्यात्मज्ञानप्रसारक मंडळ.

डा. वडीव मोहनदास डीभयंद

पादरा.

प्रत १०००

सं. १९७६

ध. सं. १९२०

किंमत ३. ०-४-०

श्रीमद् बुद्धिसागरसुरिण्यं अथभाषा अथांक ५४.

शास्त्रविशारद योगनिष्ठ जैनाचार्य श्रीमद् बुद्धिसागर-
सुरिण्यं विरचित

गुह्यी संग्रह

भाग भीष्म.

भाषासा निवासी सुश्रावक शा. श्रीरथरामभट्टकृष्णलाल
पतिन आविका समरथभाषनी प्रेरणा
द्वय सहायथी

छपावी प्रसिद्ध करनार

श्री अध्यात्मज्ञानप्रसारक मंडळ.

डा. वकील मोहनदास डीभयंद

पादरा.

प्रत १०००

सं. १८७६

छ. सं. १८२०

किंमत रु. ०-४-०

અથ મળવાનાં ઠેકાણા:—

શ્રી અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રસારક મંડળ ચંપાગંદી મુખ્યાલય.

શા. વીરચંદ્રભાઈ કૃષ્ણાણુ પુના ઠે. વૈતાલપંક તથા માણસા.

પુકસેલર મેઘણ હીરણ પાયલુની મંખાઈ.

વક્રીલ મોહનલાલ હીમચંદ પાઠરા (શુભજાત).

શા. આત્મારામ ખેમચંદ, સાણ્ણંદ

વિભાપુર જૈનમિત્ર મંડલ.

હા. શા. મોહનલાલ જોશીગભાઈ.

વડોદરા-શિયાપુરામાં, હુહાણામિત્ર સ્ટીમ પ્રિં પ્રેસમાં, વિક્રમભાઈ આશાજી
દક્ષરે. તા. ૩૦-૧-૧૯૨૦ ના રોજ પ્રકાશકને માટે છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યું.

ગુંહલી સંગ્રહ-બીજો ભાગ

મસ્તાવન્ત.

સંવત્ ૧૯૭૫ ની સાલનું 'કોમારુ' પોદરાના વકીલ મોહનલાલ હિમચંદ વગેરે જૈનસંઘના આગ્રહથી પાદરામાં કરવામાં આવ્યું. તે પ્રસંગે જાણવા માસમાં ગુજાઈથી માણસાવળા આવક શા. વીરચંદ્રભાઈ કૃષ્ણાણ વાંદવા આવ્યા હતા. તેમણે ગુંહલીઓ રચવાની વિજ્ઞપ્તિ કરી તેથી આશ્ચિન માસમાં ગુંહલીઓ રચી અને કારતક માસમાં વકીલ મોહનલાલ હિમચંદે છપાવવા પડોદરા મોકલાવી. પોષ માસમાં બીજો ભાગ તૈયાર થઇ ગયો. ખૌંજ ભાગની ગુંહલીઓમાં મુનિયોના ગુણોની ગુંહલીઓ, પવોની ગુંહલીઓ, મજુ મહાવીર સ્વામિની અનેકાવસ્થાની ગુંહલીઓ, ગુણોની ગુંહલીઓ, નવપદની ગુંહલીઓ વગેરેનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. ખીજ ભાગની ગુંહલીઓ કેટલીક ઉદ્દગાર રૂપ અને અનેકનયોની અપેક્ષાવાળી આધ્યાત્મિક મહાવીર પ્રભુની સ્તુતિ રૂપ છે. ગુણાનુસાર દષ્ટિએ અનેક મુનિયોની, સૂરિયોની ગુંહલીઓ રચવામાં આવી છે. શ્રી મહાવીર પ્રભુની ગુંહલીઓમાં કેટલેક સ્થાને આધ્યાત્મિક સર્વનય સાપેક્ષ વિચારોથી મહાવીર પ્રભુને વિશ્વરૂપે અને જગતને મહાવીરરૂપે જોવાની ભાવનાનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે તેમાં સ્થાનાંગ સૂત્રમાં જેમ વગેે ઝાયા એક આત્મા છે એમ સંગ્રહનય સત્તા વડે દર્શાવવામાં આવ્યું છે, તેમ અત્રપણ સત્તાગ્રાહક સંગ્રહનયવડે તથા એક વસ્તુમાં સર્વંદ્રવ્ય વિષયક સત્ અસત્ અસ્તિનાસ્તિ સર્વં પયોયોને ઘટાવવાની અપેક્ષાએ અને ઉદારભાવના વડે વિશ્વદંષ્ટિ ખીલે એવી નયસાપેક્ષદંષ્ટિ વડે લખવામાં આવ્યું છે તેથી તત્ત્વપદાર્થોના પ્રરૂપણામાં એકાન્તવાદ લાગુ પડતો નથી, પરંતુ તેથી સ્યાદ્વાદદર્શનની મહત્તામાં, વિશાળતામાં વૃદ્ધિ દર્શાવી છે. સંગ્રતિ વિદ્યમાન જૈનધર્મના સ્થાપક શ્રી મહાવીર પ્રભુ છે, તેથી તેમની ભકિતના યોગે તેમની ગુંહલીઓ વિશેષ પ્રમાણમાં રચવામાં

(૨)

આવી છે. ખાલિકાઓને, શ્રાવિકાઓને તથા પુરૂષોને રાગ બંધ બેસતા થઈ પડે એવા પરિચિત ગવાતા રાગોમાં શુંહલીઓ રચવામાં આવી છે. શુંહલીઓને શુભાનુરાગ દૃષ્ટિથી વાંચવામાં આવશે તો તેમાંથી ઘણું અનુભવવા યોગ્ય મળી શકશે. અન્ય ધર્મવાળાઓને પણ શુંહલીઓમાંથી સમાજોત્તરિ સાટે ઘણી શુંહલીઓ ઉપયોગી થઈ પડે તેમ છે. જેવી દૃષ્ટિથી શુંહલીઓ વાંચવામાં આવશે તેવું ફળ પ્રાપ્ત થશે. હૃદયમં ૐ અર્હંશાન્તિઃ ૩

સંવત ૧૯૭૬ પોષ વદિ પં પંચમી.

અમદાવાદ, ઝવેરીવાડો, આંબલીપોળનો
ઉપાશ્રય.

લે. બુદ્ધિસાગરસૂરિ.

ગુંહલીઓની વિષયાનુક્રમણિકા.

અંક	પૃષ્ઠ.
૧ શ્રી રવિસાગરજી મહારાજની ગુંહલી.	૧
૨ શ્રીમદ્ સુખસાગરજી મહારાજની ગુંહલી.	૨
૩ ગુરૂ વ્યાખ્યાન ગુંહલી.	૨
૪ વીર પ્રભુની ગુંહલી.	૩
૫ જૈનલક્ષણ ગુંહલી.	૩
૬ ગુરૂલક્ષણ ગુંહલી.	૪
૭ યોગાસુ' કરવા ગુરૂ પધારે તેની ગુંહલી.	૫
૮ યોગીની ગુંહલી.	૫
૯ દિવાળીની ગુંહલી.	૬
૧૦ જ્ઞાનપંચમીની ગુંહલી.	૭
૧૧ ગુરૂ ગુંહલી કરતી વખતે ગાવાનું ગીત.	૭
૧૨ વાસુદેવપાકરતી વખતની ગુંહલી.	૮
૧૩ મહાવીર જન્મ જયંતીની ગુંહલી.	૯
૧૪ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ પ્રભાત ગીત.	૯
૧૫ મહાવીર પ્રભુનો છેલ્લો ઘડીનો ઉપદેશ.	૧૦
૧૬ જિનાગમ શ્રવણ ગુંહલી.	૧૧
૧૭ વ્યસન નિવારક ગુંહલી.	૧૨
૧૮ જળયાત્રા ગીત.	૧૩
૧૯ મહાવીર પ્રભુના આશ્રયની ગુંહલી.	૧૩
૨૦ મહાવીરના ભગતોની ગુંહલી.	૧૪
૨૧ દેવગુરૂ ભકિતની ગુંહલી.	૧૫
૨૨ અધ્યાત્મવીરાનુભવ ગુંહલી.	૧૬
૨૩ સ્વસુધારવા ગુરૂવિજ્ઞાપિ ગુંહલી.	૧૮

(૨)

૨૪ શ્રી આત્મારામજી મહારાજની ગુંહલી.	૧૬
૨૫ શ્રી કુન્દિચંદ્રજી મહારાજની ગુંહલી.	૧૬
૨૬ દુષ્ટ હાનિકારક રીવાજોનો નિષેધ ગુંહલી.	૨૦
૨૭ શ્રાવિકાબોધ ગુંહલી.	૨૧
૨૮ વિશ્વવ્યાપક જ્ઞેનધર્મની ગુંહલી.	૨૨
૨૯ પંચમીની ગુંહલી.	૨૨
૩૦ વીર પ્રભુનો ઉપદેશ ગુંહલી.	૨૩
૩૧ ગોતમગુરૂની ગુંહલી.	૨૩
૩૨ મૌન એકાદશીની ગુંહલી.	૨૪
૩૩ ચૌદશીની ગુંહલી.	૨૪
૩૪ ચૌમાસાની ગુંહલી.	૨૫
૩૫ અષ્ટમીની ગુંહલી.	૨૬
૩૬ શ્રી હીરવિજયજીની ગુંહલી.	૨૬
૩૭ શ્રી હેમચંદ્રસૂરિની ગુંહલી.	૨૭
૩૮ શ્રીમદ્ દેવચંદ્રની ગુંહલી.	૨૭
૩૯ શ્રી હરિભદ્રસૂરિની ગુંહલી.	૨૮
૪૦ શ્રી ભદ્રબાહુ સ્વામિની ગુંહલી.	૨૯
૪૧ બ્રહ્મચર્યની ગુંહલી.	૨૯
૪૨ સુધારાની ગુંહલી.	૩૦
૪૩ મહાવીર હૃદયમાં વસ્યાની ગુંહલી	૩૧
૪૪ મહાવીર ભક્ત્યાથી પ્રગટતા ગુણો.	૩૨
૪૫ સેવાની ગુંહલી.	૩૩
૪૬ મહાવીર પ્રભુનાં વચનામૃતોની ગુંહલી.	૩૪
૪૭ યશોદાની વીરપ્રભુને વિનંતિ.	૩૫
૪૮ ગુરૂ વિહાર ગુંહલી.	૩૮
૪૯ શ્રી મોહનલાલજી મહારાજની ગુંહલી.	૪૦
૫૦ શ્રી વિજય લક્ષ્મી સૂરિની ગુંહલી.	૪૧
૫૧ શ્રી અભયદેવ સૂરિની ગુંહલી.	૪૧

(૩)

૫૨ શ્રીમદ્ આનંદધનજીની ગુંડલી.	૪૨
૫૩ શ્રી જિનકલ સુરિની ગુંડલી.	૪૨
૫૪ મંગલીક ગુંડલી.	૪૩
૫૫ શ્રીમદ્ મણિવિજયજીની ગુંડલી.	૪૩
૫૬ શ્રી વીર દેશનાની ગુંડલી.	૪૪
૫૭ મહાવીર પ્રભુનો ઉપદેશ.	૪૬
૫૮ મહાવીર પ્રભુ ઉપદેશ.	૪૬
૫૯ સત્યપ્રેમ.	૪૮
૬૦ ઘરમાં રવજો.	૪૯
૬૧ મહાવીર પ્રભુના પાંચ વધાવા	૫૦
૬૨ હિતશિક્ષાની ગુંડલી.	૫૩
૬૩ જોનોને ઉપદેશ.	૫૫
૬૪ સદ્ગુરુનો શિષ્યને ઉપદેશ.	૫૭
૬૫ સદ્ગુરુનો પુત્રોને ઉપદેશ.	૫૯
૬૬ જોન લક્ષણ.	૬૧
૬૭ પતિવ્રતાના ગુણોની ગુંડલી.	૬૨
૬૮ મહાવીર પ્રભુનો યશોદાને ઉપદેશ.	૬૪
૬૯ દીક્ષા વખતે નંદિવર્ધનનો વીર પ્રભુને સંબોધ.	૬૫
૭૦ યશોદાની મહાવીર પ્રતિ વિજ્ઞાપિત.	૬૭
૭૧ શ્રી વીરનો ચંડકૌશિકને ઉપદેશ.	૬૯
૭૨ શ્રી મહાવીરનાં યશોદા દેવી સાથે લક્ષ.	૭૦
૭૩ શ્રી મહાવીરે માતા પિતાને આપેલો ઉપદેશ.	૭૧
૭૪ પ્રભુ મહાવીરનો ગૃહવાસ.	૭૩
૭૫ સાધુ દીક્ષાની ગુંડલી.	૭૪
૭૬ મહાવીર પ્રભુનો આશ્રય.	૭૫
૭૭ શ્રી મહાવીર ભક્ત લક્ષણ.	૭૭
૭૮ મહાવીર પ્રભુનું સગપણ.	૭૮
૭૯ શ્રી મહાવીર પ્રભુની ભક્તિભાવના.	૮૦

(૪)

૮૪ માતા પિતાના મરણથી શોકાતર નંદિવર્ધનને વીરપ્રભુએ આપેલ ઉપદેશ.	૮૧
૮૫ શ્રી વીરપ્રભુને ઘરમાં રહેવા નંદિવર્ધનનો આગ્રહ.	૮૨
૮૬ વીર પ્રભુની ગૃહસ્થ દશા.	૮૪
૮૭ શ્રી યશોદા દેવીની ગૃહસ્થ દશા.	૮૫
૮૮ વીર પ્રભુની નંદિવર્ધનને શિખામણ.	૮૭
૮૯ વીર પ્રભુની દીક્ષા વખતે યશોદાએ ગાંઝેલી ગુંડલી.	૮૮
૯૦ વીર પ્રભુના કાનોમાં ગોવાળે ખીલા ઠોક્યા તે સમયની શુદ્ધાત્મ દશા.	૯૦
૯૧ યશોદાની મહાવીર પ્રભુને ઘેર પધારવા વિનંતિ.	૯૧
૯૨ દેવી યશોદાની વીર પ્રભુને વિનંતિ.	૯૧
૯૩ શ્રી મહાવીર પ્રભુનું નિશાળમાં ગમન.	૯૨
૯૪ મહાવીર પ્રભુની પુત્રીએ તેમના દીક્ષા પ્રસંગે કાઠેલ ઉદ્દગાર.	૯૩
૯૫ શ્રી વીર કુમારનું હાલરડું.	૯૫
૯૬ શ્રી મહાવીર પ્રભુની ગરબી ગુંડલી.	૯૭
૯૭ જૈનધર્મની ગુંડલી.	૯૮
૯૮ મહાવીર પ્રભુની ગુંડલી.	૧૦૦
૯૯ પતિવ્રતા સ્ત્રીનાં લક્ષણ ગરબી.	૧૦૧
૧૦૦ પ્રભુ મહાવીરની ગુંડલી.	૧૦૨
૧૦૧ પતિશુભુની ગરબી.	૧૦૩
૧૦૨ મહાવીર પ્રભુ પર પ્રેમ. ગુંડલી.	૧૦૫
૧૦૩ મહાવીર પ્રભુની ગરબી ગુંડલી.	૧૦૬
૧૦૪ જૈનોના શુભોગી ગુંડલી.	૧૦૭
૧૦૫ શ્રી અરિહંતની ગુંડલી.	૧૦૮
૧૦૬ સિદ્ધપદની ગુંડલી.	૧૦૯
૧૦૭ આચાર્ય પદની ગુંડલી.	૧૧૦
૧૦૮ ઉપાધ્યાય પદની ગુંડલી.	૧૧૦
૧૦૯ સાધુપદની ગુંડલી.	૧૧૧

(૫)

૧૧૦ દર્શનપદની ગ્રંથલિ.	૧૧૨
૧૧૧ જ્ઞાનપદની ગ્રંથલિ.	૧૧૨
૧૧૨ ચારિત્ર પદની ગ્રંથલિ.	૧૧૨
૧૧૩ તપપદની ગ્રંથલિ.	૧૧૩
૧૧૪ શ્રી મહાવીર જન્મ જયંતી.	૧૧૪
૧૧૫ શ્રી મહાવીર પ્રભુનું પારણું હાલરડું.	૧૧૬

ગુંહલી સંગ્રહ બીજો ભાગ.



અશુદ્ધિશુદ્ધિ પત્ર.

અશુદ્ધિ.		શુદ્ધિ.
૪	શીઘ	શીઘ
૬ લીટી ૧૮	પ્રકાશિમા.	પ્રકાશિયાં.
૧૧—૧૪	પૂરણુ.	પૂરણુ.
૨૩—૮	ગવ.	ગર્વ.
૫૮—૧૬	કુલવટ.	કુલવટ.
૮૨—૨૨	કાચ.	કાચા.
૯૩—૧૬	વ્યાપુ.	વ્યાપુ.

योगनिष्ठ सुनि मહારાજ શ્રી યુદ્ધિસાગરસૂરિજી વિરચિત;

ગાહુંલી સંગ્રહ.

બીજો ભાગ.

(૧)

શ્રીમદ્ રવિસાગરજી મહારાજની ગાહુંલી.

ભવિ તમે વઢો રે સૂરીશ્વર ગચ્છરાય, એ રાગ.

ભવિજન ગાઓ રે, રવિસાગર ગુરૂરાયા,
રવિપેરે મહિમા રે નિશદિન પ્રણમો પાયા.

સાંગર પેઠે ગુણગણ દરિયા, સુનિગણમાં કેશરિયા,
અંદ્રપરે શીતલતા વરિયા, ભવ્યલોક ઉદ્ધરિયા. ભવિજન. ૧

ગૌતમ ગુરૂપેઠે ગુણવંતા, સમતાવંત ભદંતા;
આદેય વચની ઉપશમવંતા, મેરૂપેઠે મહંતા. ભવિજન. ૨

અનુભવજ્ઞાની નિરભિમાની, મમતા રહી ન કશ્યાની;
અમૃત સરખી મીઠીવાણી, જ્ઞાન અભય ગુણદાની. ભવિજન. ૩

સર્વ કોમમાં જે વખણાયા, અતિશયવંત સુહાયા;
યુદ્ધિસાગર સદ્ગુરૂ વંદુ, પહેલાં દર્શન પાયા. ભવિજન. ૪

(૨)

(૨)

શ્રીમદ્ સુખસાગરજી મહારાજની ગહુ'લી.

ભવિ તમે વહો રે. એ રાગ.

ગુરુ સુખ સાગર રે, આતમ સુખના દરિયા, શમદમવંતા રે, સમતા ગુણથી ભરિયા.	
વૈયાવચ્ચી પર ઉપકારી, સરલ સ્વભાવી સનૂગ, પંચ મહામત ધારી પૂરા, સેવાકરણમાં શૂરા.	ગુરુ. ૧
ધર્મક્રિયા કરવામાં જેની, આવે નહીં કોઈ તોલે; વર્તમાન મુનિગણ ગુણરાગી, ખરા હૃદયથી યોલે.	ગુરુ. ૨
ગુરુસેવામાં જીવન ગાળ્યું, કર્મબીજને ખાળ્યું; મુદ્ધિસાગર ઘટ સુખ બાળ્યું, જિનશાસન અજવાળ્યું.	ગુરુ. ૩

(૩)

ગુરુચ્યાખ્યાન ગહુ'લી.

બૃહ્મો મન ભમરા ઠું ક્યાં ભમ્યો. એ રાગ.

ગુરુજી વખાણુ કરે ભલો, સુણુતાં હર્ષ અપાર; વીર પ્રભુજીએ ભાખિયો, જૈનધર્મ છે સાર.	ગુરુજી. ૧
જૈનધર્મ જગ જાગતો, ટાળે સહુ જન દુઃખ; જૈનધર્મ ધરી જીવતાં, મળતાં શાશ્વત સુખ.	ગુરુજી. ૨
ફેવ ગુરુધર્મ સત્ય છે, ધરો તસ વિશ્વાસ; મિથ્યા વહેમ સહુ વારતાં, પામો સમકિતવાસ.	ગુરુજી. ૩
પૂરા હોય તે પારખે, ગુરુવચન પ્રમાણુ, બૃહા પડે જ'આલમાં, ભટકે ચોરાશી ખાણુ.	ગુરુજી. ૪
અરિહંત મહાવીર સત્ય છે, ખીણું આલખ'પાલ; મુદ્ધિસાગર વીરવું, હોળે શરણુ ત્રિકાલ.	ગુરુજી. ૫

(૩)

(૪)

શ્રી વીરપ્રભુની ગહુંહી.

છ રે પહેલો વધારો મહાવીરતથો. એ રાગ.

છરે બહાલા લાગે મહાવીર પ્રભુ, સહુદેવના દેવ મહાન,	
હાટોહાટ હૃદયમાંહિ વ્યાપિયા, અરિહંત વિભુ ભગવાન.	છરે. ૧
મોહું સત્ય મહાવીર દેવ છે, ત્રિશલાસુત જગજ્યકાર;	
જૈનધર્મ ખરો ઉદ્ધારિયો, દેઈ દેશના સત્ય ઉદ્ધાર.	છરે. ૨
મહાવીર પ્રભુ નામ જાપથી, ટળે કર્મ સકલ નિર્ધાર;	
કલિકાલમાં મહાવીર એક છે, સહુ જીવના તારણકાર.	છરે. ૩
જૈનધર્મ સમો નહીં ધર્મ છે, સહુ સેવો નર અને નાર;	
એવી આપે છે શુરૂ દેશના, સુભૂતાં હોય હર્ષ અપાર.	છરે. ૪
મહાવીરપ્રભુ જિનદેવ છે, જૈનધર્મ સદા આધાર;	
યુદ્ધિસાગર શુરૂની દેશના, સુભૂ પામો મંગલમાલ.	છરે. ૫

(૫)

જૈન લક્ષણુ ગહુંહી.

સિદ્ધ જગત શિર શોભતા. એ રાગ.

સાચા જૈન તે જાણીએ, મહાવીર દેવના દાસ,	
જેના દિલમાં ન દીનપણું, જૈનાગમ વિશ્વાસ.	સાચા. ૧
છતે મોહ વિકારને, શૂરા દ્રવ્યને જાવ;	
કરતા નહીં જે કાયરપણું, ધરતા સફળુણુ દાવ.	સાચા. ૨
જૈન ધર્મ આરાધતા, તન મન ધનથકી ખાસ;	
વીર પ્રભુની રે વાણીમાં, સાચો છે વિશ્વાસ.	સાચા. ૩
ધર્મોર્થે જેહ જીવતા, સંગી સત્યના જેહ;	
ચોરી ઝારી ન જે કરે, ધરે ઉપકારે દેહ.	સાચા. ૪
સહાય કરે જે પરરપરે, કરતા સુખાત્રે દાન;	
પ્રાણુ પટે પણુ ધર્મને, કહિ ત્યાગે ન જાણુ.	સાચા. ૫

(૪)

જૈનધર્મની સદ્દેશ્ય, જેના મન હાડોહાડ;	
દુર્ગુણ છોતે જ્ય જે કરે, ઘાદ્યુ' પાળે પ્રમાણ.	સાચા. ૬
જડ વસ્તુના ન લોભિયા, રાગી જૈનોના જેહ;	
મહાવીર મહાવીર મન ભજે, સાચા ગુણગણ ગેહ.	સાચા. ૭
વીર બને શુભકાજમાં, આપે તન મન ભોગ;	
આતમ પેઠે સહુ જીવને, માને ધર્મનો યોગ,	૮
આત્મોદ્ધારક જે બની, કરતા વિન્ધ ઉદ્ધાર;	
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ, શ્રદ્ધા ભક્તિ ઉદ્ધાર.	સાચા. ૯

(૬)

ગુરુગુણ ગહુલી.

રઘુપતિ રામ હૃદયમાં રહેજે રે. એ રાગ.

ગુરુ મહારા જ્ઞાનદર્શન દરિયા રે, સંસાર સમુદ્રને તરિયા. ગુરુ.	
ગુરુ ભાતુ સમા છો પ્રતાપી રે, ગુરુ આકાશ પેઠે છો વ્યાપી રે;	
પ્રત્યુત્તરમાં શીઘ્ર જવાળી;	ગુરુ. ૧
અમૃત સમ મધુરી વાણી રે, સાંભળી જીજ્યા બહુ પ્રાણી રે;	
ખૂબ કરતા ધર્મ કમાણી,	ગુરુ. ૨
સાગર પેઠે ગંભીર છાજે રે, કદિ મૂકે ન નિજ ગુણ માજો રે;	
પાળો મુનિગુણ રીત રીવાજો,	ગુરુ. ૩
ઉપસર્ગ પરિષદ સહેતા રે, મહાવીરનું શાસન વહેતા રે,	
આત્મભાવમાં નિશદિન રહેતા	ગુરુ. ૪
ગામોગામ નગરપૂર ફરતા રે, મોટા મુનિવરને અનુસરતા રે;	
રાગદ્રેષ દૂર પરિહરતા,	ગુરુ. ૫
આગમ ગ્રન્થો ઉપદેશો રે, જેથી જાન્ય જીવોના કલેશો રે;	
બુદ્ધિસાગર શિવ સદેશો,	ગુરુ. ૬

(૫)

(૭)

ચોમાસુ કરવા ગુરૂ પધારે તે વખતે ગાવાની ગહુ'લી.

સાંભળજો મુનિ સંચમરાજે. એ રાગ.

આજ નગરમાં ગુરૂ પધાર્યા, ચોમાસુ શુભ કરવા રે;	આજ. ૧
લબ્ધ જીવિનાં પાપપંક સહુ, મેઘવૃષ્ટિ પરે હરવા રે.	
ધરધર કુંકુમ સાથીઆ કીધા, ધવલ મંગલ વર્તાયાં રે;	આજ. ૨
પુણ્યપનોતાં પગલાં દીકાં, નરનારી હરખાયાં રે.	
ગહુ'ળી કરતી ગોરીઆ ગાવે, લૂંછણા કરતી ભાવેરે;	
મોતિ તંડુલ મૂઠી ભરીને, ગુરૂને સંઘ વધાવે રે.	આજ. ૩
ચાંદલીયા પેઠે ગુરૂ શોભે, ભાતુ પેઠે પ્રકાશે રે;	
મૈઘકેવનિ ઉપદેશ ક્વનિએ, લબ્ધ ચક્રોર વિકાસે રે.	આજ. ૪
મહાવીર પ્રભુની પાટે ઘેસી, જૈન ધર્મ સમભવે રે;	
જૈન જગત જયવંતુ કરતા, ભક્તિ જ્ઞાન સ્કુરાવે રે.	આજ. ૫
આનન્દ મંગલ શાન્તિ વર્તો, નવનવો યોધ સુણાવો રે;	
યુદ્ધિસાગર સાચા સદ્ગુરૂ, મહાવીર તરવો ભણાવો રે.	આજ. ૬

(૮)

ઓળીની ગહુ'ળી.

સિદ્ધ જગત શિર શોભતા. એ રાગ.

ઓળી કરીએ રે ભાવથી, વિધિપૂર્વક સાર;	
મયણાં શ્રીપાલની પરે, પામો સુખ અપાર.	ઓળી. ૧
સુદ સાતમથી પુનમ લગી, આસો ચૈત્ર યે માસ;	
આરાધન નવ પદતણું, કરીએ ધરી વિશ્વાસ.	ઓળી. ૨
અરિહંત નવ પદ તણા, પ્રત્યેક દોય હજાર;	
જપીએ બપ સુભાવથી, કાઉસગ્ગ જયકાર.	ઓળી. ૩
અરિહંતાદિક પૂજાએ, ભજાએ ગુરૂ ગુણવંત,	
લક્ષ્મી લીલા જય પામીએ, આવે દુઃખનો અંત.	ઓળી. ૪

(૬)

જેવી ભાવના જેહની, સિદ્ધિ તેહવી થાય;	
નવભવમાં જન શિવ લહે, કર્મ અનંત ખપાય.	ઝોળી. ૫
ઝોળી તપ સમ તપ નહીં, મંત્રવિષે નવકાર,	
સહાય કરે દેવદેવીઓ, થાતી અણધારી બહાર.	ઝોળી. ૬
રોગ ટળે બહુ જાતના, પદપદ મંગલ થાય;	
પુત્ર મળે મનમાનતા, ઇચ્છત મેળા સુકાય.	ઝોળી. ૭
કર્મ નિકાચિત બાંધિયાં, તે પણ ત્રિણ્ણરીરે જાય;	
આ ભવમાં તપ ફળ મળે, શ્રદ્ધા બળ મહિમાય.	ઝોળી. ૮
ઝોળી તપને આરાધતાં, સુખિયાં નર અને નાર,	
પુદ્ગિસાગર સદ્ગુરુ, આશીષથી નિરધાર.	ઝોળી ૯

(૯)

દિવાળીની ગહુળી.

મારો સુગુણ સહુણા સાહેબ લેટિયો. એ રાગ.

ફૂડી દિવાલી મહાવીર તણી, આખા ભારત દેશ મગ્ગર;	
મહાવીર નામતણા જાપથી, કોટિ ગુણ ફલ લહો નરનાર.	આજો. ૧
છેલ્લા તીર્થંકર મહાવીર પ્રભુ, દેહ ઊડી થયા વિભુસિદ્ધ;	
ચાલે શાસન સંપ્રતિ તેમનું, જેનું નામ છે વિશ્વ પ્રસિદ્ધ.	આજો. ૨
જેણે ભારત દેશ ઉઝાળીયો, કીધો ઉજ્જવલ સ્વર્ગ સમાન;	
સત્ય તરવ જગતયાં પ્રકાશમાં, ભાવે ભાજે વીર ભગવાન.	આજો. ૩
મહાવીર ચરિત્ર શ્રવણ થકી, નિજ આતમ પાવન થાય;	
ગરણું ગણીએ ગુરુગમ લહી, કીને તપ જપને સ્વાધ્યાય.	આજો. ૪
વીર પાછળ વીર સમા બનો, એવો મહાવીરનો ઉપદેશ;	
પુદ્ગિસાગર મનમાંહિ ધારીને, વતો નર નારી હમેશ.	આજો. ૫

(૭)

(૧૦)

જ્ઞાનપંચમીની ગહુ'ળી.

ધન્યાશ્રી.

જ્ઞાન પંચમી જયકાર, કરો તપ પંચમીનું નર નાર.	
જ્ઞાન પંચમી આરાધતાં રે, પ્રગટે જ્ઞાન અનન્ત;	
જ્ઞાન સકલ શુભ શ્રેષ્ઠ છે રે, ભાષે વીર ભદ્રન્ત.	કરો. ૧
શુભ મંજરી વરદત પરે રે, તપ આરાધે જેહ;	
જ્ઞાનાવરણ નિવારીને રે, અનતો જ્ઞાની તેહ.	કરો. ૨
ભણીએ જ્ઞાન ભણવીએ રે, કરીએ તન ધન રહાય;	
જ્ઞાન સર્વત્ર ફેલાવીએ રે, પઠન આદિ ઉપાય.	કરો. ૩
જ્ઞાની જ્ઞાન આશાતના રે, કરીએ નહીં ધરી પ્રેમ;	
જ્ઞાન યોગી અનો વિશ્વમાં રે; અનીચ્છા તપ નેમ.	કરો. ૪
વીરપ્રભુના શાસને રે, જ્ઞાન તણો આધાર;	
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ રે, સેવી લહો એહ સાર.	કરો. ૫

(૧૧)

ગુરુ ગહુ'લી કરતી વખતે ગાવાનું ગીત.

એની રવિસાગર ગુરુ વંદીએ. એ રાગ.

ગાવો સખિયો ગુરુ શુભ ગુંહલી,	
જેની અમૃતરૂપી વાણી રે;	
જેનાં લોચન રવિપરે ઝગહળે,	
મહા તપસી શુભની ખાણી રે	ગાવો. ૧
જેનું આકાશથી દિલ મોટકું,	
અંદર પેઠે સુખડું ઝગકે રે;	
જગ મોટું ન મનસમ કો દિસે,	
તપ તેજે દેહડી ચળકે રે.	ગાવો. ૨

(૮)

જેના મનમાં વિષય વિષ નહિ રહ્યું, બ્રહ્મ તેજસ્વી મહા યોગી રે; સર્વ તીર્થ સ્વરૂપી જે થઈ રહ્યા, ફક્ત પ્રારબ્ધ કર્મના ભોગી રે,	ગાવો. ૩
ગુરૂ જીવતા અમ્મર વેલડી, જેહ આત્મજીવનથી જીવાડે રે, વાયુ પેઠે જીવન પ્રાણ શોધતા, સમતા રૂપ જલને પીવાડે રે.	ગાવો. ૪
અનીચ્છા તપ અગ્નિ હૃદય જળે, પૃથ્વીપરે સહુ સહનારા રે; કર્મ યોગી અડગ મેરૂ સારીખા, ભાનુ પેઠે જીવન દેનારા રે;	ગાઓ. ૫
શોભ શુભગર ગુણ ગણના સજી, સખિયો શુભ ગુરૂને વધાવો રે; બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરૂ વાંદીને, સુણી વ્યાખ્યાન લ્યો ગુણ લહાવો રે.	ગાવો. ૬

(૧૨)

આવકોને આવિકાઓને તથા સાધુઓને વાસકોષ

કરતી વખતે ગાવાની ગહુલ્લી.

થયા ભકતોરે ત્રિજીવન લોક, ગુરૂજીના બોલડીએ, કરે કરે રે ગુરૂ વાસખેપ, શુકન સ્વર ચો ઘડીએ. વાસખેપ ધન્દ્રે દિયો રે, તંદુલ લક્ષ્મીએ આપ્યા રે. સૂરિમંત્ર ગૌતમ દિયો રે, ગુરૂએ હાથ શિર થાપ્યા.	ગુરૂ. ૧
આશીર્વાદ ગુરૂજી દિયે રે, મંગલમાલા થાને રે; ભવસાગર સહેજે તરો રે, ધર્મ કમાણી કમાને.	ગુરૂ. ૨

(૯)

કેવલ જ્ઞાનથી ઝળહળોરે, પરમ મહોદય પામોરે;	
આતમ લક્ષ્મી અવિચલ પામી, પૂર્ણ પ્રતિષ્ઠા જામો.	ગુરૂ. ૩
સર્વ શક્તિ વાસકેપમારે, સંકલ્પે સ્થિર થાપીરે.	
પુદ્ધિસાગર સદ્ગુરૂ માથે, વાસે શક્તિ દિલગ્યાપી.	ગુરૂ. ૪

(૧૩)

ચૈત્ર સુદિ તેરસ મહાવીર સ્વામીની જન્મ જયંતીની ગહુલી.

આવે આવે યશોદાના કંત. એ રાગ.

ત્રિશલાના નંદન વીર, જગ જયકારી રે;	
જન્મ્યા જગનો ઉદ્ધાર, કરવા ભારી રે.	ત્રિ. ૧
ભારતનાં પ્રગટયાં ભાગ્ય, પાપ પલાયાં રે;	
પ્રગટયો જગમાં ઉદ્યોત, સુખડાં છાયાં રે.	ત્રિ. ૨
દેવ દેવીનો આનન્દ, સ્વર્ગે છાયો રે;	
ઇન્દ્રોએ કરિ અભિષેક, મહાવીર ગાયો રે.	ત્રિશલા. ૩
મહાવીરમય સહુ વિશ્વ, યોધે કરવા રે;	
અવતરિયા ત્રિભુવનદેવ, કલ્મષ હરવા રે.	ત્રિશલા. ૪
આનન્દ તો અંગ ન માય, આજે પ્રેમે રે;	
પુદ્ધિસાગર મહાવીર, પ્રભુની રહેમે રે.	ત્રિશલા. ૫

(૧૪)

પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવે પ્રભાતમાં ગાવાનું ગીત.

આવે આવે પ્રાતિશા શેઠ નવાણું જલ લાવે છે. એ રાગ.

પ્રગટયું સોનાવર્ણી પ્રભાત, પ્રભુજી મહોત્સવે;	
દેવલોકમાં દેવો હરખે કે, પ્રભુ ગુણ ઉઝવે.	૧

૨

(૧૦)

જિનરાજ પ્રભુ દરબારમાં, નવશ્રહને નોતરૂ દીધ;	પ્રભુ.	
દશ દિક્ પાલ પ્રેમથી નોતર્યા, દેવ દેવીઓ યોગિયો સિદ્ધ.	પ્રભુ.	૨
ઘેર ઘેર કુંકુમનાં છાંટણાં, રૂકા સાથિયા દ્વારની સાખ;	પ્રભુ.	
શાંતિસ્નાત્ર લણાવે શ્રાવકો, ગાવે ગીત મીઠી જેવી દ્રાખ.	પ્રભુ.	૩
આરતી શશી ભાનુ ઉતારતા, વ્હાલા જિનવર દેવની નિત્ય.	પ્રભુ.	
કરે મંગલ દીવો ગોરીઓ, કરે લુણુ ઉતારણુ રીત.	પ્રભુ.	૪
દ્રવ્યભાવથી મંગલ પ્રગટિયાં, નરનારીઆનન્દ અપાર;	પ્રભુ.	
બુદ્ધિસાગર મહાવીર શાસને, જૈન સંઘનો હો જયકાર.	પ્રભુ.	૫

(૧૫)

મહાવીર પ્રભુનો છેલ્લી ઘડીનો ઉપદેશ.

ગંગાતટ તપોવનમાં રે. એ રાગ.

મહાવીર પ્રભુજી રે, જીવન છેલ્લીવારે.	
પાવાપુરી નગરમાં રે, ઉપદેશ દે ભારે;	
મારી પાછળ જૈનો રે, પ્રમાદી ન કે થાશે.	
મન જીતે તે જૈનો રે, જગતમાંહિ કહેવાશે.	મહાવીર. ૧

સાખ.

આસકિત વણુ કર્મ ને, કરજો સ્વાધિકાર.	
સર્વ શકિતયો ખીલવી, કરજો પરોપકાર.	
માંહો માંહે જૈનો રે, હળી મળી ગુણુ ગાજો;	
જૈનને જિનજેવારે, ગણી સેવા ચ્હાજો.	મહાવીર. ૨
જેના મનમાં હું વસ્યો, કરતો મારો જાપ,	
તેનાથી લેદ જ કરે, બંધાશે મહાપાપ;	
એવું જાણીને જૈનોરે, પરસ્પર દિલમાંહી,	
સુજને જ નિહાળીરે, પ્રવર્તો શિવછાંહી.	મહાવીર. ૩

(૧૧)

વેષ ક્રિયાદિક ભેદથી, ગણો ન જૈનો ભિન્ન, અધ્યારમ મહાવીરમય, જૈનો સર્વ અભિન્ન. સહુ જૈનોની સેવા રે, કરે જગ મુજ પેઠે; દોષ દષ્ટિ નિવારી રે, કરે ન જરા વેઠે.	મહાવીર. ૪
મુજ સમરે સહુ લોકમાં, જૈનપણું પ્રગટાય. પ્રાંતે પરમાતમ બની, જ્યોતિ જ્યોત સુહાય. મારી પાછળ સંપી રે, સકલ સંઘ ચઠતી કરે બુદ્ધિસાગર યોધે રે, પ્રભુ શિખ ચિત્ત ધરે	ભુહાવીર. ૫

(૧૬)

જિનાગમો શ્રવણ કરવાની ગહુંડી.

ભવિજન સુણજે રે ભગવતી સૂત્રની વાણી એ રાગ.

ભવિજન સુણજેરે, મહાવીર પ્રભુની વાણી; હૃદયમાં ધરજેરે, પરમારથ દિલ આણી.	ભવિજન
નયભંગી નિક્ષેપ પ્રમાણે, સાપેક્ષાએ સમાણી. ઉત્સર્ગ અપવાદે પૂરણુ, અનેકાન્ત ઠરાણી.	ભવિજન. ૧
અંગ ઉપાંગ પયન્ના છેદને, મૂલસૂત્રે જ ગુ'થાણી; જૈનધર્મ ઉપદેશ્યો સાચો, પ્રક-ણુ અન્થ સમાની.	ભવિજન. ૨
રાગ દ્વેષ રહિત મહાવીર જિન, સાચા કેવલ જ્ઞાની, આગમની તે માટે શ્રદ્ધા, કરતાં મળે શિવરાણી.	ભવિજન. ૩
મહાવીર ભાષિત તત્ત્વ હૃદયમાં, શ'કા ટાળી ધરીએ; પ્રાણવટે પણુ ધર્મ ન તજવો, નિશ્ચય એવો કરીએ.	ભવિજન. ૪
કાલ અનાદિ જૈનધર્મ છે, આવે ન કો તસ તોલે; જૈનધર્મ સેવનથી મુક્તિ, સર્વ જિનેશ્વર યોલે.	ભવિ. ૫
સર્વ વેદનો પરમવેદ છે, મહાવીર પ્રભુની વાણી; ગુરુસુખથી આગમ સાંભળતાં, સમકિત લે ભવિઆણી.	ભવિ. ૬

(૧૨)

આંગમજ્ઞાની ગુરૂની ભક્તિ, કરીએ ધર્મ કમાણી;	
આગમભક્તિ કલિયુગ મોટી, મુક્તિપુરીની નિશાની. ભવિ.	૭
આતમ તે પરમાતમ પોતે, થાવે શ્રદ્ધા ઠરાણી;	
બુદ્ધિસાગર આત્મ સ્વભાવે, થાશે સહુગુણ આણી. ભવિ.	૮

(૧૭)

વ્યસન નિવારક ગહુલી.

ભવિ તમે સુણજો રે ભગવતીસૂત્રની વાણી. એ રાગ.

વીર ઉપદેશે રે, ભવિજન વ્યસન નિવારે;	
માનવભવ મળીયો રે, દુર્ભતિથી કેમ હારે;	
પરનારી વ્યભિચાર પાપથી; રાગ શોક દુઃખ દરિયા,	
પર નારીનો સંગ કરીને; કોઈ નહીં ઉગરિયા.	વીર. ૧
રાવણુ રગદોળાયો રણમાં, રાજ્ય ધર્મ સહુ હાર્યો;	
બુદ્ધિભણ સત્તા લક્ષ્મીનો, નાશ થતો અણુધાર્યો.	વીર. ૨
દારૂ સમ નહીં દુષ્ટ જગતમાં, ધર્મ શરીર વિનાશે;	
દારૂડિયાતું મન નહીં વશમાં, રહે ન સદ્બુદ્ધિ પાસે.	વીર. ૩
વેશ્યા સંગતમાં જે પડિયા, પામર તે લકથડિયા;	
ચેતન મૂકી આમડી સેવા, કરી અમાર તે પડિયા.	વીર. ૪
ઠાયા માયામાં લપટાણા, વેશ્યા કર જકડાણા;	
પાશમાં પશુ પરે તે પકડાણા, મહાજન રાજન શાણા.	વીર. ૫
ચોરી કરે તે પાપી પૂરો, ઠરે નહીં એક ઠામે;	
કાંઠા કુતરા પેકે કરતો, દુર્ગતિ દુઃખડાં પામે.	વીર. ૬
માંસતું ભક્ષણુ કરનારામાં, હયા પ્રેમ નહીં ખિંદુ;	
શિકારીને ખાટકી નિર્દય, પામે દુઃખના સિન્ધુ.	વીર. ૭
કેપ્રી વસ્તુ ભાંગ ને ગાંજો, અકીણુ વ્યસની દુઃખી;	
દેશોદય કરવામાં પાછળ, કયારે ન થાતા સુખી.	વીર. ૮

(૧૩)

જૂગારો રમવાનું છોડો, ત્યાગે થાય તે મોટા;
યુદ્ધિસાગર શિક્ષાપાળે, નાસે દુઃખના ગોટા.

વી. ૬

(૧૮)

જલ યાત્રા ગીત,

આવે આવે માતીશા શેઠ. એ રાગ.

આવે દેવને દેવીઓ સર્વ, ઉત્સવપર આવે છે;
જલ યાત્રા ઉત્સવ મંગલ, સહુજન ગાવે છે. આવે. ૧

જલદેવને નોતરું દેઈ, ભયાં કુંભ પાણીએ;
મોટું સ્નાત્ર ભણાવણુહેલ, મંત્રમય વાણીએ. આવે. ૨

વાળાં વાગિયાં છત્રીશ જાતનાં, થયા નોખત પડધમ ઘોર; ઉત્સવ.
જલ કુંભભરી શુભનારીઓ, ગાવે ગીત ને કરતી શોર. ઉત્સવ. ૩

મહાવીર પ્રભુ જ્ય યોલતો, સંઘ ચાલે સકલ ધરી શોભ. ઉત્સવ.
જિનશાસનની જ્ય યોલતો, શાંત થાઓ અસુરગણુ કેપ. ઉત્સવ. ૪

થાઓ શાંતિ સહા સહુ લોકમાં, ટળો રોગશોક દુઃખ કલેશ; ઉત્સવ.
પ્રભુ મહાવીરદેવની ભકિતથી, લહો શાંતિ પ્રભને નરેશ. ઉત્સવ. ૫

પ્રભુ મહાવીર દેવના શાસને, ગ્રહ દિક્પાલની હોય સ્હાય; ઉત્સવ.
યુદ્ધિસાગર મંત્ર પ્રભાવથી, વધે પુણ્ય ને મંગલ થાય. ઉત્સવ. ૬

(૧૯)

મહાવીર પ્રભુના આશ્રયની ગુંહલી.

ભક્તિ એવી રે ભાઈ એવી. એ રાગ.

મહાવીરસમું નહીં કોઈ, જોશો જગમાં જન સહુ જોઈ;
મહાવીરસમા નહીં દેવા, જેની દુનિયા કરતી સેવા. મહા. ૧

(૧૪)

મહાવીર છે ભકતોના યેલી, બહાર કરતા જે બહારે છેલ્લી.
 સંકટમાં સમયો ઉગારે, દુઃખ સાગર પાર ઉતારે;
 મહાવીર પ્રભુ સુજ આંખો, નલ ઉડવા તેહ જ પાંખો. મહા. ૨
 મહાવીર પર પ્રેમ લાગ્યો, મારા દિલમાં મહાવીર જાગ્યો;
 મારે મહાવીરથી છે સગાઈ, માતા પિતા મિત્ર ને ભાઈ. મહા. ૩
 મારે મહાવીરનો આધારો, આંખો શરણે હવે તો ઉગારો;
 મોટું સત્ય મહાવીર સ્વામી, રહ્યા અંતર આતમરામી. મહા. ૪
 દુઃખ કર્મે થયાં સહુ સહીશુ, સુખે મહાવીર મહાવીર કહીશુ;
 મારે સહુમાં મહાવીર જોવા, નામ રૂપના લેદો યોવા. મહા. ૫
 જેવું સર્વ વિશ્વ પર રાજ, જેહ પલકમાં સારે કાજ;
 મહાવીર અરિહંત નામ, જપવું બીજું નહીં કામ. મહા. ૬
 ભૂત, ભૂતમાં મળી શમાશે, મારો આતમ મહાવીર થાશે;
 ગહિર અંતર મહાવીર સ્વામી, રૂપા રૂપીને નામી અનામી. મહા. ૭
 જૈનધર્મ તણો રખવાળ, સહુ વિશ્વતણો પ્રતિપાળ;
 મારી દૃષ્ટિ આગળ તરી આવે, પ્રેમ ભૂખ્યાની ભૂખ શમાવે. મહા. ૮
 અમે મહાવીરના વેચ્યા, વીર મારે મનવચકાયા;
 મરે દેહ અમર અમે થઈયા, ચિદાનન્દ મહાવીર લહિયા. મહા. ૯
 શુદ્ધ પ્રેમથી વ્યક્ત જે થાવે, જેહ મળતાં બીજું ન ભાવે;
 પુદ્ધિસાગર મહાવીર મળિયા, મારા સર્વ મનોરથ ફળિયા.
 મહાવીર. ૧૦

(૨૦)

મહાવીરના ભકતોની ગુંડળી.

લલિત એવી રે ભાઇ ગેવાં. એ રાગ.

મહાવીરના ભક્ત તે જાણો, જેની શ્રદ્ધા પૂર્ણ પ્રમાણો,
 સર્વ કર્તવ્ય કાજને કરતા, નિર્દોષપણું દિલ ધરતા. મહાવીર. ૧

(૧૫)

- સ્વાધિકાર ન ચૂકે ક્યારે, કામચોડથી જેહ ન હારે,
જીતવા યોગ્ય જીતે સર્વે, એવા જૈનો રહે નહીં ગર્વે. મહાવીર. ૨
- પટે પ્રાણ સકલ નાશ થાવે, જૈનધર્મ ન તજતા સ્વભાવે,
પ્રભુ મહાવીર અરિહંત એક, શ્વાસોશ્વાસે સ્મરણની ટેક. મહા. ૩
- જૈનને વીર જેવા ગણતા, વીર વિના ન ખીચું ભણતા,
વીર ચરિતને સાંભળે પ્રેમે, ભરિયું દિલસાગર રૂંહેમે, મહાવીર. ૪
- જેહ જડ પૂજક નહાં થાના, જ્યાં ત્યાં ચેતન પૂજા મહાતા,
અધ્યાત્મ મહાવીર હેમે, કર્મ ભાવને ઢેખી ઉવેમે, મ. ૫
- નિર્લેપ કમલ જલમાંહી, તેમ નિર્લેપ વિષયોમાંહી,
શરણું મહાવીરનું ધારે, પ્રેમ મહાવીરમાં સહુધારે. મહાવીર. ૬
- મહાવીરથી સંબંધ બાંધી, શુદ્ધપ્રેમથી અતિશય સાંધી,
વીરમય થઇ જીવન ધરતા, દીનપણું ન ક્યારે ધરતા. મહાવીર. ૭
- મૃત્યુ જીવવું બંને સમાન, પટે વીર વિના નહીં તાન,
ઉત્સવ સમ દુઃખની વેળા, માને વીર પ્રભુના ચેલા. મહાવીર. ૮
- મન ઉપર કાબૂ જનધર્મ ન ક્યારે ચૂકે,
જેહ ક્યારે ન જાત, આત્મ વીરાનંદ વિલાસી. મહા. ૯
- હેખી જૈનને હર્ષિત થાવે, તેની ભકિત કરે ખૂબ ભાવે.
પ્રભુ ભકતમાં ભેદ ન ધારે, થાવે દુઃખમાં જૈનની ંહારે. મહા. ૧૦
- કરે સ્વાર્પણ જૈનને માટે, ધરે ધર્મને નિજ શીર સાટે,
બુદ્ધિસાગર ભકતો એવા, જેના મહાવીર સાચા હેવા. મહાવીર. ૧૧

(૨૧)

દેવશુદ્ધ ભકિતની ગુંહડી.

ભકિત એવીરે ભાઇ એવી, તરશ્યાને પાણી જેવો એ રાગ.

કરો દેવશુદ્ધની ભકિત, પ્રગટે તેહથી સહુ શકિત,
જેના ધડ પર શીર ન હોય, ચાખે ભકિતતણા રસ સોય. કરો. ૧

(૧૬)

- જેણે તન ધન બહાલ ઉતાયું, તેણે ભકિતનું દ્વાર ઉઘાડયું,
 જીવતો જે મર્યો વળી જીવ્યો, પામ્યો ભકિતનો તે જન દીવો. કરો. ૨
- ગુરૂ દેવના પ્રેમે વેચાયો, ભકિતરસ અનુભવ તે પાયો.
 દેવગુરૂમાં એકત્વ દેખે, પ્રભુને તેહ પ્રેમે પેખે કરો. ૩
- જેના દિલમાં મહાવીર એક, પૂર્ણ પ્રેમે પરમ ગુરૂ ટેક,
 નટ પૂતલી એટા પ્રમાણે, ગુરૂવચને પ્રવર્તે તાને. કરો. ૪
- ગુરૂ દરિયામાં ડૂબકી મારે, નિજમાં નામરૂપ ન ધારે,
 નટ નાગર પેઠે ખેલે, પૂર્ણાનન્દ જીવન રેલે. કરો. ૫
- સહુમાં મહાવીરને દેખે, સહુમાં નિજ ગુરૂને પેખે,
 એક મહાવીરનો આધાર, ધરી ચલવે સહુ વ્યવહાર. કરો. ૬
- પડે ભકિત વિના નહીં એન, આવે મહાવીરનું મન ઘેનું,
 ભકિત અમૃત પી જે ઉઠે, તેને મોહમાયા નહીં લૂટે. કરો. ૭
- ભકિત ભાવમાં જે ચકચૂર, તેથી મોહ રહે છે ફૂર,
 ભકિત આધીન છે ભગવાન, જેના મનમાં ન લેહ નિશાન. કરો. ૮
- શુદ્ધ પ્રેમથી ભકિત ભરેલી, કલિકાલમાં સહુને ખેલી,
 મૂકી ખંડન વાદ વિવાદ, ભવિ ભકિત અમૃત રસ સ્વાદ. કરો. ૯
- કરે ભકિત તેહને ધન્ય ધન્ય, જેને વીરપ્રભુ તનમન,
 સર્વ જીવોનાં દુઃખ નિવારે, તેહ જીવંતી ભકિત ધારે. કરો. ૧૦
- પીધા ગોળી સાગર સૂર ચંદા, તેહ ભકિતતણુ છે ધંદા,
 બુદ્ધિસાગર ગુરૂદેવ ભકિત, કરો સ્વાર્પણથી સહુ શકિત. કરો. ૧૧

(૨૨)

અધ્યાત્મ મહાવીર પ્રભુની અનુભવ ગુહલી.

ભક્તિ એવી રે ભાષ એવી. એ રાગ.

- મહને બહાલા પ્રભુ મહાવીર, ત્રિશલાનંદન વડધીર,
 સર્વ જીવો મહાવીર જણાયા, બ્રહ્મ સત્યાએ સરખા સુહાયા.
 મહને. ૧

(૧૭)

- મહને મહાવીર વણુ નહીં ગમતું; માણું ચિત્ત ન ધીજે રમતું;
અધ્યાત્મ મહાવીર જાણ્યા, શુદ્ધપ્રેમે હૃદયમાં આણ્યા. મહને. ૨
- સત્તાએ મહાવીર પોતે, જાણીને કોણુ ધીજે ગોતે;
મહાવીરમાં સર્વ સમાયું; સર્વ વિશ્વ મહાવીર છાયું. મહને. ૩
- અસ્તિનાસ્તિ સદસદ પોતે, મહાવીર સ્વયં શુણુ ઘોતે;
દેવ દેવીઓ મહાવીરમાંહી, લેશ ધીજી રહું નહીં કયાંહી. મહને. ૪
- મોહમાયાને દૂર ખસેડી, અડયો મહાવીરની શુણુ મેડી;
બ્રહ્મરન્ધ્રમાં ઝગમગ જ્યોતે, મળ્યા મહાવીર અનુભવ જ્યોતે. મહને. ૫
- જેની જ્યોતિ છે અપરંપાર, બની વીર કો પામે પાર,
ષટ્ચક્રમાં ઉપશમ ધારે, પ્રભુ મહાવીર પોતે પધારે. મહને. ૬
- શુદ્ધાત્મ મહાવીર દેવા, દેહ વ્યાપી અનુભવી લેવા.
જેહ કાલ અનાદિ અનંતા, દ્રવ્યથી જ અનન્તા અનન્ત. મહને. ૭
- સર્વ જીવોનો સમુદાય, મહાવીર સમઘિટ કહાય,
જેણે આત્મ મહાવીર જાણ્યો, સર્વ સાર હૃદય નિજ આણ્યો. મહને ૮
- પરતંત્ર બને નહીં તેહ, જાણુ મહાવીરને નિજ તેહ,
નવરસ એકરસરૂપ થાવે, પોતે પૂજક પૂજ્ય સુધાવે. મહને ૯
- મહને મહાવીર સ્વામી મળીયા, મારા સર્વ મનોરથ ફળીયા,
મહાવીરમાં મનડું રહેતું; પરમાનન્દ રસને લેતું. મહને. ૧૦
- શ્વેત્ય શુદ્ધ તે વીર પમાડે, જૂઠા જગમાં કદિ ન લમાડે,
જૈનધર્મ ઘટોઘટ રહીયો, આત્મભાવે રસિકજન લહિયો. મહને. ૧૧
- જેહ મહાવીરને ઘટ જાણુ, તેહ સુકિતપુરી સુખ માણુ,
શુદ્ધિસાગર મહાવીર પામ્યો, પોતે સાક્ષી બની સુખ જામ્યો. મહને. ૧૨

(૧૮)

(૨૩)

પોતાને સુધારવા ગુરૂને વિનંતિની ગુંડલી.

આવો આવો યશોદાના કંત અમ ઘર આવો રે. એ રાગ.

મારા ઠંડાલા ગુરૂ ભગવન, અમને સુધારો રે; કરી કરૂણા પૂર્ણ કૃપાળ, ભવોદધિ તારો રે.	મહારા. ૧
આપી આત્મજ્ઞાનનો યોધ, આત્મ જાણાવોરે; મહને યોગ્ય કરો શુભયાત્ર, માર્ગે ચઢાવો રે.	મહારા. ૨
જૈનધર્મ'તુ' સાચુ' જ્ઞાન, ભાવે આપો રે; સમકિત આરિત્ર બે ધર્મ, મધ્યે સ્થાપો રે.	મહારા. ૩
આબ્યો શરણે તમારે ભક્ત, લેદ ન રાખો રે; મારા મનમાંથી મોહ દૂર, કાઠી નાખો રે.	મહારા. ૪
મહાવીર પ્રભુ દર્શન, વેગે કરાવો રે; આચાર વિચારની શુદ્ધિ, પૂર્ણ પળાવો રે.	મહારા. ૫
તુમ આજ્ઞામાં મુજ શીર, પ્રેમથી આપ્યુ' રે; શુદ્ધ પ્રેમ કર્યો તુમ સાથ, શ્રદ્ધા મન વ્યાપ્યુ' રે.	મહારા. ૬
ગુરૂ કર્યાને રૂઢે જો મોહ, ગુરૂ તે શાના રે; શિષ્ય થયોને રૂઢે જો લેદ, શિષ્ય તે શાના રે.	મહારા. ૭
તમથી આતમ કરો દૂર, જયોતિમાં ભાવો રે; વિષયાનન્દનો વિશ્વાસ, દૂર હઠાવો રે.	મહારા. ૮
મહને આત્માનન્દમાં મસ્ત, કરશો સ્વામી રે; સુદ્ધિસાગર ગુરૂની કૃપા જ, આતમરામી રે.	મહારા. ૯

(૧૯)

(૨૪)

શ્રીમદ્ આત્મારામજી મહારાજની ગહુલ્લી.

- ભારતગ્જાન પ્રકાશક મુનિવર, વિજયનન્દ સવાયારે,
આત્મારામ પ્રસિદ્ધ સૂરિવરજી, જૈનધર્મ પ્રસારાયા. સૂરિવર મોટા રે.
વંદો વંદો શુરુ ગુણવંત, સૂરિવર મોટા રે. વંદો. ૧
- જૈન ધર્મ સામ્રાજ્ય વધાયું, સેનાપતિ થઈ શૂરાયે,
જૈનધર્મના મોટા યોદ્ધા, વાહવિવાહમાં પૂરા. સૂરિવર વંદોરે, વંદો. ૨
- મહાવીર શાસન રક્ષણ કરવા, અંથ રચ્યા ગુણ ભરિયારે,
શાપ્તિક તાર્કિક પંડિત મોટા, સર્વગુણોના હરિયા. સૂરિ. ૩
- સુર્વ અંડમાં ચાવા સૂરિવર, તપાગચ્છ સંવેગી રે,
જૈનધર્મ અભિમાની પૂરા, નિજશાસન ગુણુરંગી. સૂરિ. ૪
- વીશમી સદિમાં જૈન ક્રોમમાં, આતમરામ સવાયારે,
બુદ્ધિસાગરસૂરિ ગુણુરાગે, પાઠરામાં રહી ગાયા. સૂરિ. ૫

(૨૫)

શ્રી વૃદ્ધિચંદ્રજી મુનિરાજની ગહુલ્લી

- શાંત કાંત સંયમ ગુણ ધારી, વૃદ્ધિચંદ્ર મુનિરાયા રે,
બુદ્ધિવિજયજી શિષ્યો માંહી, સમતા ગુણમાં સવાયા. મુનિવર વંદોરે.
વંદો વંદો રે મુનિ મહારાજ.....મુનિવર વંદો રે. ૧
- સૌરકદેશ સુધાર્યો યોધે, ભાવનગર દ્વીપાન્ધુ રે;
જેના શિષ્યો છે વિદ્વાનો, શુરુથી તેજ સવાયું. મુનિવર. ૨
- વૈરાગી ત્યાગી સોભાગી, મુનિવર વંદો ભાવે રે;
બુદ્ધિસાગર સૂરિ સદ્ગુણીને; પ્રેમ ધરીને ગાવે. મુનિવર. ૩

(૨૦)

(૨૬)

દુષ્ટ હાનિકારક રીવાજોના નિવેધની ગહુ'લી.

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને. એ રાગ.)

- ચઢતી ન થાતી દુષ્ટ રીવાજોથી કદિ,
સમજો મનમાં શાણા નરને નાર જો;
કન્યા વિક્રય કરનારા દુઃખ પામતા,
દેશ કોમની પડતીના કરનાર જો. ચઢતી. ૧
- સત્ય શ્રેમ વણુ લગ્ન નહીં નરનારીનું,
દેહ લગ્નથી ઘર ઘર હોળી થાય જો;
પતિવ્રતાનું માન નહીં જે દેશમાં,
પાકે નહીં ત્યાં ઉત્તમ જનસમુદાય જો. ચઢતી. ૨
- વરનો વિક્રય કરનારાની કોમમાં,
ભક્ત શૂર નહિ પાકે નર ને નાર જો;
અબલા બાળાના શાપો જ્યાં ગહુ પડે,
તન મન ધનની પડતી ત્યાં નિર્ધાર જો. ચઢતી. ૩
- બાલ લગ્નના હોમે હોમાતાં ઘણાં,
ભારતમાંહિ બાળાઓને બાળજો;
ભારતની પડતી થૈ તેથી લખગુણી,
એઠો જનસંખ્યા લક્ષ્મીપર કાલ જો. ચઢતી. ૪
- વૃદ્ધોની સાથે બાળાના લગ્નથી,
વ્યભિચારનું વધતું નિશકિન પાપ જો;
બાલક હત્યા ભારતમાંહિ વધતી ઘણી,
માબાપોને બાળાઓ દે શાપ જો. ચઢતી. ૫
- ગુલામ સંતાનો પાક્યાં નિર્બલ ઘણાં,
મેંજી શોખી કેદી ઇબ્યાં ખોર જો;
ભક્ત દાનીજન શૂર પાકે છે થોડલા,
પાકે પરના તાબે જેવાં ઠોર જો. ચઢતી. ૬

(૨૬)

કેશન કિશિયારીમાં સપડાયા ઘણા,
 વેશ્યા પરનારી લ'પટ નહિ પાર ભે;
 દેશ કોમ ને ધર્મની પડતી તેહથી,
 માટે ભગી ચેતો નર ને નાર ભે. ચઠતી. ૭

દેવગુરૂ ને ધર્મની સેવા સહુ કરો,
 સર્વ શક્તિયો ખીલવો નરને નાર ભે;
 બુદ્ધિસાગર જૈનધર્મને સેવતાં,
 જૈનોની ચઠતી થાશે નિર્ધાર ભે. ચઠતી. ૮

(૨૭)

આવિકાઓને યોધની ગુહલી.

ગુરૂ ગુણવંત એમ ઉપદિશે, શ્રાવિકાઓને શુભભાવેરે;
 ખનો ગંગાસમ સ્વચ્છ દીલની, ખનો ગંભીર મનની સ્વભાવેરે. ગુ ૧

જૈન ધર્મ રંગોરગમાં ધરો; પાળો સમ્યક્ત્વ શુભ આચારેરે;
 ધર સ્વર્ગસમુ કરો સહુગુણે, કરો આતમનો ઉદ્ધારેરે. ગુ ૨

દૃઢધર્મવંતી એક શ્રાવિકા, ધર કુટુંબ દેશ સુધારેરે;
 જૈનશાસ્ત્ર ભણેલી ગણેલી થે, નિજ સંતાનોને ઉદ્ધારેરે. ગુ ૩

દાન દેવે સુપાત્રે ભાવથી, દેવગુરૂ દર્શન કરી ખાવેરે;
 પાળે શ્રાવિકા ધર્મ પ્રેમથી, દેવલોકનાં સુખડાં પાવેરે. ગુ ૪

મોટી ઉમર પુત્રને પુત્રિકા, જૈનવિધિથકી પરણાવેરે;
 સહુ સહન કરે, દુઃખ ઉપન્યાં, મહાવીરને ભજતી ભાવેરે. ગુ ૫

ધરસ્ત્રને ચલવે સંપથી, સાસુ સસરાની કરે સેવારે;
 કરે સંભાળ અધિકાર ધર્મથી, ચાખે સહુગુણ ગણુના મેવારે. ગુ ૬

મહાવીર પ્રભુ હિલમાં ધરી, નિર્લેપ ધની કરે કાજરે;
 બુદ્ધિસાગર સહુગુરૂ યોધથી, પામે શ્રાવિકા શિવરાજરે. ગુ ૭

(૨૨)

(૨૮)

વિદ્યવ્યાપક જૈન ધર્મની ગુહલ્લી.

જગ વ્યાપક ધર્મ કહે વિભુ, મહાવીર પ્રભુ ઉપકારીરે;
 જૈનધર્મ સનાતન બાણશો, કયાધર્મ ભયો જયકારીરે. જગ. ૧

આત્મગુણો તે જૈનધર્મ છે, જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર બાણોરે;
 નાત જાત વેષ લેઈ નહિ જાહાં, સદાચાર ગુણો મન આણોરે. જગ. ૨

વિશ્વમિત્ર યની શુદ્ધ પ્રેમથી, ટાળો જીવના સહુ દોષોરે,
 આત્મભાવથી ગુણગણ યોધથી, વિશ્વજીવોને ખહુ યોષોરે. જગ. ૩

વેરી ઉપર વેર ન રાખીએ, દ્વેષી ઉપર પણ નહીં દ્વેષરે;
 કોઈ ધર્મની નિન્દા ન કીજીએ, ઉપશમીએ સઘળા કલેશરે. જગ. ૪

કઠિ જૂઠું ન યોલીએ મોહથી, કઠિ કોની ન કરીએ ચોરીરે;
 બ્રહ્મચર્ય ચથાચોગ્ય ધારીએ, નહીં કરવી કદા શિરભેરીરે. જગ. ૫

કર્તાં કર્મ પ્રમાણે પ્રાણીઓ, સુખ દુઃખને જ્યાં ત્યાં પામેરે;
 માટે પાપ કર્મ નહી કીજીએ, ધરી ધર્મને ઠરજો ઠામેરે. જગ. ૬

સહુ ધર્મ રહ્યા જે જગવિષે, જૈનધર્મવિષે તે સમાચરે;
 યુદ્ધિસાગર વ્યાપક ધર્મ છે, તેથી રાગદ્રેષ દૂર જાયરે. જગ. ૭

(૨૯)

પંચમીની ગુહલ્લી.

ભાવે પંચમી તપ કરીએ ભહુ, જ્ઞાન મંત્રનો જપીએ જાપરે;
 જ્ઞાનાવરણી કર્મ ટળે ઘણું, જ્ઞાન પ્રગટે દિલ અમાપરે. ભાવે. ૧

સર્વ ઇચ્છાઓનો રોધ જે, તપ કહીએ તે જગ સાચુરે;
 જ્ઞાન ભણવું ભણાવવું પ્રેમથી, તપ તપવામાં નિત્ય રાચુરે. ભાવે. ૨

(૨૩)

જ્ઞાની શ્વાસોન્નદ્ધાસમાં વેગથી, કરે સર્વ કર્મ વિનાશરે;
જ્ઞાન જ્ઞાનીની કરીએ સેવના, જ્ઞાન આતમરૂપ છે ખાસરે. ભાવે. ૩
જ્ઞાન પ્રાપ્તિના જે ઉપાય છે, તે કરવામાં તપ બાણીરે;
બુદ્ધિસાગર પંચમી તપ બહુ, નર નારી ચિત્તમાં આણીરે. ભાવે. ૪

(૩૦)

શ્રીવીરપ્રભુનો ઉપદેશ. ગુંહલી.

(વાળ' વાગ્યાં રે વાળ' વાગિયાં. એ રાગ.)

મહાવીરની વાણી સાંભળો, ધરો ચિત્તમાં નરને નાર-પ્રભુ ગુણુ સેવીએ.
આવે શાતા, ગવ ન કીજીએ, દુઃખ આવે ન શોક લગાર. પ્રભુ. ૧
ધન્દ્ર થાતાં ગર્વ ન કીજીએ, થાતાં ગરીબ ન કરીએ શોક. પ્રભુ
પુષ્ય પાપતું કલ સુખ દુઃખ છે, આતમરૂપથી ભિન્ન તે ક્રોક. પ્રભુ ૨
કયાં કર્મ ઉદયમાંહિ આવતાં, નહીં છોડે ધન્દ્રને રંક. પ્રભુ
સમભાવે જે કર્મને લોગવે, તેહ જ્ઞાની મહા અવટંક. પ્રભુ ૩
રાગદ્વેષ વિના નહીં બંધ છે, રાગદ્વેષ વિના કરો કાજ. પ્રભુ
કોઈ ઉચ્ચ નીચ નહીં આતમા, સરખો આતમ સામ્રાજ્ય. પ્રભુ ૪
મહાવીર પ્રભુ નિત્ય સેવીએ, સર્વ વિશ્વનો છે એ આધાર. પ્રભુ
બુદ્ધિસાગર ગુરૂગમ યોધથી, થાવે આનંદ અપરંપાર. પ્રભુ ૫

(૩૧)

શ્રીગૌતમગુરૂની ગુંહલી.

વાળ' વાગ્યાં રે વાળ' વાગિયાં. એ રાગ.

ગુરૂગૌતમ સમ ગુરૂ કો નહીં, જેતું નામ છે મંગળ રૂપ.

પ્રથમ ગુરૂ વંદીએ.

મહાવીર પટોધર પાટવી, ંહાલા વીરપ્રભુ છે અત્રુપ. પ્રથમ ૦ ૧

(૨૪)

ગુરૂ ગૌતમનો મહિમા ઘણો, સહુ લખિતણા ભંડાર. પ્રથમ૦
 જેહ ગૌતમ ગુરૂ ગુણુ ગાવશે, તેહ સુખી થશે નરનાર. પ્રથમ૦ ૨
 જૈન ધર્મ જગત્ ફેલાવીયો, કરી મહાવીર પાસે વાસ. પ્રથમ૦
 બુદ્ધિસાગર ગૌતમ સહુગુરૂ, પ્રણુમો નરનારી ઉદ્ધાસ. પ્રથમ૦ ૩

(૩૨)

મૌન એકાદશીની ગુંહલી.

(યેની રવિસાગર ગુરૂ વહીએ. એ રાગ.)

મૌન એકાદશીને આરાધીએ, એમ સહુગુરૂ હે ઉપદેશ,
 ઉપવાસ ને મૌનપણુ ધરો, જેથી નાસે ભવ ભય કલેશ, મૌન૦ ૧
 નેમિનાથ પ્રભુ ઉપદેશથી, શ્રીકૃષ્ણે આરાધી એહ;
 તેમ આરાધો વિધિયોગથી, પામો સ્વર્ગ સિદ્ધિ શુભ દેહ. મૌન૦ ૨
 દેહ વાણી મન મમતા તને, ઇચ્છા શેષે તપ કહેવાય;
 ભૂતકાલનાં કર્મ ઘણાં ખરે, નિરાસકિતએ કર્મ કરાય. મૌન૦ ૩
 યથા શક્તિ તપ જપ કીલએ, જેથી તન મન શુદ્ધિ થાય;
 બુદ્ધિસાગર આતમ નિર્મલો, શુદ્ધ પરમાતમ પદ પાય. મૌન૦ ૪

(૩૩)

ચૌદશની ગુંહલી.

ભવિ તમે વહોરે સૂરિંદર ગમ્છરાયા એ રાગ.

અઉદશે કરનેરે ત્રત પૌષધ પચ્યાખાણુ,
 તપ ગુણુ વરશોરે શિરધરી ગુરૂની આણુ;
 અઉદશે વીર આગમ સાંભળીએ, પરિહરિને સહુ કામ,
 આરિત્ર ગુણુ આરાધન કરીએ, દહએ વીરતુ' નામ. અઉદશે. ૧

(૨૫)

- હયા દાનને દમ આહરીએ, પશ્ચાન્તાપ ન કરીએ;
યથા શકિત શુભ કર્મને કરીએ, આતમને ઉદ્ધરિએ. ચઉદશે. ૨
- મોહમાયામાં જે મકલાયા, વિષય વાસના વાયા;
જૈનધર્મ સમજ્યા નહીં પામર, જન્મ જન્મ દુઃખ પાયા. ચઉ. ૩
- સર્વ પ્રમાદો દૂર કરીને, સાંભળો સદ્ગુરુ વાણી;
સુષુતાં ધર્મ હૃદયમાં પ્રગટે, નિશ્ચય એવો જાણી. ચઉદશે. ૪
- ધર્મ કરે તે પરભવ સુખિયાં, જગમાં નર ને નારી;
બુદ્ધિસાગર ધર્મી જનની, નિત્ય જાઉં ખલિકારી. ચઉદશે. ૫

(૩૪)

ચોમાસાની ગુંહલી.

બેની રવિસાગર ગુરુ વંદીએ. એ રાગ.

- પુણ્યકારી ચોમાસુ' બેસીયું, તમે ધર્મ કરો નરનાર,
એક ઠેકાણે રહે ત્યાગીએ, કાઢે તપ જપ કરતાં કાળ. પુણ્ય. ૧
- ગુરુ સુખથી સુણો આગમ ભલાં, કરો સંત સમાગમ ખાસ,
આવશ્યક સામાયિક તપ કરો, ધરો ધર્મ ઉપર વિશ્વાસ. પુણ્ય. ૨
- ખાળો ધર્માચારને ભાવથી, ગુરુ પાસે રહી કરો જ્ઞાન;
દાન સુખાત્રે એ ભાવથી, ભજો ભાવે વીર ભગવાન. પુણ્ય. ૩
- કરો વ્રત નિયમ ભહુ ભાવથી, જેથી થાવે હૃદયની શુદ્ધિ;
શુદ્ધ હૃદય થવાથી સંપન્ને, અધ્યાતમ સાત્વિક બુદ્ધિ પુણ્ય. ૪
- પુણ્ય પવો ચોમાસામાં ઘણાં, યથાશકિત આરાધો ભવ્ય;
બુદ્ધિસાગર જીવહયા કરો, ધરો ધર્મજન કર્તાવ્ય. પુણ્ય. ૫

(૨૬)

(૩૫)

અષ્ટમીની ગુંહલી.

ભવિ તમે સુષુભે રે ભગવતી સૂત્રની વાણી.

આઠમે આઠ મદને વારો, માનવ ભવ નહીં હારો, આઠ પ્રકારે આતમ સમજી, અષ્ટમી ગતિને ધારો ભવિ તમે સુષુભેરે, સાચો ગુરૂનો ઉપદેશ.	ભવિ. ૧
આઠ પ્રભાવકના ગુણ ધારો, પાળો ધર્માચારો, દર્શન જ્ઞાન ત્રણ ગુણ સેવો, સર્વ પ્રમાદો વારો.	ભવિ. ૨
આઠમ સેવી અષ્ટ સિદ્ધિને, પામો નર ને નારી, બુદ્ધિસાગર જૈનધર્મની, નિત્ય જાઉં જલિહારી.	ભવિ. ૩

(૩૬)

જગદ્ગુરૂ હીરવિજયસૂરિની ગુંહલી.

રઘુપતિ રામ હૃદયમાં રહેજો રે. એ રાગ.

જગદ્ગુરૂ હીરલાસુનિ રાયા રે, હીરવિજયસૂરિ ગુરૂરાયા, જગદ્. જૈનધર્મ જગતમાં ફેલાયોરે, જૈનધર્મમાં રંગરેલાયોરે.	જગદ્. ૧
જ્ઞાન સંયમમાં લયલાયો. બાંદશાહ અકબર પ્રતિબાધ્યોરે, જીવહિંસા કરતાં રાધ્યોરે, હિલમાં પરમાતમ શોધ્યો.	જગદ્. ૨
વૈશંગી ત્યાગી સવાયારે, તપસી પુણ્યવત સુહાયારે, ભાવે સેવે સુનિ સસુહાયો.	જગદ્. ૩
દેવદેવી કરે જસ સહાયરે, જેને મળિયા પ્રભુ હિલમાંહારે, રૂડી કલ્પ વૃક્ષની છાંય.	જગદ્. ૪
એલા જગદ્ગુરૂ ગુણ ગાવોરે, જેનો દેવપણે છે પ્રભાવોરે, બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરૂ ધ્યાવો.	જગદ્. ૫

(૨૭)

(૩૭)

શ્રી હેમચંદ્રસૂરિની ગુંહલી.

ભવિ તમે મુણ્જેરે ભગવતી સૂત્રની વાણી. એ રાગ.

ભવિ તમે વન્દો રે, હેમચંદ્રસૂરિરાયા;

યશીશુભ મહિમારે, તણ્ય ભુવનમાં સુહાયા.

કલિકાલમાંહિ કેવલી સરખા, સર્વજ્ઞ ગિરૂદે પાયા;

કુમારપાલ રાજા કેરી. શ્રાવક, રાજ્યગુરૂ કહેવાયા, ભવિ. ૧

નેષ્ટિક બ્રહ્મચારી મહાયોગી, યુગ પ્રધાન સવાયા;

નેનધર્મ ઉઘોત કયો બહુ, સુરનર મુનિવર ગાયા, ભવિ. ૨

ભારતદેશ શોભાઓ જેણે, દયા સર્વત્ર ફેલાવી;

નેનધર્મનો સ્તંભ જે મોટો, ધર્મની હાથમાં ચાવી ભવિ. ૩

સિદ્ધહેમ વ્યાકરણ શુભ રચિયું, ન્યાય સિદ્ધાન્તનાં ગ્રન્થ;

ભારતમાં કવિરત્ન પ્રથમ જે, સમજાવ્યો શિવપન્થ. ભવિ. ૪

મહાવીર પ્રભુના ભકત સાધુમાં, અગ્રણી જ્ઞાની સુહાયા;

ભુદ્ધિસાગર ધર્મ પ્રભાવક, પ્રેમે પ્રણમું પાયા. ભવિ. ૫

(૩૮)

શ્રીમદ્ દેવચંદ્રની ગુંહલી.

બહાલા ગુરૂરાજ ઉપદેશ આપે. એ રાગ.

ગુરૂ દેવચંદ્રજી પદવંદો, ભવોભવનાં પાપ નિકંદો. ગુરૂ.

રચ્યા ગ્રંથ ઘણા શુભકારી, નયચક્ર આગમસાર ભારી;

બીજા ગ્રંથ ઘણા સુખકારી— ગુરૂ. ૧

જેહ અધ્યાતમ ઉપયોગી, જેહ આતમશુભગણુ ભોગી,

તરવજ્ઞાની સહજશુભ યોગી— ગુરૂ. ૨

(૨૮)

નિજ શુદ્ધાતમ દિલ પ્યારો, મોહભાવને માન્યો ન્યારો;	
જેના ઘટમાં જ્ઞાન અપારો—	શુર. ૩
જૈનશાસનની કરી સેવા, પામ્યા આતમસુખના મેવા;	
પ્રભુ ભકિતની સાચી હેવા—	શુર. ૪
જૈનકોમમાં જેહ પ્રસિદ્ધ, જેના અંથ દિયે સુખ ઋદ્ધિ;	
પુદ્ધિસાગર લ્હાવો લીધ—	શુર. ૫

(૩૯)

શ્રી હરભદ્રસૂરિની ગુંહલી.

ભવિ તમે સુષુભેરે ભગવતી સૂત્રની વાણી રે એ રાગ.

ભવિ તમે વંદો રે, હરભદ્રસૂરિરાયા,	
શુષુગણુ વૃંદો રે, પ્રેમે પ્રભુમો પાયા.	
મહાવીર પ્રભુતું શાસન જેણું, ભારતમાં ફેલાયું;	
ચઉદ્દેશો અંથ રચી નિજ શકતે, જ્ઞાનયોગી પદ પાચું.	ભવિ. ૧
પૂરવધર જિનશાસન ધોરી, બહુ શ્રુત હાથમાં ઠોરી;	
સર્વ ગીતારથ શેખર યોગી, ભાવ મધ્યસ્થ અદ્યોરી.	ભવિ. ૨
અક્ષય્યેત મૂર્તિ તેજેમય, સર્વ સિદ્ધાંતનો દરિયો;	
મહાવીર પદ્ધર ભારતભાનુ, અનંત શુષુ ગણુ ભરિયો.	ભવિ. ૩
સુરગંગા સમ જેહની વાણી, મન પંકજ સમ જેતું;	
આતમ તેજ ભયું અંથેમાં, મનન કરશો તેતું.	ભવિ. ૪
જપી તપી જ્ઞાની પ્રભુ ધ્યાની, સુનિગણુના શિરહાર;	
પુદ્ધિસાગર પરમ પ્રેમથી, વંદુ વારંવાર.	ભવિ. ૫

(૪૦)

શ્રી ભદ્રબાહુસ્વામીની ગુંહલા.

રાગ ઉપરનો.

ભવિ તમે વંદો રે, ભદ્રબાહુ શુરરાયા:
ચઉદ્દેશ પૂર્વી રે, પ્રેમે પ્રભુમો પાયા.

(૨૬)

- જૈનધર્મના ધૌરી મુનિવર, ધ્યાન સમાધિ પાયા;
અપ્રમત કશા શુભયોગી, જસ સુરનર શુભગાયા. ભવિ. ૧
- અંદ્રસમા સમતાથી શોભે, આત્મભાતુથી ઝોપે;
આત્મરૂપમાં મસ્ત બનીને, અશુદ્ધિ પરિણતિ રોધે. ભવિ. ૨
- જિનશાસન ધૌરી થયા એવા, સદ્ગુણ તેમના લેવા;
બુદ્ધિસાગર આત્મ ઉભાગર, જ્ઞાનિની કરવી સેવા. ભવિ. ૩

(૪૧)

બ્રહ્મચર્યાની ગુંહલી.

- ભવિ તમે વઢો રે સરંધર ગમ્ધરાયા. એ રાગ.
- વીર ઉપદેશે રે, સાંભળજો નરનારી;
બ્રહ્મચર્યાને પાળો રે, આતમ શુભ હિતકારી.
બ્રહ્મચર્યા શુરૂકુળ આશ્રમથી, બાળકને કેળવીએ;
બ્રહ્મચર્યાના શુભ સમજવી, શકિતયો મેળવીએ. વીર. ૧
- પચ્ચીશ વર્ષ લગે પુરૂષને, વીશ વરસ લગે નારી;
બ્રહ્મચર્યા ધારણ શુભકારી, લસ પછી જયકારી. વીર. ૨
- બાલલગ્ન મૈથુનથી સંતતિ, નિર્બલ રોગ ભરેલી;
જગમાંહી જીવવા નહીં લાયક, શકત ન હોય સુધરેલી. વીર. ૩
- હસ્તકર્મથી નિર્બલ રોગી, બાલક પુરૂષો થાવે,
લગ્નને લાયક નહીં તેવા જન, પડતી ઠહેલી પાવે. વીર. ૪
- વ્યભિચાર કરનારા લોકો, આતમ શકિત વિનાસે;
ચાંદી પરમો વિરઠ્ઠાટક ક્ષય, તુર્ત મરણ હોય પાસે. વીર. ૫
- વીર્ય વિના નહીં જીવન જગમાં, લોકો શુભામો સરખા;
દેહ વીર્ય વણ આતમ વીર્ય ન, વાદળ વણ નહીં વર્ષો. વીર. ૬
- મતિનિશ મૈથુનને કરનારાં, લોકો શુભામ ગિચારાં;
વંશ પરંપર પડતી પામે, દુશ્ચારિત્ર નહારાં. વીર. ૭

(૩૦)

વંશ રાખવા માટે ગૃહીજન, પાકી ઉમરે સુવેળા;	
કામોદય નિવારણ માટે, વર્ષ લગ્ન કરે ગુણમેળા.	વીર. ૮
દેહવીર્ય ગુંદ રક્ષણ કરતાં, પુણ્ય અનંતુ થાવે;	
વીર્યના રક્ષણ સમ નહિ વ્રત કો, સાગર સમ એ કહાવે.	વીર. ૯
અદ્વાચર્યની કિંમત નહીં જ્યાં, ત્યાં નહીં ધર્મતું નામ;	
ખાલ્યકાલથી અદ્વાચર્યથી, નિરોગી ગુણધામ.	વીર. ૧૦
ત્યાગી ધરખારી સહુ સમજે, મન જીતે મોહમારી;	
દેશોદય ધર્મોદય માટે, અદ્વાચર્ય જ્યકારી.	વીર. ૧૧
દ્રવ્યભાવથી અદ્વાચારી જે, તે જન સુકિત પાયા;	
બુદ્ધિસાગર અદ્વાચારીના, પ્રણયુ' નિશદિન પાયા.	વીર. ૧૨

(૪૧)

સુધારાની ગુંહલી, શ્રી મહાવીર પ્રભુનો ઉપદેશ.

ભવિતમે વંદો રે. એ રાગ.

વીર ઉપદેશે રે, સાંભળજો નરનારી;	
કરજો સુધારો રે, સમજીને સુખકારી.	
મારૂં શાસન જગ ફેલાવો, આતમ આપ સુધારી;	
પરમાતમ પદ વરવા પ્રેમે, દુર્ગુણ ઘે સંહારી.	વીર. ૧
માત પિતા ને વૃદ્ધજનોની, સેવા કરવી સારી;	
અદ્વાચર્ય ધરવું અધિકારે, દેશ સેવા દિલ ખ્યારી.	વીર. ૨
સાત્ત્વિક ખાવું સાત્ત્વિક પીવું, દારૂ માંસ નિવારો;	
દયામય નિજચિત્ત કરીને, દુર્બુદ્ધિ દૂર ટાળો.	વીર. ૩
પ્રમાણિક રહેવું સહુ વાતે; બૂઠું ન વહીએ ક્યારે;	
જૈનધર્મને પાળો પ્રીતે, આપ તરે તે તારે.	વીર. ૪
હાનિકારકંદુષ્ટ રિવાળે, તનધનના ક્ષયકારી;	
તજીએ તેને તત્ક્ષણ જ્ઞાને, પાપકર્મ તજી ભારી.	વીર. ૫

(૩૧)

નિજ આતમવત સહુ જીવોને, માની સદા શુભ કરીએ;	
કામ ક્રોધ માયા મદ વારી, લઘુતાએ સંચરીએ.	વીર. ૬
સર્વ જીવોપર પ્રેમ ધરીને, પડતાં દુઃખ નિવારો;	
સાતક્ષરને પોષો પ્રેમે, તેથી ધર્મ અપારો.	વીર. ૭
દેશકોમ નાતિભતિમાં, સરખા સહુને માનો;	
વિદ્યા સાચી જગ દેલાવો, મોહ ન ધરવો કશાનો.	વીર. ૮
કીધા કર્મો ભોગવવામાં, સમભાવે નિત્ય રહીએ;	
પરતંત્રતા સહુની હરીએ, સંકટ પડિયાં સહીએ.	વીર. ૯
આતમના સદ્ગુણને પામો, પંચાચારને પાલી;	
ગૃહીત્યાગીનાં વ્રત આરાધો, સદ્ગુણ કરી જહાલી.	વીર. ૧૦
મારી શિક્ષા આરાધે જે, ભવસાગર તે તરશે;	
મારા ભકતો દુર્ગતિ ત્યાગી, સદ્ગતિ સહેજે વરશે.	વીર. ૧૧
સહાવીર પ્રભુની શિક્ષા એવી, વિશ્વજીવોના માટે;	
ગુણસાગર સમજી ભવિજન, વળજે વીરની વાટે.	વીર. ૧૨

(૪૩)

જેના હૃદયમાં મહાવીર વસ્યા, તેના ગુણોની ગુંહલી.

આવો આવો યશોદાના કંત. એ રાગ.

જેના દિલમાં મહાવીર વાસ, તસ એ નિશાનીરે.	
થાય વિષયોમાં ન આસકત, નહિ અભિમાનીરે.	જેના. ૧
પ્રભુ મહાવીર શ્વાસોર્ધ્વાસ, અજપાળપેરે;	
અધ્યાતમ જની મહાવીર, વિશ્વમાં વ્યાપેરે.	જેના. ૨
સર્વ જીવોની સારે સેવ, દ્રેષ ન ધારેરે;	
જડનો પૂજક નહીં થાય, ચિત્ત સુધારેરે.	જેના. ૩
જેનધર્મ તે આતમમાંહિ, ગુરૂ પૂજારીરે;	
કરે ઉપકારનાં સહુ કર્મ, મમતા વારીરે.	જેના. ૪

(૩૨)

નામ રૂપનો નહિ અધ્યાસ, ભકિત રસીકોરે;	
કર્મયોગી સદા શૂરવીર, નહિ જે દીલોરે.	જેના. ૫
જૈનસંઘ ઉપર દહ પ્રેમ, ધરે શિર સાટેરે;	
સર્વ જીવોને કરૂણા પ્રેમની, વાળે વાટેરે.	જેના. ૬
સાચા મહાવીર પ્રભુના ભકત, થયા ગુણુ બળિયારે;	
યુદ્ધિસાગર ભકિત હજૂર, પ્રભુવીર મળીયારે.	જેના. ૭

(૪૪)

પ્રભુ મહાવીર ભજ્યાથી પ્રગટતા ગુણો.

આવો આવો યશોદાના કંત અમ ઘેર આવોરે. એ રાગ.	
મહાવીર ભજ્યાથી મોક્ષ, વિશ્વનો થાવેરે;	
ભજે મહાવીર અજપાજપ, દ્રવ્યને ભાવેરે.	મહાવીર. ૧
આપ અસંખ્યપ્રદેશી સ્વરૂપ, પિંડમાં વ્યાખ્યારે;	
વૈરાટે સહુ ધક્કાંડ, સમષ્ટિએ છાખ્યારે.	મહાવીર. ૨
મહને ઠંડાલા તમે ભગવાન, સહુ પચાંચીરે;	
મહારા હૈડામાં આપ હજૂર, વિરાજે સવાધરે.	મહાવીર. ૩
શ્વાસોશ્વાસે તમારો જાપ, પાપને ટાળે રે;	
ભૂલ્યાને માર્ગ બતાવી, તુમ પંદ વાળેરે.	મહાવીર. ૪
આપ રક્ષણુ કરતા દેવ, છો પ્રતિપાળરે;	
ભકતોના દિલમાં વાસ, છો રખવાળરે.	મહાવીર. ૫
વીર સમચાં પાપ અનન્ત, ક્ષણુમાં જાવેરે;	
મહને આશરો તાહારો એક, અન્ય ન ભાવે રે.	મહાવીર. ૬
કરે હરિહર તાહારી સેવ, દેવ ને દેવી રે;	
ખાતાં પીતાં હરતાં ચાહ, આવે છે સેવીરે.	મહાવીર. ૭
મહારી રાખો મહાવીર લાજ, કાજ સુધારોરે;	
પદ અકોમાં તું એક, પ્રગટયો ખ્યારોરે.	મહાવીર. ૮

(૩૩)

જ્યાં ત્યાં ક્યાણું ત્યાંહિ તુંહિ તુંહિ, સ્કામો સુહાતોરે;	
કરી ઈર્શન લહારાં દેવ, સુખ બહુ પાતોરે.	મહાવીર. ૬
વીર નામ સમો નહીં જાપ, જગમાં દીઠોરે;	
મહને લાગે છે દિલમાંહી, સર્વથી મીઠોરે.	મહાવીર.૧૦
અરિહંત પ્રભુ મહાવીર, લય તવ લાગીરે;	
મહારી કાયામાં રહેનાર, થયો હું કૌભાગીરે.	મહાવીર.૧૧
એક રૂપે મળી ભગવાન, તુજમાં સમાયોરે;	
પુદ્ધિસાગર મહાવીર દેવ, આત્મ સુહાયોરે.	મહાવીર.૧૨

(૪૫)

સેવાની ગુંહલી.

ભવિ તમે સુજીએરે ભગવતી સૂત્રની વણી. એ રાગ.

ભવિ તમે કરજોરે, વીર પ્રભુની સેવા;	
વીર ગુણ વરશેરે, પામો અમૃત મેવા—	
પશુ પંખી નરનારી સર્વે, સહુમાં મહાવીર ધારી;	
સંત્રહનય સત્તા સાપેક્ષા, આત્મવીર નિર્ધારી.	ભવિ. ૧
સાધુસન્તની સેવા કરીએ, સંઘ સકલની પ્રેમે;	
સર્વ જીવોના હુણું હરીએ, રોગો હરીએ રહેમે.	ભવિ. ૨
સેવા કરવા નાત જાતનો, ધર્મનો ભેદ ન ગણીએ;	
જૈનધર્મ સેવા રૂપી છે, દયા ધર્મ દિલ ભણીએ.	ભવિ. ૩
દુઃખી જનનાં દુઃખો હરવાં, ભૂખ્યાંને ખવરાવો;	
પરમારથમાં તન ધન ખર્ચો, દાન કરીને ખાવો.	ભવિ. ૪
ભય ખેદને દ્રેષ ત્યજે તે, સેવા કરે જગ સારી;	
ફળ ગણીને સેવા કરતાં, થાયો નહીં જન પાણી.	ભવિ. ૫
તન ધન મન સહુ સેવા માટે, મળીયું નિશ્ચય જાણો;	
વાપરશે વિવેક ધરીને, એતે નહીં તે પહાણો.	ભવિ. ૬

૫

(૩૬)

- સાર્વજનિક કામો શુભ કરતાં, કરો ન પાછી પાની;
સહયુગ્ સેવા કરીને વીરની, સુબુજે આગમ વાણી. ભવી. ૭
- કર્મ ન ચૂકો ધર્મ ન મૂકો, આતમ ગુણ પ્રકટાવો;
કાયા મન ઉપયોગી સાધન, પરોપકારે લાવો. ભવી. ૮
- દેવ ગુરૂનાં પ્રતિદિન દર્શન, કરીએ મત શુભ ધરીએ;
સહયુગ્ની સેવા શુભ ભાવે, સર્વ સમર્પી કરીએ. ભવી. ૯
- બની પ્રમાણિક ધંધો કરવો, પરનો પ્રાણુ ન હણવો;
કહેણી કરતાં રહેણી નિર્મલ, ધરવી નિશ્ચય ભણવો. ભવી. ૧૧
- કુટુંબ સ્થિતિ દેશ કોમની, દેશ રાજ્ય શુભ માટે,
બુદ્ધિસાગર સેવા કરજો, જૈનધર્મ શિર સાટે. ભવી. ૧૨

(૪૩)

મહાવીર પ્રભુનાં વચનામૃતોની ગુંડડી.

- આવોઆવો યશોદાના કંત અમ ઘેર આવોરે. એ રાગ.
- મહાવીર કહે સુણો લોક, શિખામણુ મારીરે,
વર્તે સુખ પામે તેહ, નર અને નારીરે. મહાવીર. ૧
- મહારા ભકતો ન પામે નાશ, હૃદય મુજ ધારીરે;
બુદ્ધિકરતાં શ્રદ્ધા શ્રેષ્ઠ, દિલ અવધારીરે. મહાવીર. ૨
- કરે દુનિયાપર સામ્રાજ્ય, શક્તિ વધારી રે;
છતે શક્તિએ જગ સર્વ, ગર્વ નિતારીરે. મહાવીર. ૩
- મહાઈ ધ્યાન ધરીને જેહ, કર્મ કરંતા રે;
છતે તેવા જૈનો વિશ્વ, માયો ન મરતારે. મહાવીર. ૪
- ખરા ભાવથી મારી ભકિતમાં, જે ભગિયા રે;
તેવા જૈનો મહારી પેઠ, થાયે બગિયા રે. મહાવીર. ૫
- જેહ સંપદમાં નહીં હર્ષ, ધરતા કયારે રે;
દીન થાય ન દુઃખ પડંત, મહેને ન વિસારે રે. મહાવીર. ૬

(૩૫)

દુઃખ સુખને ગુરુસમ જેહ, શિક્ષાએ બાણે રે; નિજ કર્મ ન ચૂકે કોઈ, હૃદય સુજ આણે રે.	મહાવીર. ૭
જૈન ધર્મને પાળે પૂર્ણ, જ્યાં લગી ટેકે રે; ત્યાંસુધી કળાએ પૂર્ણ, વધતા વિવેકે રે.	મહાવીર. ૮
ગણે માનવ બલિ ન તુચ્છ, માંહો માંહે રે; એકાત્મા બની રહો સર્વ, કર્તવ્ય છાંહે રે.	મહાવીર. ૯
ધરે દેહ ઉપર નહીં મોહ, નિર્ભય થાવો રે; ખીલવતા રહો સહુ શક્તિ, મૈત્રી ભાવો રે.	મહાવીર. ૧૦
આતમમાં રહી સહુ શક્તિ, પડદા નિવારો રે; પોતે કર્તા છો સુખ દુઃખના, મન ધારો રે.	મહાવીર. ૧૧
સત્તાએ સહુ જીવ વીર, કોઈ ન દીન રે; મન જીતીને સહુ લોક, બનશો જૈન રે.	મહાવીર. ૧૨
મન જીતે તે છે વીર, એહવી વાણી રે; બુદ્ધિસાગર ધરીને ચિત્ત, કરશો કમાણી રે.	મહાવીર. ૧૩

(૪૭)

યશોદાની વીરપ્રભુને વિનંતિ.

આવો આવો યશોદાના કંત અગ ઘેર આવો રે. એ રાગ.

કહે પત્ની યશોદા, વીરને એમ વચનો રે. સાંભળતાં પ્રગટે પ્રેમ, સુણજો સુજનો રે.	કહે. ૧
મારા પ્રાણેશ્વર મહાવીર, સ્વામી રૂપાળા રે; મહને શિખરે સાત્વિક પ્રેમ, કામણુગારા રે.	કહે. ૨
ધાતોધાતે અસંખ્ય પ્રદેશ, તમથી રંગાઈ રે; મહને ઉપશમ ક્ષાયિક ભાવની, છે વધાઈ રે.	કહે. ૩
શુદ્ધ પ્રેમ આકર્ષ્યા સ્વામી, થાઓ ન ન્યાસ રે; મહને મળિયા મોટા પુણ્ય, શુષ્ક અવતારા રે.	કહે. ૪

(૩૬)

પ્રાણ પડતાં ન જૂદી થાઉ, ઇચ્છું ન ખીલું રે;	
સુખ દુઃખ પ્રસંગે દેવ, દેખી રીલું રે	કહે. ૫
સ્વામી સાથે આતમભાવથી, રહે ભાવે રે;	
તેહ પત્ની કહાવે સત્ય, પ્રેમને દાવે રે.	કહે. ૬
ખાંધ્યો કમલે રવિથી પ્રેમ, પ્રગટે વિકસે રે;	
પોયણી અદ્રેહ્ય દેખીને, તન ઉલસે રે.	કહે. ૭
તમે અન્દ્ર ખનો તો પ્રેમ, અકેરી સુહાવું રે;	
તમે સાગર તો હું તરંગ, સાથ રહાવું રે.	કહે. ૮
તમે પુષ્પ ખનો તો સુગંધ, હુગ્ધ ચીકાશ રે;	
તમે આતમ તો હું ચેતના, ગુણવાસરે.	કહે. ૯
તમે પરમેશ્વર હું શક્તિ, શુદ્ધ સ્વભાવે રે;	
ત્રણ કાલમાં ભિન્ન ન થાઉં, અનુભવ દાવે રે.	કહે. ૧૦
પરબ્રહ્મ ને આનન્દ રૂપ, યેની જોડી રે;	
આધાર આધેય સ્વરૂપ, કરે કો ન હોડી રે.	કહે. ૧૧
તવલીલા અપરંપાર, સ્વામી સહુણા રે;	
અનુભવ્યા પ્રદેશો પ્રદેશ, રહ્યા નહીં ઉણારે.	કહે. ૧૨
શુદ્ધ પ્રેમથી સ્વામીની સાથ, રંગે રંગાતી રે;	
તેહ દેવી કહાવે પત્ની, નિર્મળ છાતી રે.	કહે. ૧૩
જેહ શુદ્ધ પ્રેમથી પત્નીને, દિલધારે રે;	
તેહ સ્વામી કહાતો દેવ, ગુણ સંભારે રે.	કહે. ૧૪
શુદ્ધપ્રેમથી હંપતી જોડ, આનન્દ ભોગી રે;	
જ્યાં પુદ્ગલનો નહીં પ્રેમ, અન્તર યોગી રે.	કહે. ૧૫
જડસુખની સ્વાર્થે, હંપતીનું જોડું રે;	
સત્ય સુખ મળે નહીં લેશ, થાય કજોડું રે.	કહે. ૧૬
જડસુખનાં ભૂખ્યાં જેહ, હંપતી કયાંથી રે;	
દેહરૂપને ભોગ વિનાશ, પશ્ચાત્તાપી રે.	કહે. ૧૭

(૩૭)

મહારા આત્મ સલુષ્ટા વીર, આતમ ભાવે રે; હું તો રહી છું તમારી સાથ, દંપતી દાવે રે.	કહે. ૧૮
શુદ્ધ પ્રેમ રચીલા વીર, વીર હું જપતી રે; થયો દ્રવ્ય ભાવથી મેળ, પ્રેમમાં રમતી રે.	કહે. ૧૯
મહારા સત્યપતિ મહાવીર, મનના રાજા રે; ત્રણ્ય ભુવનના રખવાળ, ધરો નિજ માળા રે.	કહે. ૨૦
સત્તાએ અનાદિ અનંત, સંબંધ છાજે રે; મળે આતમને નિજ આતમ, ગુણગણુ રાજે રે.	કહે. ૨૧
દેહને વળી દેહાતીત, સર્વ પ્રસંગે રે; પ્રભો !!! રહીશું તમારી સાથ, અનુભવ રંગે રે.	કહે. ૨૨
મારો તુમથી નિત્ય સંબંધ, દોડયો ન છૂટે રે; કોટિ કોટિ કરે ઉપાય, તોડયો ન તૂટે રે.	કહે. ૨૩
દેહ કામના જેહ સંબંધ, ક્ષણમાં વિનાશી રે; આતમ આતમના જેહ સંબંધ, તે અવિનાશી રે.	કહે. ૨૪
અધ્યાતમ પ્રભુ મહાવીર, ઝાક ઝમાળા રે; જ્ઞેય જ્ઞાન સંબંધે આતમની, કરો લીલા રે.	કહે. ૨૫
ભીલા રૂપી પ્રભો !!! તુમ નાર, કુદ્રત માયા રે; યાદ્ય જડ દુનિયાની માંહી, પડે નહીં છાયા રે.	કહે. ૨૬
એવી રત્ન ત્રયીની લક્ષ્મી, હું કહેવાઈ રે; પ્રભુ પત્નીની આતમ શુદ્ધ, સત્ય સગાઈ રે.	કહે. ૨૭
પ્રભુ સાકારી નિરાકાર, રૂપ તમારું રે; ત્યાં પ્રેમથી થઈ તલ્લીન, તમને ભાણું રે.	કહે. ૨૮
તવ જ્ઞાનમાં વિશ્વ અનન્ત, સ્વર્ગ સમાયાં રે; જ્ઞાન સૃષ્ટિમાં લય સર્ગ, સમયે સુહાયાં રે.	કહે. ૨૯
મહારા દેહ દેવલની માંહિ, વ્હાલા બિરાજે રે; જ્ઞાન તેજ અનંત અપાર, જ્યોતે છાજે રે.	કહે. ૩૦

(૩૮)

- મળે ભક્તિ પ્રતાપે દેવ, ત્રિશલા જાચે રે;
જૈને મહિમા સહુ જગમાંહિ, શક્તિએ છાયોરે. કહે. ૩૧
- કરૂં અનુભવ મંગલ દીપ, આરતી રાગે રે;
પ્રદેશો પ્રદેશ અનન્ત, ગુણુની સંગે રે. કહે.. ૩૨
- તુમવણુ નહીં ધીજી કોઈ, અદ્વૈત એણું રે;
થયું ભક્તિ જ્ઞાન પ્રતાપ, જોયા જેણું રે. કહે. ૩૩
- સ્વામી એકજ મહાવીર, ધીજી ન દીકા રે;
રોમ રોમે પ્રદેશો પ્રદેશ, લાગ્યા મીઠા રે. કહે. ૩૪
- કર્તા હતાં મહાવીર, સદસહુ રૂપી રે;
પરમેશ્વર જગદાધાર, નહીં અરૂપીરે. કહે. ૩૫
- પ્રેમે વીર પ્રભુનો જાપ, અન્તર કરવો રે;
એવો પતની યશોદા પ્રેમ, અન્તર વરવો રે. કહે. ૩૬
- રૂપારૂપ પદસ્થને પિંડ, ધ્યાનના યોગે રે;
પ્રગટે અન્તર મહાવીર, સ્વાર્પણુ ભોગે રે. કહે. ૩૭
- ભક્તિ આધીન ભગવાન, ત્રિશલા જાચા રે;
મળે અનુભવ દર્શન યોગે, વિશ્વના રાચારે. કહે. ૩૮
- અધ્યાત્મ પ્રભુ મહાવીર, પ્રેમે મળીયારે,
ભુદ્ધિસાગર હજારા હજુર, ઇચ્છિત કૃતિયાં રે. કહે. ૩૯

(૪૦)

ગુરૂ વિહાર ગુહકી.

સ્વામી શાતામાં રહેશો. એ રાગ.

- ઠહેલાં ઠહેલાં દર્શન દેશો, પરમ ગુરૂ શાતામાં રહેશો,
ભવોભવ ઉપકારી ગુરૂ મહારા, ધન્ય ધન્ય ગુરૂજી અવતારા;
પ્રાણુથકી બહુ પ્યારા.....પરમ. ૧
- દીલ અમારાં ઘણાં પ્રતિભાક્યાં, આત્મ દુષ્ટિથી બહુ શોધ્યાં,
આવતા હુર્ણુ શોધ્યા.....પરમ. ૨

(૩૬)

- ઉપકારે અમપર બહુ ક્રીધા, પોતાના ગણી ઉપદેશ દીધા.
કાજ અમારાં સિદ્ધ્યાં.....પરમ. ૩
- મહિમાવંત અતિશય ધારી, વ્રતધારી ગુરૂ સત્ય આચારી;
જિન શાંસન જયકારી.....પરમ. ૪
- બ્રહ્મચર્ય સત્ય ગુણગુણ દરિયા, ઉપશમ સંવેગ શમદમ ભરિયા;
આતમ અનુભવ વરિયા.....પરમ. ૫
- પત્થર જેવાં નર અને નારી, પ્રતિબોધ્યાં ઉપદેશે ભારી;
તવ વાણીની બલિહારી.....પરમ. ૬
- તવ ગુણ ગણતાં પાર ન આવે, સુરગુરૂ જેવા થાકી બાવે;
વિરહે ન લોજન ભાવે.....પરમ. ૭
- વાયુ પેઠે વિચરંતા સુહાવો, મનમાં પ્રતિબંધ લેશ ન લાવો;
અમપર કરૂણા લાવો.....પરમ. ૮
- અમને તુમવણુ લેશ ન ગમતું, મનડું અમારું તુમમાંહિ ભમતું;
તુમ ગુણુ રહે મન રમતું.....પરમ. ૯
- ચોરી લીધું મનડું અમારું, મુજ આતમના સત્ય છે તારું;
ક્ષણ ક્ષણ મનમાં સંભારું.....પરમ. ૧૦
- આવજો પાછા પ્રેમ ધરીને, ભકતોની પ્રભુ ભકિત સ્મરીને;
કરૂણા ખૂબ કરીને.....પરમ. ૧૧
- તુમ વિરહે અમ ચિત્ત ચિરાતું, ગુરૂ બાણો અમ મન જે થાતું;
હુંઃખ હવે ન સહાતું.....પરમ. ૧૨
- નયણુ વહે છે આંસુની ધાર, વિનતિ કરે છે નર ને નાર;
દર્શન દેશેઃ કૃપાળ.....પરમ. ૧૩
- તુમ ભકિત સાચી ગુરૂરાયા, એક તમારી સાચી માયા;
ધન્ય પિતા તવ બાયા.....પરમ. ૧૪
- શ્રી ગુરૂ ભગવન આશિષ દેશે, બુદ્ધિસાગર ગુરૂ શાતામાં રહેશે;
સંદેશા શુભ કહેશે.....પરમ. ૧૫

(૪૦)

(૪૬)

શ્રીમોહનલાલજી મહારાજની ગુંહલી.**અક્ષીસાહેલી જંગમતીરથ જોવા ઉભી રહેજો.**

- મહાવ્રતધારી મોહનલાલજી મુનિવર જગ જયકારી.
સમતા સાગર ગંભીર ત્યાગી વૈરાગી ગુણુકારી.
- વાણી સાકર સમ બહુ મીઠી, કરી સંગત અનુભવથી દીઠી;
શીતલ અમૃત ગુણુની વૃષ્ટિ.....મહાવ્રત. ૧
- જેહની વાણીમાં રહી સિદ્ધિ, સેવા આપે બહુલી ઋદ્ધિ;
જેણે અલખ ફીરાઇ લીધી.....મહાવ્રત. ૨
- ભારતમાં કીર્તિ ફેલાઇ, મુ'બાઇમાં ગ્યાતિ પાઇ;
મરૂધર ગુર્જર શોભા છાઇ.....મહાવ્રત. ૩
- જિનશાસનની સેવા સારી, પ્રતિબોધ્યાં ભારત નરનારી;
નિઃસ્વાર્થી થયા બહુ ઉપકારી.....મહાવ્રત. ૪
- નહીં ગરબ કદાચહને મમતા, દુર્જન શત્રુ પર બહુ સમતા;
લયલીન બની આતમ રમતા.....મહાવ્રત. ૫
- થયા મુનિ સવાઇ કેશરીયા, સમતાભાવે સંયમ વરિયા;
જે બહુલા જન તારી તરિયા.....મહાવ્રત. ૬
- એવા મુનિ વ દો બહુ ભાવે, મુનિગુણુ રમરતાં સંયમ આવે;
બુદ્ધિસાગરસૂરિ ગુણુ ગાવે.....મહાવ્રત. ૭

(૪૧)

(૫૦)

શ્રી વિજયલક્ષ્મી સૂરિની ગુંહલી.

ભવિ તમે વંદારે ભગવતી. ઐ રાગ.

- ભવિજન ભાવેરે વિજયલક્ષ્મી સૂરિવંદો,
ભાવે વંદીરે, કર્મ અનંત નિકંદો.
ઉપદેશપ્રાસાદિક રચી ગ્રન્થો, નામ અમર નિજ કીધું;
વીશસ્થાનકની પૂજા રચીને, અનુભવ અમૃત પીધું. ભવિ. ૧
- જિનાગમજ્ઞાતા ગુણુ દરિયા, ઝોગણીશ શતકે થઈયા;
ગુર્જર દેશમાં ગિરવા ગંભીર, ગુણુ ગર્જતા રહ્યા. ભવિ. ૨
- દીપચંદ કવિ જેના રાગી, જન શાસન સોહાયા;
બુદ્ધિસાગર સૂરિપદ વંદો, પ્રેમે પ્રણયો પાયા. ભવિ. ૩

(૫૧)

શ્રી અભયદેવસૂરિની ગુંહલી.

ભવિ તમે વંદારે. ઐ રાગ.

- ભવિજન ભાવેરે, અભયદેવસૂરિ વંદો.
આગમ જ્ઞાનીરે, મુનિ વાચકસૂરિ ઈંદો,
નવ અંગોની વૃત્તિ કરીને, જગ આગમ પ્રસરાવ્યાં;
જેની ટીકાઓ વાંચીને, મુનિગણુ મન હરખાયાં. ભવિ. ૧
- થૈત્યવાસી શ્રીદ્રોણાચાર્ય, શોધી ટીકાઓ ભાવે;
મહાવીર પાટે મોટા ભકતો, ભકિતરાગના દાવે. ભવિ. ૨
- વર્તમાનમાં અભયદેવસૂરિ, ટીકાની શુભ સ્હાય;
બુદ્ધિસાગર સકલ સંધને, ઉપકારી સૂરિરાય. ભવિ. ૩

(૪૨)

(૫૨)

શ્રીમદ્ આનન્દધનજીની ગુંહલી.**અહીં સાહેલી જંગમ તીરથ જોવા ઉભી રહેને. એ કામ.**

- આતમજ્ઞાની આનન્દધન જોગી, વંદો નરનારી,
પ્રખ્યાત થયા, સહુ દર્શનમાં, ખાખી અતિશયધારી.
જેના મન નહીં મ્હારૂં ત્હારૂં, સાચું તે માન્યું મન સારૂં,
આતમ સંયમમાં મન ધાર્યું..... આતમ. ૧
- નદી કાંઠે જંગલમાં વસિયા, શુદ્ધાતમના થઈયા રસિયા,
જે ધ્યાન સમાધિ ઉલ્લસિયા..... આતમ. ૨
- સિદ્ધિયો પ્રગટી રહી સામી, પણુ સિદ્ધિના નહીં જે કામી;
નિશદ્ધિન રહેતા આતમરામી..... આતમ. ૩
- પહાડો ગુફામાં બહુ રહીયા, શુદ્ધાતમ દર્શન જે લહીયા;
અધ્યાત્મમાર્ગવિષે વહિયા..... આતમ. ૪
- વાચકજીએ સ્તવના કીધી, પામ્યા સંગત સમતા સિદ્ધિ;
ચોવીશી પદ આતમઝરિ..... આતમ. ૫
- અવધૂત અલખ મુનિ અવતારી, ફકીરાઈ જેની સુખકચારી;
બુદ્ધિસાગર ગુરૂ જયકારી..... આતમ. ૬

(૫૩)

શ્રીજિનદત્ત સૂરિની ગુંહલી.**અહીં સાહેલી એ રાગ.**

- જિનદત્તસૂરિ, જૈનધર્મ વૃદ્ધિ, કરનારા થઈ ગયા,
શાસન શોભાકારક જૈનો, નવા કરી શોભા લઘા;
જિનદત્તસૂરિ જંગમાં દાદા, કહેવાયા ગુણગણુધિ સાદા,
ધન્યધન્ય પિતાજી ને માતા..... જિનદત્ત. ૧

(૪૩)

જગમાં જિનશાસન અજવાળ્યું, ધર્મીલવન સઘળું ગાળ્યું, ઘટમાં પરમાતમ પદ બાળ્યું.....	જિનહત. ૨
ખરતરગચ્છે બહુ પ'કાયા, દાદા ભારત સઘળે છાયા; શુદ્ધિસાગરશુભી શુભ ગાયા.....	જિનહત. ૩

(૫૪)

મંગલક ગુહલી.

ચાલો સહિયરો મંગલ ગામઝ્યે. ઝો રાગ

વીર પ્રભુ મંગલકારી, ઇચ્છિતના દેનારા રે; ગુહલી તેહની કરીએ ભાવે, દુઃખ રોગ હરનારા રે.	મહાવીર. ૧
વીરપ્રભુના શિષ્ય સનૂરા, લખિધના ભંડાર રે; જેના નામે મંગલ પ્રગટે, ગિરવા શુરુ શુભકારરે.	મહાવીર. ૨
સુષ્ઠમોસ્વામી સુખકારી, જેની સંતતિ આજે રે; વિઘ્નમાન શાસન શોભાવે, ભારતમાંહિ છાજે રે.	મહાવીર. ૩
ભદ્રબાહુ વજ્રસ્વામી, મુનિવર ઉમાસ્વાતિ રે; સ્થામાચાર્ય હરિભદ્રલ, નિર્મળ જેની છાતી રે.	મહાવીર. ૪
અરિહંત ને સિદ્ધાચાર્ય, વાયક મુનિ ઉપકારી રે; શુદ્ધિસાગર મંગલ કરજો, ગાવે નરને નારી રે.	મહાવીર. ૫

(૫૫)

શ્રીમદ્ મણિવિજયલની ગુહલી

ચાલો સહિયરો મંગલ ગામઝ્યે. ઝો રાગ

મણિવિજયલ તપસી ઢાઢા, શાંત ઢાંત અનગારીરે; સવેગી શિરદ્ધર પ્રભાવક, આનન્દમય અવતારી રે.	મણિ. ૧
--	--------

(૪૪)

દેહ છતાં પણ જેહ વિદેહી, મણિચંદ્રજી જેવા રે;	
ધુટેરાવજી જેની પાટે, સેવા સારે દેવા રે.	મણિ. ૨
પરિવાર જેનો ભારતમાં, જૈનધર્મ દીપાવે રે;	
વંદો ગાયો ભાવો ધ્યાવે, કર્મ કર્યાં દૂર ભાવે રે.	મણિ. ૩
સરલસ્વભાવી નિરપૃહ પ્રગટયા, તપાગચ્છમાં ધોરી રે;	
ધુલ્હિસાગર ગુરૂ કરમાં છે, જિનશાસનની ઠોરી રે.	મણિ. ૪

(૫૬)

શ્રી વીરદેશના ગુંડલી.

જ્ઞાનદર્શનને આરિત્રમાં, સર્વયોગ સમાવેશ થાય. સુણો વીરદેશના:	
જ્ઞાનયોગને ભક્તિ ઉપાસના, એક કૃણવાળાં સમભય. સુણો.	૧
ભૂત વર્તમાન ભાવિ ધર્મ સહુ, એક આતમના પર્યાય. સુણો.	
જિનદર્શન સાગરમાં સહુ, અન્યદર્શન સરિતા સમાય. સુણો.	૨
જૈનધર્મ સમો નહીં ધર્મ છે, સર્વ વેદાન્તતું વેદાન્ત. સુણો.	
અનેકાન્તનયે જે બાણુતો, તેહ થાતો હૃદયમાં શાન્ત. સુણો. વીર.	૩
જૈનધર્મમાં વેદો સહુ રહ્યા, સર્વજ કથ્યા સિદ્ધાન્ત. સુણો.	
જૈનધર્મ પરમ સત્ય આતમા, બાણુ આવે કર્મનો અંત. સુણો.	૪
મનથી પર પરમેશ્વર પ્રભુ, શુદ્ધાંતમ સાધો ભવ્ય. સુણો.	
ધુલ્હિસાગર આતમસ્વભાવમાં, બતાં સર્વ સમાઈ કર્તાવ્ય. સુણો.	૫

(૫૭)

મહાવીર પ્રભુનો ઉપદેશ.

શ્રીધુલીભદ્ર મુનિવરગાંહિ શિરદાર જો, એ રાગ.

મહાવીર પ્રભુનો સુણુજો જન ઉપદેશ જો,

જેથી નાસે જન્મ મરણના કલેશ જો;

મન માયાં વણ પ્રકિત કૌંઈની નહીં થતી જો.

(૪૫)

- આત્મજ્ઞાન સમ કોઈ ન મોટું જ્ઞાન જો,
આત્મજ્ઞાનના દાન સમું નહીં દાન જો;
આત્મજ્ઞાનથી જગમાં શાંતિ સંપન્ને રે. ૨
- આત્મજ્ઞાન છે નિત્ય જીવન સુખકાર જો,
અજ્ઞાનાસકિત મૃત્યુ દુઃખકારજો;
ભય તે મૃત્યુ નિર્ભય જીવન જાણવું જો. ૩
- વીર્યહીન નહિ આત્મતત્ત્વને પામે જો,
આત્માર્પણ વણ કરે ન કોઈ ઠામે જો;
ભકિતજ્ઞાનને યોગ્યકી શિવ સંપન્ને જો. ૪
- એક એક યોગે આત્મ અનન્ત જો,
અનન્ત સુખકાં પામ્યા થૈ ભગવંત જો;
દેશકાલ મર્યાદા છે નહીં ધર્મને જો. ૫
- આત્મ ધર્મવિષે સહુ ધર્મ સમાય જો,
આત્મમાંહિ અનંતરસ પ્રગટાય જો;
આત્મરસિયાને વિષયારસ નહીં ગમે જો. ૬
- આત્મ સાથે મન રમતું છે સ્વર્ગ જો,
મોહની સાથે મન રમતું છે નર્ક જો;
નિર્લેપી મન જલપંકજવત્ જાણવું જો. ૭
- સુજમાં મન રાખીને નરને નાર જો,
કર્મ કરતાં વર્તે સ્વાધિકાર જો;
પ્રાંતે પામે સુજપદને શુભ ગણ વરી જો. ૮
- પરમાર્થે જેની વપરાતી શકિત જો,
તે છે મહારો જગમાં સાચો ભકત જો;
ભય ખેદને કલેશ વિના કર્મો કરો જો. ૯
- અજ્ઞેમાં પણ કોટિ સુજને જાણે જો,
કોટિમાંથી સેંકડો મનમાં આણે જો;
આણીને પણ પડે ન પાછા વિરલા જો. ૧૦

(૪૬)

આતમ સત્તાએ પરમાતમ દેવ જો, આતમમાં મન રાખી કરજો સેવ જો; સહુને શક્તિ સરખી સિદ્ધ થવાતણી જો.	૧૧
કથાયવાસી મનહું છે સંસાર જો, કથાયનાશથી મન મુક્તિ અવધાર જો; સાક્ષીભાવે દેખે બાણે મુનિવરા જો.	૧૨
મુજ પર શ્રદ્ધાધારી ધરજો ધર્મ જો, તેથી નરનારી બટ પામો શર્મ જો; બુદ્ધિસાગર મહાવીર પ્રભુ વચનો ખરાં જો.	૧૩

(૫૮)

મહાવીર પ્રભુનો ઉપદેશ.

શ્રીસ્થુલભદ્ર મુનિવરમાંહી શિરદાર જો. એ રાગ.

મહાવીર ભાષે સુણો જગતના લોક જો, જડમાં સુખડાં માની કરો ન શોક જો; પાપપુણ્ય અનુસારે સુખ દુઃખ સંપન્ને જો.	૧
આપ કરે ને લોગવે આતમ આપ જો, શુભાશુભની સંસ્કારે છે છાપ જો; કરશે સ્વયં વિચારે તેવા થશે તમે જો.	૨
આ ભવ કીધું પરભવ સાથે આવે જો, કાલ અનાદિ કર્મ સંબંધ સ્વભાવે જો; આતમજ્ઞાન પ્રગટ્યાથી કર્મો સહુ ટળે જો.	૩
જડની વાંછા વણુ નહીં લાગે કર્મ જો, આતમ જ્ઞાનથી આતમવિષે છે શર્મ જો; અનંત સુખનો સાગર આતમ ધારજો જો.	૪

(૪૭)

વિશ્વોન્નતિનું કારણ આતમ જ્ઞાન ભ્રે, દુનિયાની પડતીનું કારણ માન ભ્રે; રાગ દ્વેષના ક્ષયથી મુક્તિ સંપન્ને ભ્રે.	૫
સત્કર્મો કરભે જગમાં નર નારભે, પકવજ્ઞાન પ્રગટે તેથી નિર્ધાર ભ્રે; નિરૂઢમીને નિવૃત્તિ સુખ નહીં મળે ભ્રે.	૬
નિશ્ચય જેનો કર્યો ડગે સંસાર ભ્રે, તેને જીવ્યાનો નહીં જગ અધિકાર ભ્રે; મહારી શ્રદ્ધા રાખી કર્મો શુભ કરો ભ્રે.	૭
મુજપદ લેવા જીવે જે નર નાર ભ્રે, મુજને મન સોંપી વર્તે સંસાર ભ્રે; તેવા ભકતોનો, ખેલી નિશ્ચય ધરો ભ્રે.	૮
મુજભકતોના ભકતોનો રખવાળ ભ્રે, જેઓનું મારાપર બહુલું ંહાલ ભ્રે; તેવા ભકતો મુજ ગુણને ંહેલા વરે ભ્રે.	૯
સહુ જીવોના મનનો દેખણ હાર ભ્રે, જગમાં છુપું કંઈ નહીં તલભાર ભ્રે; મુજ શિક્ષા અનુસારે વર્તે શિવ લહો ભ્રે.	૧૦
મારા ભકતો સંકટમાં ખૂબ પાકે ભ્રે, સંકટ દુઃખોમાંહિ લેશ ન થાકે ભ્રે; ઉત્સવ સરખાં દુઃખડાં વેડી મ્હને વરે ભ્રે.	૧૧
મારા જેનો ખને નહીં નામદં ભ્રે, સુખી રહેતા સહી કર્મનાં દંદં ભ્રે; મુજ ભકતોના દાસોના દાસો ખને ભ્રે.	૧૨
વીર પ્રભુનો સુષ્ટી એવો ઉપદેશ ભ્રે, રાગ દ્વેષાદિક ટાળો સહુ કલેશ ભ્રે; બુદ્ધિસાગર શિવપુર સુખમાં મ્હાલશે ભ્રે.	૧૩

(૪૮)

(૫૯)

સત્યપ્રેમ.

બેની રવિસાગર ગુરૂ વંદીએ.

- જ્ઞાની ભકત ગુરૂ કહે પ્રેમનું, સત્યરૂપ સુભ્રુો નરનાર,
દેશકાલ વિષય બંધન નહીં, નહીં સ્વાર્થનો છાંટે લગાર,
સત્ય પ્રેમનું લક્ષણ સાંભળો. ૧
- દેહ રૂપની લોગેચ્છા નહીં, નામ કીર્તિની વાંચ્છા ન લેશ;
સ્થૂલ સૂક્ષ્મ પ્રકૃતિ સામ્યમાં, રાગવિષમતાએ કલેશ. સત્યપ્રેમ. ૨
- મન વાણીને કાય યોગમાં, નરનારીનો સામ્ય સંબંધ;
શુદ્ધ પ્રેમ નહીં ત્યાં બાણીએ, માને પ્રેમ ત્યાં મૂઠને અન્ધ. સત્ય. ૩
- પરસ્પર ઘડાયેલ કાયદા, વધુવરના વિચારાચાર;
તોહ નષ્ટ થતાં વિભુશે અહો, એ તો ક્ષણિકપ્રેમ પ્રકાર. સત્ય. ૪
- યુવાવસ્થામાં નરનારીને, કામાસકિતનું બહુ જ્ઞેર;
એહ કામનો ઉભારો બાણીએ, જલપરપોટા સમ તોર. સત્ય. ૫
- જડ ઇન્દ્રિયોના શુભામમાં, સત્યપ્રેમ નહીં પ્રગટાય;
મનની પેલી પારે પ્રેમ જે, આત્મપ્રેમ તે સત્ય ગણાય. સત્ય. ૬
- સૂત્યપ્રેમમાં પ્રતિબદ્ધો નહીં, લીધો દીધો એ પ્રેમ ન હોય;
કંચો બાંધ્યો એ પ્રેમ ન બાણીએ, મન અનુસારે જે જ્યે. સત્ય. ૭
- સાટે સાટાની જ્યાં વાંછના, મનમોજનું સાધન માત્ર;
જ્યાં સહેજે ન કર્તાવ્યો થતાં, ત્યાં પ્રેમનું કે નહીં પાત્ર. સત્ય. ૮
- બાહ્યધર્મ લેહ જેહ કલેશથી, દુઃખી વર્તે નર ને નાર;
શુદ્ધ આત્મસ્વરૂપ ન ઓળખે, સત્ય પ્રેમ ન ત્યાં નિર્ધાર. સત્ય. ૯
- જ્યાં આતમ આતમ ઓળખે, સહેજે આતમ આતમ ચ્હાય;
ઉચ્ચ નીચનો લેહ ન સ્વપ્નમાં, સહેજે થાતી પરસ્પર ર્હાય. સત્ય. ૧૦

(૪૯)

જડપૂજકમાં નહીં પ્રેમ છે, પ્રેમી ચૈતન્યપૂજક થાય;
 જડ વસ્તુ ભીખારીઓ આપડા, પ્રેમનું સત્યરૂપ ન પાય. સત્ય. ૧૧
 જડરાજ્યતણા ચક્રવર્તિઓ, સત્ય પ્રેમ વિના દુઃખ પાય;
 આત્મરાજ્યના ભોગી જ્ઞાનીઓ, સત્યપ્રેમી બની સુખી થાય. સત્ય. ૧૨
 પરમાર્થ કર્યામાં પ્રેમ છે, દેવગુરૂની લલિતમાં પ્રેમ;
 આત્મવત્ સહુ એવો જાણીને, પ્રેમ કરવામાં છે રહેમ. સત્ય. ૧૩
 પિંડ બ્રહ્માંડ ઐક્ય અનુભવે, આત્મવર્તનમાં છે પ્રેમ;
 સત્ય વર્તનમાં મોહનાશથી, પ્રગટે છે પ્રેમનો નેમ. સત્ય. ૧૪
 સત્ય પ્રેમને આતમ જ્ઞાનીઓ, પામે અતર શુદ્ધિથી બેશ;
 ધુલિસાગર સદ્ગુરૂ પ્રેમીઓ, પામે નિત્યાનંદ હમેશ. સત્ય. ૧૫

(૬૦)

ધરમાં સ્વર્ગ.

આવો આવો જશોદાના કંત. એ રાગ.

કહે સદ્ગુરૂ ઉત્તમ શીખ, દિલ અવધારો રે;
 નિજ ઘેર કુટુંબનો પ્રેમ, નિશ્ચય ધારો રે. કહે. ૧
 પતિ પત્નીનું શુભ ઐક્ય, થાય ન ગર્વ રે;
 સ્વાશ્રય સંપને ઉદ્યોગ, ધર તે સ્વર્ગ રે. કહે. ૨
 માત પિતાને વૃદ્ધનું માન, વિનયથી સેવા રે;
 જેના ધરમાં વિવેક ને પ્રેમ, વસે તિહાં દેવા રે. કહે. ૩
 ન્હાનાં મોટાં વૃદ્ધ ને બાળ, હળીમળી ચાલે રે,
 કહે સહુ જન નિજનિજ કાર્ય, સહાયને આલે રે. કહે. ૪
 એવા ધરમાં લક્ષ્મીનો વાસ, શકિતનો વાસ રે;
 ખમી જાય પરસ્પર ભૂલ, નહીં ઉદાસ રે. કહે. ૫

(૫૦)

ઘર કુટુંબના પ્રતિપાલની, શીખ માને રે;	
નહીં વ્યસન અને વ્યભિચાર, તે સુખ માણે રે.	કહે. ૬
હાનિકારક રીત રીવાજ, જ્યાં નહીં એકે રે,	
સેવા ઘરની ચડતી થાય, વર્તે ટેકે રે.	કહે. ૭
કહિ ઘરમાં નહીં કંકાસ, સંતોષ સાચો રે;	
શિક્ષણ નીતિ ને શુભ રીતિ, સ્નેહ ન કાચો રે,	કહે. ૮
ઘરમાં સ્ત્રી વર્ગનું માન, બાળ સંભાળ રે;	
આય અનુસારે હોય ખર્ચ, સુખી નર નાર રે.	કહે. ૯
કુટકાટ ન ઘરમાં થાય, પ્રમાણિક સર્વે રે;	
સત્તા લક્ષ્મીથી જન કોઈ, રહે નહીં ગર્વે રે.	કહે. ૧૦
મહાવીર પ્રભુની ભક્તિ, ઘરમાં સદાય રે;	
થાય સાધુ સંતની સેવ, મન નિમોય રે.	કહે. ૧૧
દેશ કુટુંબ રાજ્ય સમાજ, સર્વ સુધારા રે;	
જાણે ઘરમાં સર્વે યેશ, શુદ્ધ આચારા રે.	કહે. ૧૨
નહીં ચોરીનું ઘર નામ, વચનો મીઠાં રે;	
તેવાં ઘર છે સ્વર્ગ સમાન, ચિરલા દીઠાં રે.	કહે. ૧૩
અતિથિને આહરમાન, શુદ્ધને માન રે;	
નહીં સ્વાર્થની તાણાતાણુ, ઘર છે વિમાન રે.	કહે. ૧૪
શુદ્ધપ્રેમ ભરેલાં લોક, રહે ત્યાં શાન્તિ રે;	
શુદ્ધિસાગર લક્ષ્મી દહેર, આનંદ કાન્તિ રે.	કહે. ૧૫

(૬૧)

શ્રી મહાવીર પ્રભુના સંક્ષેપમાં પાંચ વધાવા.

પહેલો વધાવો—શ્રાવણ વરસે રે સુજની. એ રાગ.

મહાવીર પ્રભુનો રે વધાવો, પહેલો સંઘ સકળ મળી ગાવો;

ત્રીજો ભવેરે અરિહંત, કર્મ નિકાર્યું તપ શુભવંત

મ૦ ૧

(૫૧)

દંશમા સ્વર્ગથી રે અવિયા, ત્રિશલાના ઉઠરે અવતરિયા;	
ભારત દેશે રે સોહો, ક્ષત્રિકુંડ સહુનાં મન મોહો.	મ૦ ૨
અઉઠ સ્વપ્નો રે દેખે, ત્રિશલા માતા હર્ષ વિશેષે;	
સ્વપ્નાં પતિને રે સુષ્ટાવે, પુત્ર હોશે એમ પતિ સમજાવે.	મ૦ ૩
જોશી સ્વપ્નોનાં ફલ ભાષે, તીર્થકર વા અઠ્ઠી થાશે;	
ત્રિશલા આનન્દે ઉભરાણી, યુદ્ધિસાગર હર્ષ ભરાણી.	મ૦ ૪

(૬૨)

બીજો વધાવો મહાવીર જન્મ:

શ્રાવણ વરસે રે સુજની. એ રાગ.

ભારત દેશે રે સ્વામી, મહાવીર જન્મ્યા ગુણ વિશ્રામી;	
ત્રણ ભુવનના રે દેવા, અઉસઠ ઇન્દ્રો સુર કરે સેવા.	ભારત. ૧
અનુપમ લીલાએ ગાત્રે, ચૈત્ર સુદિ તેરસની રાત્રે;	
સુરપતિ ઉત્સવ રે કરતા, મેરૂપર જિનવરને ધરતા.	ભારત. ૨
સ્નાન કરાવે રે પ્રેમે, ભકિતએ નિજ કલ્પને નેમે;	
પગ અંશુકે રે ઠળાવી, કંપાવી મેરૂ સમભાવી.	ભારત. ૩
ઇન્દ્ર સંશયને ભાગ્યો, અનંત શક્તિ મહિમા ભાગ્યો;	
માતા પાસે રે લાવે, પ્રભુ ખમાવી સ્વર્ગે જાવે.	ભારત. ૪
ઉત્સવ મહોત્સવ રે થાવે, વર્ધમાન પ્રભુ નામને કાવે;	
અનુકંમ મોટા રે થાવે, યૌવનવય યશોદા પરણાવે.	ભારત. ૫
ભોગો ભોગવતાં અભોગી, જલ પંકજવત્ નિર્મલ યોગી;	
યુદ્ધિસાગર રે કીક્ષા, લેવાની મનમાં થઈ ઇચ્છા.	ભારત. ૬

(૫૨)

(૬૩)

દીક્ષા કલ્યાણક ત્રીજો વધાવો.

માલણ ગુથી લાવ ગુણીયલ ગજરો. એ રાગ.

થયા મહાવીર દેવ વૈરાગી, વિરતિ પરિણામે ત્યાગી;	
શુદ્ધભાવના ઘટમાં જાગી,	થયા. ૧
માગશર વદ દશમીએ દીક્ષા, દીધી મોહમાયાને શિક્ષા;	
કરપાત્રે પ્રભુ લે ભીક્ષા.	થયા. ૨
નિજ આતમમાં લયલીન, બાહ્ય ભાવમાં માની ન દીન;	
શુદ્ધ ચિંતવતા રૂપ જિન.	થયા. ૩
પરિષદ સહિયા દુઃખહાયી. પણ પ્રભુજી રહ્યા અકષાઈ;	
ધર્મ શુકલમાં લય લાવી.	થયા. ૪
શુભાશુભી રહું નહીં ચિત્ત, સત્ય સમતા યોગે પવિત્ર;	
બુદ્ધિસાગર વીરચરિત્ર.	થયા. ૫

(૬૪)

ચોથો, કેવલ કલ્યાણક વધાવો.

ભવિ તમે ઘંઠો રે સૂરીશ્વર ગચ્છરાયા. એ રાગ.

વૈશાખ સુદિ દશમી મહાવીરજીન, કેવલ જ્ઞાનને પાખ્યાં,	
શુકલ ધ્યાને ધાતિકર્મનો, નાશ કરી દુઃખ વાખ્યાં;	
ભવિજન ઘંઠોરે વીરજિનેશ્વર દેવા,	
જગ પરમેશ્વર રે, સુર નરપશુ કરે સેવા.	૧
સમવસરણુ દેવે રચિયું શુભ, ત્યાં મહાવીર વિરાજે;	
જૈનધર્મની દેશના દેવે, મેઘપેરે ધ્વનિ ગાળે.	ભવિ. ૨
ચોત્રીશ અતિશયે છાળે અર્હન, વાણી ગુણુ પાંત્રીશે;	
દોષ અઠાર રહિત વીતરાગી, સત્યતત્ત્વ ઉપદેશે.	ભવિ. ૩

(૫૩)

સંઘ ચતુર્વિંધ તીર્થને સ્થાપ્યું; ભારત દેશ ઉદ્ધરિયો;
 ઝોલીશમા તીર્થંકર છેલ્લા, અનંત ગુણનો દરિયો. ભવિ. ૪
 એકાદશ ગણધર નિજપાટે, ગોતમ આદિ થાપ્યા;
 બુદ્ધિસાગર મહાવીર પ્રભુજી, ત્રણેય ભવનમાં વ્યાપ્યા. ભવિ. ૫

(૬૫)

પાંચમો, નિર્વાણ કલ્યાણક વધાવો.
 ભવિ તમે વંદો રે ભગવતી સૂત્રની વાણી. એ રાગ.
 આસો અમાવાસ્થા રાત્રે, પ્રભુજી મુકિત સધાયાં,
 હીપાળીનું પર્વ ત્યારથી, સુરપતિ કરે નર રાયા;
 પ્રભુ વીર દેવા રે, દિલથી હો નહીં ન્યારા,
 આંતમરામી રે, નિશ્ચય છે મન પ્યારા. ૧
 વીર વીર ચિંતવતાં ગોતમ, કેવલ જ્ઞાનને પાયા.
 વીર પ્રભુનો સંવત પ્રગટયો, ઉત્સવ મહોત્સવ થાયા. પ્રભુ ૨
 જૈનધર્મ જગમાં ફેલાવી, મહાવીર મુકિત સધાવ્યા;
 ધન્ય ધન્ય વીર પ્રભુનું જીવન, ભકતોના મન ભાવ્યા. પ્રભુ ૩
 અતિ સંક્ષેપે પાંચ વધાવા, મહાવીર પ્રભુના ગાયા;
 બુદ્ધિસાગર મહાવીર ગાતાં, જન્મ સફલ સમજાયા. પ્રભુ ૪

(૬૬)

હિતશિક્ષાની ગુંહલી.

બેની પ્યારીરે મારી. એ રાગ.

બેનો સુણબે રે પ્રેમે, શૂંની હેત શિખામણુ નેમે;
 સંપી ઘરમાં રે રહીએ, કોને કડવાં વેણુ ન કહીએ. બેનો. ૧
 ઘરનાં કામો રે કરીએ, અરિહંત અંતરમાં સમરીએ
 કજીઆ કંકાસો ન કરીએ, સાગરવત ગંભીર થઇ ફરીએ. બેનો. ૨

(૫૪)

કરીએ ગુરૂનવું માન, સત્પાત્રે ઠંઠએ નિત્યદાન;	બેનો. ૩
ખેંપવિચારેને ત્યજીએ, પતિવ્રતાના ગુણને સજીએ.	
હેવગુરૂને રે યજીએ, મનવાણીથી મહાવીર ભજીએ.	
ધરીએ ધર્મની નીતિ, આચરીએ મહાજનની રીતિ.	બેનો. ૪
ત્યજીએ કુલટાની યારી, તજીએ ફેશનની ફિશિયારી;	
સંગત સારાની કરવી, દુર્જનની સંગત પરિહરવી.	બેનો. ૫
મનમાં લઘુતા રે રાખો, પ્રાણ પડે પણ સાચું ભાષો;	
રૂપે રંગેરે ન મ્હોશો, વ્યભિચારથી અંતે રાશો.	બેનો. ૬
દુઃખ પડંતાંરે સહીએ, અંતે માન સકલવું લહીએ;	
સહુના સારામાં ભાગ, ધરીએ મનમાંહિ ગુણરાગ.	બેનો. ૭
ગુસ્સો પ્રકટયોરે સમાવો, દુષ્ટ વિચારો દૂર હંકાવો;	
વદ્ધીએ મધુરી રે વાણી, વીરપ્રભુને મનમાં આણી.	બેનો. ૮
કાચરકુચરે ન ખાવું, કારણવણુ પરચેર ન જાવું;	
કરીએ ગુરૂનીરે ભંકિત, વ્રત ધરીએ જેવી મનશકિત.	બેનો. ૯
કરણી પુણ્યની કીજે, સંતોની શુભ આશી લીજે;	
બાલો તેવું રે પાળો, કરો ન નિજ આતમને કાળો.	બેનો. ૧૦
રોગી દુઃખીની સહાય, કરીએ સેવા ધર્મ સદાય;	
બાળક કેળવણીએ ભાવે, નિજ વર્તન બાળકમાં આવે.	બેનો. ૧૧
બાણી વદીએ રે ન ખાલી, કદિ ન કરીએ ગાળાગાળી;	
ખર્ચ નકામાંરે ન કરવાં, દુઃખદાયી વ્યસનો પરિહરવાં.	બેનો. ૧૨
મનની ઉપર રે કાણુ, મૂકો મોટાં થઇ જ્યમ આણુ;	
નિર્મલ ગંગાનાં જેવાં, થઇએ આતમ સદ્ગુણુ લેવા.	બેનો. ૧૩
સાત્વિક પ્રેમીરે બનીએ, જૈનતત્ત્વને પ્રેમે ભણીએ;	
બુદ્ધિસાગરરે ધર્મ, ધરીએ કરીએ સારાં કર્મ.	બેનો. ૧૪

૫૫)

(: ૧)

જૈનોને ઉપદેશ.

જ્યોત્સ્વલ સં દેશોઃ કહ્લિશોઃ શ્યામને.

પરમેશ્વર મહાવીર પ્રભુ જિનરાજ્ય,
જૈનોને ઉપદેશે સાચો ધર્મ જો;
બળ પ્રગટાવો સર્વ વિષયમાં ભાવથી,
મન વચ કાયાથી કરજો શુભ કર્મ જો. પરમેશ્વર. ૧

વિદ્યા બળ સત્તાની શક્તિયોવડે,
જગમાં જૈનો જ્ય કરનારા થાય જો;
નિર્બંધ જૈનો જગમાં જીવી નહીં શકે,
જીતે તે જગમાંહી જૈન ગણાય જો. પરમેશ્વર. ૨

મોંજ મઝા વિષયોના દાસો જે બને,
જૈનોને આપે નહીં બળની સહાય જો;
તેવા જૈનો જગમાં જીવતા નહીં,
પછા જૈનોની ચડતી જગ થાય જો. પરમેશ્વર. ૩

બાલલગ્નથી જૈનોની પડતી થતી,
વૃદ્ધ લગ્નથી જગમાં થાય અધર્મ જો;
દુષ્ટ પાપીને કન્યા નહીં પરણાવવી,
પરણાવ્યાથી અનન્ત પાપનાં કર્મ જો. પરમેશ્વર. ૪

જૈન મંત્ર વણુ લગ્નાદિક કરવાં નહીં,
સમકિત લીધા વણુ નહીં જૈન ગણાય જો;
મુજ ઉપદેશ્યા વ્યવહારે વત્યાથકી,
જૈનો બળિયા નિશ્ચય જગમાં થાય જો. પરમેશ્વર. ૫

પ્રાણુ પડે પણુ જૈન ધર્મ છોડે નહીં,
અન્ય દેવની કરે નહીં મન આશ જો;

(૫૬)

- મારી શ્રદ્ધા પૂરણુ જેના મન વસી,
તેવા જૈનો અને ન ક્યારે દાસ જો. પરમેશ્વર. ૬
- સર્વ જાતનું જ્ઞાન કરે બહુ ભાવથી,
બાળક બાલિકાને આપે જ્ઞાન જો;
મુજ ભકતોમાં મુજને કેળે ભાવથી,
તેવા જૈનો પામે જગમાં માન જો. પરમેશ્વર. ૭
- આચાર્યો સાધુને મુજ સરખા ગણે;
દેશકાલ પ્રગતિને જોહ ઉપાય જો;
આદરનારા જૈનોની ચકતી થતી,
જૈનો માટે જીવે કરતા સ્હાય જો. પરમેશ્વર. ૮
- જૈનો માટે જૈનો જીવે જયકરા,
સર્વ સમર્પણ કરનારા ગુણુ ધાર જો;
સંઘની સેવા સ્હારી સેવા જાણવી,
જાણે તે મુજ જૈનો છે નિર્ધાર જો. પરમેશ્વર. ૯
- મુજ શ્રદ્ધાળુ જૈનો શિવપદ પામતા,
મુજ ભકતો જગમાં સુખિયા નરનાર જો;
શ્રદ્ધા શસ્ત્ર ધરંતા હારે નહીં કદિ,
કલિકાલ શકિતને આદરનાર જો. પરમેશ્વર. ૧૦
- મુજને ભજનારાઓ મુજ શરણે રહ્યા,
ચંડાલો પણ મુજ પદને વરનાર જો;
ધુદ્ધિસાગર વીર પ્રભુની વાણીએ,
જૈનો તારે ને નિશ્ચય તરનાર જો. પરમેશ્વર. ૧૧

(૫૭)

(૬૮)

સદ્ગુરુનો શિષ્યને ઉપદેશ.

આધવજી સંદેશો. એ રાગ.

- શ્રી સદ્ગુરુજી શિષ્યોને સમજવતા,
 ગુણ કર્મો શિષ્યોનાં લાખે યેશજો.
 ગુરુની આજ્ઞા માને તે શિષ્યો ખરા,
 પ્રેમે ગુરુની સેવા કરે હમેશ જો. શ્રી. ૧
- ગુરુની ઇચ્છા જાણી તેને અનુસરે,
 ગુરુના કર્તવ્યોમાં લેતા લાગ જો;
 તનધન લક્ષ્મી પ્રાણ સમર્પણને કરી,
 ગુરુ પર ધારે દિન દિન અધિકો રાગ જો. શ્રી. ૨
- વિનય કરે સત્કારે રાખે નહીં મણા,
 ગુરુ માટે ઇચ્છાનો આપે ભોગજો.
 ગુરુથી છાતુ રાખે નહીં મનમાં જરા,
 ગુરુ આજ્ઞાએ સાધે સર્વે યોગ જો. શ્રી. ૩
- ગુરુનું દિલકું છાયા થઇ પાસે રહે,
 માન પૂજા નહીં ગુરુથી ઇચ્છે લિપ્તજો;
 સદ્ગુરુમાં નિજ નામ રૂપના પ્રેમને,
 પૂર્ણ સમાવી થાતો ગુરુમાં લીન જો. શ્રી. ૪
- છોકરવાદી સ્વચ્છંદી થઇ નહીં કરે,
 ઇચ્છે નહીં ગુરુપ્રેમ કૃપા વણ અન્ય જો.
 ગુરુની કઠવી શિક્ષાઓ અમૃત સમી,
 માની નિત્યે ગુરુથી રહે અનન્ય જો. શ્રી. ૫
- બહાવી ગુરુની શ્રદ્ધા ભકિત દાણ ક્ષણ,
 ગુરુનાં કાજ કરીને મન હરખાય જો;
 હનુમાનની પેઠે સેવક થઇ રહે,
 ગુરુનો મહિમા જ્યાં ત્યાં જગમાં ગાય જો. શ્રી. ૬

(૫૮)

- પા'ખ'ડીના ભરમાળ્યાથી નહીં ભરે,
 ગુરૂની આગળ ખોલે દિલતું સર્વ જો;
 ગુરૂની છાની વાતો ધીજે ના કહે,
 ગૌરવ પામી કરે ન ક્યારે ગર્વ જો. શ્રી. ૭
- ગુરૂ કહે તે સારા માટે માનતો,
 બુદ્ધિ કરતાં શ્રદ્ધા બહુ ધરનાર જો;
 ગુરૂને આનંદ આપે વિનયે વર્તીને,
 ધન્ય ધન્ય એવા શિષ્યો નરનાર જો. શ્રી. ૮
- નિષ્કામી થે ગુરૂકુળમાં વાસો વસે,
 ગુર્વાધીન મનકું તેને છે ધન્ય જો;
 એવા શિષ્યોને સિદ્ધિયો સાંપડે,
 અમર બને મરણવા થઇ કૃતપુણ્ય જો. શ્રી. ૯
- હુઃખ કરોડો સહીને ગુરૂ પાસે રહે,
 સહુગુરૂવરને કરે નહીં નારાજ જો;
 ઘટની પેઠે હુઃખો સહી ઉત્તમ બને,
 રાખે આતમ કુલવટ કીર્તિ લાજજો. શ્રી. ૧૦
- ગુરૂસલાહો લઈને સહુ કાર્યો કરે,
 ગુરૂત્રોહીનો કરે નહીં વિશ્વાસ જો;
 ગુરૂને ગમે નહીં તેમાં તે નહીં પડે,
 વીરપ્રભુ પદ પૂજ્યાની મન આશજો. શ્રી. ૧૧
- ગુરૂ કૃપાએ સર્વ શક્તિયો પામીને,
 કર્મ યોગીઓ જ્ઞાની શિષ્યો થાય જો;
 શિષ્યપણું કીધા વણુ ગુરૂ કેા નહીં બને,
 કુદરતનો જગમાં છે સાચો ન્યાય જો. શ્રી. ૧૨
- શિષ્ય થવું કરણીએ એ નહીં રહેલ છે,
 પાત્ર બનો પહેલા જગમાં નરનાર જો;
 બુદ્ધિસાગર સંસ્કારી સમજે ખરૂં,
 ગુણકર્મોને પ્રેમથી ધરનાર જો. શ્રી. ૧૩

(૫૯)

(૬૯)

સદ્ગુરુનો પુત્રોને ઉપદેશ.

આધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને. એ રાગ.

માત પિતાના પુત્રો સારા પાકજો, કરશે કુટુંબ ધરનો ઝટ ઉદ્ધાર જો; માત પિતા ગુરુજનને પાયે લાગજો, મન વાણી કાયા કેળવજો સાર જો,	માત. ૧
બ્રહ્મચર્યને પાળો ગુરુકુળમાં વસી, પચ્ચીસ વા વીશવર્ષની અવધિ ખાસ જો; દેહવીર્યની રક્ષા વણુ નિર્બંધ અને શકિતહીન રોગી બનશે જગદાસ જો.	માત. ૨
વિદ્યાકાલે ખાલલગનને નહિ કરો, સર્વ જાતના રોગોતુ' જે ધામજો; ધાર્મિક વ્યવહારિક કેળવણી ખંતથી, સારી પેઠે ગ્રહી બનો ગુણકામ જો.	માત. ૩
રવચ્છંદી ઉદ્ધત બનશે નહીં ખાયલા, જન્મભૂમિનો ધરશે સાચો રાગ જો; વિદ્યા લક્ષ્મી સત્તા મેળવશે સદા, કરશે હુરુણુ કુટેવોનો ત્યાગ જો.	માત. ૪
વિદ્યા ગુરુના વિનયે વિદ્યા શીખજો, કસરતની કેળવણી લેજો ભવ્ય જો; મનપર કાબુ મૂકી સંયમ સેવશે, કરશે કર્મો જગમાં શુભ કર્તવ્ય જો.	માત. ૫
દેશનની ક્ષિયારીમાં ક્ષયશે નહીં, દેશ ધર્મના તજવા નહીં આચાર જો; માતપિતાની આજ્ઞાને ચૂકો નહીં, પોતાનો રાખો સારો વ્યવહારજો.	માત. ૬

(૬૦)

સત્યને વળગી રહેજો સાચા ભાવથી, પ્રાણુ પડે પણ કરો નહીં વ્યભિચારજો; વીર પ્રભુને દિલમાં રાખી સહુ કરો, બૂરી આસકિત ત્યજવી નિર્ધારજો.	માત. ૭
ઠાણ પાન કરો નહીં બનીને છાકટા, માંસ કેદી વસ્તુથી રહેજો દૂરજો, જૈનધર્મને પ્રાણુ પડે નહીં મૂકવો, લોકત દાનીને થાજો જગમાં શૂરજો.	માત. ૮
વિદ્યાર્થી જીવન એજો નહીં ગાળજો, જ્ઞાની યોગી થાજો ગુરૂના દાસજો; ભેદ ખેદ ઇર્ષ્યા ભીતિને પરિહરી, ધરજો દેવગુરૂનો મન વિશ્વાસજો.	માત. ૯
માતપિતાને સ્વાર્થહીનજો જે સેવતા, સ્વાર્થી પુત્રો પશુ જીવન ધરનારજો; માતપિતાના મનને જે નહીં દુઃખવે, માનવપુત્રોના સારા અવતારજો.	માત. ૧૦
માતપિતાના મનને જે નહીં દુઃખવે, દુઃખ પડે પણ કદિ ન કરતા ત્યાગજો; દેવપુત્ર તે સાચા જગમાં જાણુવા, માતપિતાપર પ્રભુ સમ ધરવો રાગજો.	માત. ૧૧
દેશ કોમ ને નાત જાતની ઉન્નતિ, કરતા પુત્રો ધર્મ ધરીને બેશજો; માતપિતાની સહાયુ જાલે નહીં કદા, કરે ન સ્વાર્થે માતા પિતાથી કલેશજો.	માત. ૧૨
આત્મગુણો પ્રકટાવો સાચા પ્રેમથી, મરજીવા થૈ કરજો સારાં કર્મજો; બુદ્ધિસાગર માતપિતા ઉપકારને, ચાહ કરીને ધરજો અંગે ધર્મજો.	માત. ૧૩

(૬૧)

(૭૦)

જૈન લક્ષણ.

ચાલો સહિયરો મંગળ ગામઝે. ઝે રાગ.

- જૈન જગતમાં જાણો તેને, દુષ્ટોને જે છોડે રે;
જૈનોમાં જિનદેવ જીવેને, ચાલે કુલવટ રીતે રે. જૈન. ૧
- મન વાણી કાયાને સખલાં, કેળવણીથી કરતો રે;
દુષ્ટ વાસનાઓને તાળે, કરી જગત સંચરતો રે. જૈન. ૨
- દેશ કાલને જાણી વર્તે, જૈનધર્મ ફેલાવે રે;
વિદ્યા સત્તા લક્ષ્મી વૃદ્ધિ, કરતો નીતિ દાવે રે. જૈન. ૩
- જૈન વિચારો ને આચારો, પાળે શ્રદ્ધા પ્રેમે રે;
શિરને સાટે ધર્મ ન ચૂકે, હિલમાં રહેતો રહેમે રે. જૈન. ૪
- સર્વ કળાઓ યુક્તિ પ્રયુક્તિ, જાણી નહીં વંચાતો રે;
શુભ કર્મોને કરવા માટે, ભયથી નહીં ખંચાતો રે. જૈન. ૫
- મહાવીર પ્રભુને પૂજે પ્રેમે, ધર્મ ગુરૂ હિલ ધારે રે,
જૈનોમાંહિ લેલ ન ધારે, વ્યસનો દૂર નિવારે રે. જૈન. ૬
- સંઘ સકલની સેવા સારે, સાત દેવને પોષે રે;
કુટુંબ રક્ષા વૃદ્ધિ કરતો, રહે ન ખાલી શોષે રે. જૈન. ૭
- દેશોદય સામાજિક હિતમાં, આપે આતમ લોગરે;
અન્યાયોને દૂર નિવારે, ધરતો સર્વે યોગરે. જૈન. ૮
- જૈનધર્મનાં તરવો જાણે, શ્રદ્ધા પૂરણ રાખેરે;
સ્વાધિકારે કર્મો કરતો, જૂઠાં વેણુ ન ભાળે રે. જૈન. ૯
- યથાશક્તિ લીધાં વ્રત પાળે, મિથ્યા ંહેમ નિવારેરે;
જૈનોને ખૂબ સ્હાય કરીને, ચડતીએ સંભાળેરે. જૈન. ૧૦
- સંપ સાચવે જૈનોમાંહી, જૈનો માટે જીવેરે;
અભક્ષ્યનું ભક્ષણ નહિ કરતો, દાડને નહીં પીવેરે. જૈન. ૧૧

(૬૨)

- દેવગુરૂની સહિ ન નિન્દા, ધર્મ્યકપાયો ધારેરે;
કહેણી જેવી રહેણી રાખે, નિજ કુળને અજવાળેરે. જૈન. ૧૨
- દાનશીયલ તપ ભાવને ધારે, આતમતત્ત્વ વિચારેરે;
જૈન ગુરૂકુળ ઠામે ઠામે, સઘળે ધર્મ વધારેરે. જૈન. ૧૪
- જંગમ સ્થાવર યાત્રા કરતો, સંઘ જમાડે ભાવેરે;
સ્વર્ધામાંહિ પડે ન પાછો, સર્વશક્તિ પ્રગટાવેરે. જૈન. ૧૪
- મહાવીર મહાવીર જાપ જપતો, કરતો નિશદ્ધિન કામોરે;
બુદ્ધિસાગર જૈનો એવા, પામે જય સુખ ઠામોરે. જૈન. ૧૫

(૭૧)

પતિવ્રતાના ગુણોની ગુંહલી.

સનેહી સંત એ ગિરિ સેવો. એ રાગ.

- શ્રાવિકા શુભ લક્ષણવંતી, પત્નીવ્રત પાળે ગુણવંતી.
જગમાં સોહે જયવંતી, પતિવ્રતા નારીની બલિહારી;
જડ શોભા નહીં કરનારી પતિ. ૧
- શીલનાં કંકણ ધરનારી, પ્રેમહાર હૃદય વરનારી;
સેવા ઝાંઝર પગમાંહિ ધારી.... પતિ. ૨
- પતિભક્તિની મોહનમાળા, સંયમ કટિભૂષણ ખ્યારાં;
દયા વેઠ વીંટી છે રૂપાળાં પતિ. ૩
- રૂઠા હસ્ત શોભે દાતાર, કરે હાથે ઘણા ઉપકાર;
વાણી મીઠી અમૃતસાર પતિ. ૪
- સાડી સમતાતણી અંગ સોહે, દેખી સજ્જનનાં મન મોહે;
ચિત્ત રાખે ન ક્યારે દ્રોહે પતિ. ૫
- ગુણરાગનો કાંટો નાકે, ઋદ્ધિગૌરવથી નહીં છાકે;
શુભ કર્મો કરે નહિ થાકે.... પતિ. ૬

(૬૩)

- સત્ય સમ્યકત્વની ધરી ચોળી, પીતી અનુભવ રસને ગોળી;
મોઢે મુઝે નહીં બની લોળી... પતિ. ૭
- શુદ્ધ ચારિત્ર ચાંદલો ભાલે, વેણી વિવેકની શિર વાળે;
એક પતિવ્રત ચૂંડલો ધારે.... પતિ. ૮
- સત્ય શ્રવણનાં કુંડલ કાને, જૂઠું સમજી પડે ન તોફાને;
સત્ય સમજે સદા જે સાને.... પતિ. ૯
- વીર બાપનાં તંગોલ ચાવે, ન્યાયવૃત્તિનાં લોજન ખાવે;
સમભાવે ધરને ચલાવે પતિ.. ૧૦
- રૂપરંગચક્રી ન મુઝાતી, ધક્કચર્ચથી શોભે છાતી;
ધારે દિલમાં ન કપટની કાતી પતિ. ૧૧
- પેટમાં સહુ સાગર માય, આંખમાં શશિ સૂર્ય સુહાય;
તેના પેટે પ્રભુ જન્માય પતિ. ૧૨
- મહીપેટે ક્ષમા ગુણ ધારે, જ્ઞાન અગ્નિ હૃદયે પ્રજાળે;
સમતા જલ ચિત્ત પખાળે.... પતિ. ૧૩
- વાયુ પેટે સદા છે પવિત્ર, મોટી આકાશ પેટે નિત્ય;
જેહ ચંદ્રની પેટે શાન્ત પતિ. ૧૪
- નિષ્કામપણે સંચરતી, સહુ કર્તવ્ય કર્મ કરતી;
સહુ વિશ્વને તારી તરતી પતિ. ૧૫
- જેના જૈન ધર્મ છે પ્રાણ, આત્મરૂપ વીર ભગવાન;
જેણીનું મન ભકત પ્રમાણ.... પતિ. ૧૬
- એવી શ્રાવિકા સહુગુરૂ પાસે, આવે ભક્તિભાવ ઉદ્ભાસે;
કરી વંદન આત્મ પ્રકાશે.... પતિ. ૧૭
- આત્મપતિ જ્યોતિએ જોતી, રાગ દ્વેષના પંકને ધોતી,
બોલ બોલે ખરે ગુણ મોતી પતિ. ૧૮
- એવી માતાઓ દેવીઓ સારી, પ્રગટો જગમાં સુખકારી;
બુદ્ધિસાગર જગ હિતકારી.... પતિ. ૧૯

(૬૪)

(૭૨)

મ્રણુ મહાવીરનો ગૃહવાસમાં યશોદાને ઉપદેશ.

શ્રી સ્ત્રીલિલદ્ર મુનિવરમાં શિરદાર જો. એ રાગ.

પત્ની ગુણવંતી દેવી યશોદા નારજો, હિતશિક્ષા સાંભળજો ધરી મન પ્યાર જો; જલપંકજવત્ લોગોમાં રહેવું ઘટે જો.	૧
કાયાનાં લગ્નો છે કર્મોધીન જો, આત્માનાં લગ્નો છે ધર્મોધીન જો; આત્મિક રસ વણુ દેહ લગ્ન સુખ નહિ દિયે જો.	૨
આતમ આતમને ઝઢાવો બહુ માન જો, દેહરૂપમાં મોહ ન સાચું જ્ઞાન જો; આતમસ્વરૂપે પતિ પત્ની દર્શન ભલાં જો.	૩
સાકર મધુતા સાકરથી નહીં ભિન્નજો, પતિપત્ની સાત્વિક ઐક્યે લયલીન જો; અલૌકિક સેવા ભક્તિ મેળા ભલા જો.	૪
આતમ આતમનો થાય પરસ્પર મેળજો, સ્વાર્થવૃત્તિનો સ્વપ્નામાં નહીં ભોળજો; કાયા છાયા પેઠે સાથી સર્વદા જો.	૫
જરા ન જૂઠું જલથી મીન સુહાય જો, આતમરંગમાં જડનો મોહ વિલય જો; આત્મિકભાવે વિશ્વ ઐક્ય અનુભવો સદા જો.	૬
કર્મયોગિની નારીનો અવતાર જો, મહાસતી ઉપકારિણી જયકાર જો; આતમદંષ્ટિથી વહેશે ધરનાં સૂત્રને જો.	૭
દેહ ચિત્તથી ન્યારો આતમરામ જો, અનુભવી રહેજો તેમાં સુખ ધામ જો, સર્વ તમારા અધિકારોને આદરો જો.	૮

(૬૫)

જૈનધર્મનો કરવો વિશ્વોદ્ધાર જો, જેથી વિશ્વોદ્ધાર અને સુખવાસ જો; તીર્થ'કર અવતારી પ્રભુ સંગી રહે જો.	૯
પત્નીના ગુણ કર્મો પાળ્યાં સર્વ જો, કદિ ન કરતાં બાહ્ય વસ્તુનો ગર્વ જો; ધન્ય તમારા સામ્યયોગને મહાસતી જો.	૧૦
મારી પાછળ આવો મુક્તિ પંથ જો, રાગદ્વેષની છોડી નાખી અશ્ચિ જો; બુદ્ધિસાગર વીરવચનને ધન્ય છે જો.	૧૧

(૭૩)

શ્રી નંદિવર્ધન બંધુનો દીક્ષા વખતનો વીરપ્રભુને સંબોધ
સનેહીસંત એ ગિરી સેવો. એ રાગ.

પ્રભુ મહાવીર બંધુ હમારા, મારા આત્મથકી પણ પ્યારા; ધરી સંયમ રહો સુખકારા.	પ્રભુ. ૧
ધરી ધ્યાન આતમ લયલાવી, શુકલ ભાવે કેવલ પ્રગટાવી; પ્રભુ લેજો મુક્તિ મનાવી.	પ્રભુ. ૨
પ્રભુ તવવળુ લેશ ન ગમશે, અઉદ્દિશમાં ચિત્તડું લમશે; કોની સાથે આતમ મુજ્જ રમશે.	પ્રભુ. ૩
ધર શમશાન જેલુંજ લાગે, ચિત્ત ચોરીગયા પ્રભુરાગે; તેમ વળીયાછો વેરાગ્યે.	પ્રભુ. ૪
માઝું હૈડું અરચર ચીરાતું, દુઃખ વિયોગતું ન સહાતું; મહને જીવ્યું હવે ન જીવાતું.	પ્રભુ. ૫
તુમ સંગે પ્રભુ જ્ઞાન પામ્યો, સમકિત શ્રદ્ધાએ જામ્યો; મહને હતો તવ વિશ્રામો.	પ્રભુ. ૬

(૬૬)

- તુમ સંગત વણુ સહુ ખાઈ, જડમાં કોઈ લાગે ન ખ્યાઈ;
આબુઁ ઉદયમાં કર્મ નકાઈ. પ્રભુ. ૭
- તુમ વચનામૃત ખૂબ પીધું, તેથી કાર્ય ખરે સુખ સિધું;
હવે ફરપણું કેમ દીધું. પ્રભુ. ૮
- વિશ્વોદ્ધારને માટે ત્યાગી, યથા અંતરથી વૈરાગી;
તમને આતમમાં લય લાગી. પ્રભુ. ૯
- વીર !!! વીર !!! એા ઠહાલા ખંધુ, જગ પાલક કરૂણાસિંધુ.
આબુઁ કાજ અરે કેમ કીધું. પ્રભુ. ૧૦
- નંદિવર્ધન તમારો ભાઈ, સાચવશો પ્રેમે સગાઈ;
સંભારશો યાદી લાઈ. પ્રભુ. ૧૧
- થઈ કેવલી અહીં સંચરશો, ઉપકૃત તવ ખંધુને કરશો;
તમને કોઈ વિદ્મ ન નડશો. પ્રભુ. ૧૨
- મહાવીર પ્રભુ વર્ધમાન, હુ તો ગાઈશ તવ ગુણુ ગાન;
મહાવીર પ્રભુ ભગવાન. પ્રભુ. ૧૩
- છેલ્લા તીર્થંકર મહાવીર, સર્વ દેવોતણા પતિ ધીર;
ગુણુસાગર છો ગંભીર. પ્રભુ. ૧૪
- ખની સર્વજ્ઞ આવશો ઘેરે, પરમાનન્દ પદની લહેરે;
પૂર્ણાનન્દ સુખના રહેરે. પ્રભુ. ૧૫
- વીરવળીયા વનની વાટે, નંદિવર્ધન ઘરની વાટે;
જ્ઞાન મળતું જ્ઞાનિના હાટે. પ્રભુ. ૧૬
- વીરકાઉસગ્ગ ધ્યાને રહંતા, નંદિવર્ધન યાદ કરંતા;
મુદ્ધિસાગર વીર મળંતા. પ્રભુ. ૧૭

(૬૭)

(૭૪)

પત્ની યશોદાની પ્રભુ મહાવીર પ્રતિ વિજ્ઞાપિત.**આધવણ સંદેશો કહેજો શ્યામને, એ રાગ.**

ધન્ય ધન્ય મહાવીર પ્રભુ પરમેશ્વરા,
વિશ્વવ્યાપી મહિમા તવ અપરંપાર જો;
આત્મસ્વરૂપી જૈનધર્મ શિખવ્યો ભલો,
શુદ્ધ પ્રેમના ઉપદેશક જયકાર જો. ધન્ય. ૧

પરમાત્મ તીર્થંકર જગ ઉદ્ધારવા,
નિશ્ચય છેલ્લો ચોવીશમો અવતાર જો;
મારા મનમાં શુદ્ધાત્મ તું જોકે છે,
જગજીવન અન્તર્યામી આધાર જો. ધન્ય. ૨

ગૃહાવાસમાં પરમાર્થ પ્રભુ સદા,
કીધો મારા આત્મને ઉદ્ધાર જો;
મનવાણી કાયાથી તુજ પ્રેમી બની,
ભવોભવમાંહિ પતિ પ્રભુ નિર્ધાર જો. ધન્ય. ૩

અનેક હિંસાયજો થાતા વારતા,
ઉત્તમ ચારિત્રી કીધાં નર નાર જો;
દયા તત્વને ભારતમાં ફેલાવવા,
ઉપદેશો દીધા ત્હો જગમાં સાર જો. ધન્ય. ૪

દીક્ષા લેઇને આત્મ શુભ પ્રકટાવવા,
દેહાધ્યાસ તજ્યો અંતર અભિમાન જો;
દેવલક્ષ્મીની થઇને જગમાં વિચરો,
સુરનર સેવા કરે અતિશય માન જો. ધન્ય. ૫

મારી વિજ્ઞાપિ પરમાત્મ સાંભળો,
કૃપા કરીને તારો મુજને નાથ જો;
દ્રવ્યભાવથી પતિ પ્રભુ છો માદ્યારા,
હેતે તારો અક્ષીને મુજ હાથ જો. ધન્ય. ૬

(૬૮)

પત્નીને પતિવણુ નહીં ધીજો આશરો, પ્રભુ તમારી સેવા ભક્તિ ધ્યાન જો; વીર વીરમય તુજ પ્રેમે સહુ જગ બન્યું, શુદ્ધ પ્રેમમાં ભાસે તું ભગવાન જો.	ધન્ય. ૭
ઢેહ પતિ તો અનંત ભવમાં થઈ ગયા, આત્મપતિ શ્રી વીર વિભુ જગ એક જો; મારા રોમે રોમે તું વ્યાપક બન્યો, તુજને ભજવા જપવાની છે ટેક જો.	ધન્ય. ૮
હુનિયામાંહી તુજસમ કોઈ પ્રભુ નહીં, કોટિ માનવ તાર્યા દઈ ઉપદેશ જો; સ્વર્ગસમું આ ભારતને ગુણથી કર્યું; મનવાણી કાયાના ટાળ્યા કલેશ જો.	ધન્ય. ૯
ભવ મુકિતમાં સમભાવે મનડું થયું, પ્રેમે પરિણામી તુજમાં ગુણધામ જો, તુમવણુ પ્રેમ ન કોઈ વાતે ઉપજો, સ્વાર્પણુ તુજને કરી બની સુખ ઠામ જો.	ધન્ય. ૧૦
મુજ સ્વરૂપી ભાસ્યો તું શુદ્ધાતમા, તું તું કરતાં થઈ તમારા રૂપ જો; બુદ્ધિસાગર સતી યશોદા વીનતિ, કરતાં ભક્તિથી થઈ એક સ્વરૂપ જો.	ધન્ય. ૧૧

(૬૯)

(૭૫)

પ્રભુ મહાવીરનો ચંડકૌશિક સપને ઉપદેશ.

વૈદર્ભી વનમાં વળવલે. ઝે રાગ.

- પુજ !!! પુજ ! ચંડ કૌશિયા, વીરપ્રભુ છે જોધ;
કોષે થયો ચંડકૌશિયો, હવે ત્યાગી છે કોધ. પુજ. ૧
- કોટિ વર્ષ તપ જે કર્યું, થાય કોષે તે ફેક;
સુજને ડસે શા કારણે, કોધ પ્રગટયો રે રોક. પુજ. ૨
- કોધ સમુ' વિષ કો નહીં, કોષે કર્મના બન્ધ;
અવતાર ઝેરીના સાંપડે, કોધી દેખતો અન્ધ. પુજ. ૩
- મન વાણી કાયામાં ઝેરની, કોષે પ્રકટેરે જવાલ;
મિત્રોને શત્રુ કરે, કર !!! કૌશિયા ખ્યાલ. પુજ. ૪
- પૂર્વભવે તું સુનિ હતો, સાધુ ગણુ શિરહાર;
કોપ કરી મરી દુર્ગતિ, પામ્યો અહિં અવતાર. પુજ. ૫
- ઝેર અસર કરે નહીં મને, જોને પ્રત્યક્ષ દેહ;
કશ્ચુ આવે તુજ ઉપરે, ધર સમતાને રનેહ. પુજ. ૬
- કૃષ્ણ શરીર કર્મે થયું, તું તો દેહથી ભિન્ન;
દેહાધ્યાસને ત્યાગીને, થા તું આતમ લીન. પુજ. ૭
- કર્મવશે સહુ જીવડા, લાખ ચોરાશીમાંહિ;
ભટકે દુઃખડાં પામતા, સુખ પામે ન કયાંહિ. પુજ. ૮
- કર્મ વધાર ન કૌશિયા, લાવ સમતા ભાવ;
સમતાએ કર્મ ટળે ઘણું, હજી હાથમાં દાવ. પુજ. ૯
- સુજ સમ આતમ તાહારો, ફક્ત કર્મે છે ભેદ;
આત્મોપયોગી થયા થકી, રહે ભવના ન ખેદ. પુજ. ૧૦
- મન વાણી કાયાથકી, પાપ કર્મને રોધ;
શરીર વિજીસે તોય તું, નિજ આતમ શોધ. પુજ. ૧૧

(૭૦)

મહાવીર વચને છુઝીયો, ચંડ કોશિયો નાગ;
વીર શરણ અંગીકર્યું, છંડયો દેહનો રાગ-

વીર વચનથી છુઝીયો. ૧૨

અણસણ કીધું વીરની, સાજે સમતાએ ઘેશ;	
ઉપસગો સહિયા આવિયા, ટાળ્યા મનના કલેશ.	વીર. ૧૩
વીર સમક્ષ નિજાતમા, ભાવી ભાવના ઘેશ;	
મૃત્યુ પામી થયો દેવતા, સુખ પામ્યો હમેશ.	વીર. ૧૪
દેવલોકથી આવિયો, પ્રભુ વંદવા કાજ;	
પ્રભુ ભક્તિ કરી દેવ તે, પામ્યો સુખ સામ્રાજ્ય.	વીર. ૧૫
ધન્ય ધન્ય મહાવીરને, ધન્ય કોશિયો નાગ;	
બુદ્ધિસાગર યોધથી, સાચો પ્રકટે છે ત્યાગ.	વીર. ૧૬

(૭૧)

પ્રભુ મહાવીરનાં યશોદાદેવી સાથે લગન.

બેની રવિસાગર ગુરૂ વંદીએ. એ રાગ.

પરણે જગજીવન વીર જીન, દેવી યશોદા સાથે લગન;	
બેડી બેની ન બેતાં જગજડે, દેખી વિશ્વ બન્યું છે મગન. પરણે. ૧	
બેની કાયા સુવર્ણ જેવી શોભતી, પ્રભુપત્નીનાં ચિત્ત છે એક;	
ગુણકર્મ બન્નેનાં સારીખાં, પ્રગટયો બન્નેમાં વિવેક. પરણે. ૨	
ત્રણ જ્ઞાની મહાવીર જગપતિ, લોગાવલિયાં કર્મના યોગ;	
ગૃહાશ્રમને માંડે વિવેકથી, છૂટે પ્રારબ્ધના નહીં લોગ. પરણે. ૩	
બન્ને પક્ષમાં ગોરીઓ ગાવતી, પ્રભુ મહાવીરનાં કરે ગાન;	
સતી યશોદા મનમાં હરખતી; મળ્યા પુણ્ય યોગે લગવાન. પરણે. ૪	
કાયલગન ને આતમ લગનની, ચોરીમાંહિ મંત્ર લણાય;	
લાનુ કોટિ તેજે પ્રભુ ઝળહળે, ગાય વેદો જેનો મહિમાય. પરણે. ૫	

(૭૧)

દેવદેવીઓ લગનમાં આવીયાં, આવ્યા નવચંદો દિકપાલ;
 વરવધૂનાં લેતાં લૂછણાં, ગાવે પ્રેમથી મંગલમાલ. પરણે. ૬
 દેવતાઈ વાળાં નમ ગડગડે, વાગે છત્રીશ જાતનાં વાઘ;
 આવ્યા નરપતિ ભારત રાજવી, પ્રગટયા બહુ મંગલ નાદ. પરણે. ૭
 હસ્તમેલાપ બન્નેના થયા, પ્રગટયા આનન્દ કલ્લોલ;
 થયાં અનેક જાતિનાં લેટણાં, જેનાં જગમાં થાતાં ન તોલ. પરણે. ૮
 લોકોત્તર અનુત્તર સોડે દંપતી, પૂર્ણુ વિશુદ્ધ બન્નેનો પ્રેમ;
 યોગ્ય વયે લગન થમાં ધર્મીનાં, જેના મનમાં અનંતી રહેમ. પરણે. ૯
 જ્ઞાન યાત્રક લોકને આપિયાં, બન્ને પક્ષમાં જમણો થાય;
 મળે બન્ને આતમ હર્ષથી, બન્ને અન્તર આતમ સુહાય. પરણે. ૧૦
 જ્ઞાનદર્શન આરિત્રમય પ્રભુ, યશોદા શુભુ ઝલકે જ્યોત;
 થયા આતમ તન્મય યોગથી, થયો વિશ્વમાં સઘળે ઉલોત. પરણે. ૧૧
 વીરમાંહિ યશોદા સમાઈને, યશોદા દિલમાં વીરદેવ;
 પરણ્યો અવતારી જગઘણી, જેની સારે સુરપતિસેવ. પરણે. ૧૨
 પ્રભુ વીરસમો નહીં કે પતિ, પત્ની યશોદા જેવી ન નાર;
 બુદ્ધિસાગર દ્રવ્યને ભાવથી, ધન્ય દંપતીના અવતાર. પરણે. ૧૩

(૭૭)

પ્રભુ મહાવીરે માતા પિતાને આપેલો ઉપદેશ.

આવો આવો યશોદાના કંત. એ રાગ.

સુભો પિતા સિદ્ધાર્થ નરિંદ, ત્રિશક્તા માતારે;
 જૂઠી માયાની જાળ, મળે નહીં શાતારે. સુભો. ૧
 સંસારે સાર છે ધર્મ, આતમ રાચારે;
 અંચળ પુદ્ગલની બાણ, રહે નહીં કાચારે. સુભો. ૨

(૭૨)

જૈન ધર્મને સાધો નિત્ય, દ્રવ્યને ભાવે રે. જેથી નાસે અનંતાં કર્મ, સુકતતા થાવે રે.	સુભો. ૩
તમે સદ્ગુણીને દ્વાતાર, શીયલવંતાં રે; ચેતન પૂજક નિલૌભ, સત્ય વદંતાં રે.	સુભો. ૪
ધર્મી શ્રાવકનાં વ્રત આર, જગ ઉપકારી રે; ધરો શુદ્ધાતમ ઉપયોગ, વૈરાગ્ય ધારી રે.	સુભો. ૫
સાધુસંતની કીધી સેવ, દીધાં દાનો રે; અરિહંતાનાં પૂજક બેશ, ખપ ન કશાનો રે	સુભો. ૬
અરિહંત જિનેશ્વર દેવ, બાપને જપવો રે; કરવાં કામો નિષ્કામ, ભાવને ગ્રહવો રે.	સુભો. ૭
તુમ પાછળ સંયમ લેઈ, વિશ્વોદ્ધાર રે; કરવાને તીર્થ પ્રકાશ-છે અવતાર રે.	સુભો. ૮
તમે જીવોછો ત્યાં સુધી, દીક્ષા ન લેશું રે; પછી આરિત્ર લેઈ ધર્મ, ઉપદેશ દેશું રે.	સુભો. ૯
વસ્ત્ર પેઠે દેહ છે ઝોહ, સાથે ન આવે રે; જીવો માયામાં ભરમાઈ, દુઃખડાં પાવે રે.	સુભો. ૧૦
કાયા મનથી આતમ ભિન્ન, ચિદાનન્દ ધામો રે; શુદ્ધ ગુણ પર્યાયાધાર, આતમરામો રે.	સુભો. ૧૧
રાખો આતમમાંહિ દષ્ટિ, ધર્મ સ્વભાવે રે; પુણ્ય પાપથી ભિન્ન છે આતમ, નિત્ય સુહાવે રે.	સુભો. ૧૨
મહાવીર પ્રભુનાં વેણ, સુભી હરખાયાં રે; સિદ્ધાર્થને ત્રિશલામાત, ભાવના ભાવ્યાં રે.	સુભો. ૧૩
આતમમાંહિ જૈનધર્મ, ગુણપર્યાયે રે; નિશ્ચયથી વાળી દષ્ટિ, ઉપયોગ ભાવે રે.	સુભો. ૧૪
મહાવીર પ્રભુ ભગવાન, નિશ્ચય જાણ્યા રે; બુદ્ધિસાગર નય વ્યવહાર, યોગે પ્રમાણ્યા રે.	સુભો. ૧૫

(૭૩)

(૭૮)

પ્રભુ મહાવીરનો ગૃહવાસ.

આવો આવો યશોદાના કંત. ઐ રાગ.

મહાવીર ગૃહસ્થાવાસ, ગુણથી ભરલો રે;	
ત્રણજ્ઞાની આતમસાય, સમતા ઠરેલો રે.	મહાવીર. ૧
દયા દાન સહનતા શીલ, વૈરાગ્ય પૂરો રે;	
જેનો નિશ્ચય પૂરણ ત્યાગ, તપ ગુણ શૂરો રે.	મહાવીર. ૨
માત પિતાનો વિનય અપાર, હર્ષ અપાર રે;	
ભાઈ સાથે જ્ઞાનની ગોષ્ઠી, શુભ આચાર રે.	મહાવીર. ૩
દુઃખી યાચકજનને દાન, નિત્ય અપાતું રે;	
જેની શુભ વાતોમાં સ્વર્ગ, રૂઠું સુહાતું રે.	મહાવીર. ૪
કુટુંબમાં સંપને સુખ, મૈત્રી ભાવ રે;	
દાન શીયલ તપને ભાવ, સમતા દાવ રે.	મહાવીર. ૫
ખન્ડુ કુટુંબ સ્વર્ગ સમાન, દુઃખ ન કલેશ રે;	
વિદ્યા સત્તાને ધનમાન, રૂઠા વેષ રે.	મહાવીર. ૬
સેવે ભારત રાજા પુત્ર, વીર પ્રભુને રે;	
નહીં દુર્ગુણ દુષ્ટ કષાય, વીર વિભુને રે.	મહાવીર. ૭
ઉત્તમ વૈરાગ્યને પ્રેમ, શક્તિ અનંતી રે;	
શશી સૂરજ કરતા આરતી, ગુણવંતી રે.	મહાવીર. ૮
કરે માત પિતાની સેવ, નિષ્કામ યોગી રે;	
બાહ્યથી ભોગવતા ભોગ, પણ નહીં ભોગી રે.	મહાવીર. ૯
ટાળે હિંસા યજ્ઞ ખૂમ, ભારત થાતા રે;	
ધન્નાદિક મહાવીર દેવ-ના ગુણ ગાતા રે.	મહાવીર. ૧૦
પાસે આવેલાં ભયલોકને, શીખ આપે રે;	
રોગીના ટાળે રોગ, દુઃખને કાપે રે.	મહાવીર. ૧૧

૧૦

(૭૪)

કરે મિત્રોને શુભધામ, પૂરા ન્યાયી રે;	
નિજ ભકતોના ભગવાન, પૂર્ણ સહાયી રે.	મહાવીર. ૧૨
જૈનધર્મનો પૂર્ણ પ્રકાશ, વિન્ધમાં કરવા રે;	
અજ્ઞાનને મોહવિકાર, દુઃખડાં હરવા રે.	મહાવીર. ૧૩
પ્રગટ્યો પૂરણ અવતાર, વીરનો સાચો રે;	
ગૃહાવાસ બન્યો શુભકાર, પ્રભુ શુભ રાચો રે.	મહાવીર. ૧૪
જલપ'કજ પેઠે લોગ-માં, વીર યોગી રે;	
પુલ્હિસાગર શ્રી મહાવીર, ભાવ સંયોગી રે.	મહાવીર. ૧૫

(૭૬)

સાધુ દીક્ષાની ગુંહલી.

અહીં સાહેલી. એ રાગ.

ઓ મુનિવરજી સંજમ દીક્ષા લઇને શિવપુર મહાલ જે,	
સિંહ કેશરીયા થઇને મોહ વિહારી આતમ તાર જે;	
ગુરૂઆણામાં રહી સંચરશો, અંચળ મનડું વશમાં કર જે,	
સમતા રાખી દુઃખડાં હરજે.	ઓ મુનિવરજી. ૧
વિષયો સહુ ઝેરસમા ગણજે, પ્રકટ'તો કામ અરિ હણજે;	
ગુરૂ વિનયે આગમ સૌ ભણજે.	ઓ મુનિવરજી. ૨
સંજમ છે જગમાં સુખકારી, ધરી પંચમહાવ્રત ગુણકારી;	
તજી દુઃખકારી દુનિયાદારી.	ઓ મુનિવરજી. ૩
ઉપસર્ગ પરિપદ સહુ સહેજે, આતમ શુભમાં રમતા રહેજે;	
જ્ઞાની થઇ સિદ્ધાંતો કહેજે.	ઓ મુનિવરજી. ૪
ઉપકારી છે કૂળ અજવાળી, આતમ શુભમાં મનડુંવાળી.	
પ્રખ્યાત થજે જગ શુભશાળી.	ઓ મુનિવરજી. ૫
ગુરૂધર્મ દીપાવો વૈરાગી, મહાવીર પ્રભુ પેઠે ત્યાગી;	
બનો આતમ પેઠે સોભાગી.	ઓ મુનિવરજી. ૬

(૭૫)

તમે દેશ નગરકૂળ અજવાળ્યું, ગણીને સંજમ મનમાં વહાલું;	
તમે બનજો ભવસાગર તારૂ.	ઓ મુનિવરજી. ૭
છનશાશનની સેવા કરજો, બહુ ભવ્ય જીવોને ઉદ્ધરજો;	
ભવસાગરને વેગે તરજો.	ઓ મુનિવરજી. ૮
સહુ સંઘ કહે ઉત્તમ થાજો, પગલે પગલે મંગલ પાજો;	
ગંભીર થઈ ધરજો ગુણ માજો.	ઓ મુનિવરજી. ૯
ગુરૂ આર્શીવાદો શુભ ફલજો, દિન દિન સારી વેળા વળજો;	
સત્સંગી મેળા બહુ મળજો.	ઓ મુનિવરજી. ૧૦
ગુરૂકૃપવાસી થઈ શુભ આશી, ગુરૂની લેજો થઈ વિશ્વાસી,	
બુદ્ધિસાગર ગુરૂપદવાસી.	ઓ મુનિવરજી. ૧૧

(૮૦)

મહાવીર પ્રભુનો આશ્રય.

મન મંદિરે આવોરે, કહું એક વાતલડી. એ રાગ.

મન મંદિરે વસિયારે, મહાવીર જયકારી.	
વર્ધમાન જિનેશ્વરરે, સદા મુજ ઉપકારી.	મન. ૧
સર્વદર્શન શોધ્યારે, ભમ્યો જગ બહુ ઠામે;	
મહાવીર મળતાંરે, ઠરી ઊઠો ઠામે.	મન. ૨
દેવદેવીઓ દીઠારે, નહીં કોઈ વીર તોલે;	
મનમસ્ત બન્યોછુંરે, પ્રભુઅમૃત ઝોલે.	મન. ૩
દુનિયાની ન પરવારે, નથી વપુની મમતા;	
મહાવીરના શરણેરે, હૃદય પ્રગટી સમતા.	મન. ૪
મહારા મનમાં તનમાંરે, મહાવીર જિનભરિયા;	
બાહ્ય આન્તર જ્યોતેરે, મહાવીર છો ઠરિયા.	મન. ૫

(૭૬)

જગજીવન સ્વામીરે, મળ્યા એક વિશ્વામી; ધરત્તું પ્રીત્તું ન ખીજીરે, અનંતા છે નામી.	મન. ૬
હાથઝાલ્યો તમારેરે, વર્ષા મેં નિર્ધારી; તવધર્મ સ્વીકાર્યોરે, નિશ્ચય નિર્ધારી.	મન. ૭
ધાતોધાત રંગાણીરે; મહાવીર તુજ પ્રેમે; દેહબાન ન રહેતુરે, રહ્યો એક તુજ નેમે.	મન. ૮
નહીં પુગદ્દલ ધરધારે, હૃદય મુજ તું વસિયો; પૂણું શુદ્ધોપયોગીરે, કે નિરખી ઉલ્લસિયો.	મન. ૯
હવે રહિયો ન લેદરે, અલેદે રહ્યો પ્રેમે; ભવમુકિતમાં સમતારે, સદા આતમ ક્ષેમે.	મન. ૧૦
તમવણુ નહીં ખીજીરે, દષ્ટિથી દેખાતું; પરબ્રહ્મ પરાતમરે, પ્રભુરૂપ પરખાતું	મન. ૧૧
હવે ઉઘાડું ઝાલુરે, રહ્યું નહીં કો છાતું; પૂર્ણપ્રેમથી પરખ્યારે, પડ્યું તુજથી પાતું.	મન. ૧૨
વીરવીર જપંતારે, રહ્યો તુજ ગુણુ ગાતો; માગવાતું ન રહિયું રે, સગો તુજથી નાતો.	મન. ૧૩
મન દેહના ફેરાંરે, નથી તુજમાં ભળતાં; નથી ભયને આસક્તિ રે, મહાવીરથી મળતાં	મન. ૧૪
એક અનેક રૂપેરે; ચિદાનંદ છે ખ્યારા, બુદ્ધિસાગર ખળિયારે, આનન્દ આધારા.	મન. ૧૫

(૭૭)

(૮૧)

પ્રભુ મહાવીર ભક્ત લક્ષણ.

ચોપાઈ.

મહાવીર જિનેશ્વર ભક્ત, હોય ન સંસારે આસક્ત;	
મનજીતીને બનતો જૈન, દુઃખ પડતાં ધરે ન દૈન્ય.	૧
શ્વાસોચ્છાસે વીરતું નામ, જપતો કરતો સર્વે કામ;	
મનમાં વીરપ્રભુ વિશ્વાસ, બીજી મનમાં ધરે ન આશ.	૨
પરબ્રહ્મા પરમાત્મ દેવ, વીર પ્રભુની નિત્યે સેવ;	
જગમાં વીર પ્રભુ મહિમાય, દેખીને ભાવે શુભગાય.	૩
જીભે વીર પ્રભુને હેત, પ્રાપ્તિ વીરપ્રભુ સંકેત;	
મન વાણી કાયામાં વીર, ધારી રાખે દુઃખે ધીર.	૪
મરવામાં નહીં ભીતિ થાય, જીવનમાં નહીં હર્ષ જણાય;	
આત્મ ભાવે જીવન યેશ, ધરતો ટાળે મનના કલેશ.	૫
સર્વ જીવોને આત્મસમાન, દેખી જાણી કરે ન હાન;	
વીરપ્રભુના ભક્તો જેહ, દેહ છતાં છે તે નિદેહ.	૬
વીર જપતા કરતા કામ, અન્તરમાં રહેતા નિબકામ;	
જૈનોની કરતા બહુ બહાર, શિરધન સહુ દેવા તૈયાર.	૭
વીરપ્રભુના ભક્તોતણી, સેવા સ્વાર્ધણુ ભાવે ઘણી;	
એવી રહેણીના ધરનાર, જૈનો તે જાણો નરનાર.	૮
વીરભક્તો માટે જે મરે, સ્વર્ગ સંપદા નિશ્ચય વરે;	
વીરભક્તો પર જેનો રાગ, અન્તરમાં તેને છે ત્યાગ.	૯
વીરભક્તો માટે જે ભક્ત, સર્વ કરે પણ નહિ આસક્ત;	
જૈનો માટે સઘળાં કર્મ, કરતાં વીરજનોને ધર્મ.	૧૦
વીર જાપ જે પ્રેમી કરે, તેની સેવાએ શિર ધરે;	
વીર ભક્તોનાં દર્શન કરે; ગોહૃત્યાદિક પાપો ટળે.	૧૧

(૭૮)

નામ રૂપનો નહીં અધ્યાસ, વીરતણા તે સાચો ઠાસ;	
માયામાંહી નહિ સુઝાય, વીર ભકત સાચો તે થાય.	૧૨
વીર પ્રભુના ભકતો વીર, થાતા નિશ્ચય રાખી ધીર;	
બુદ્ધિસાગર મહાવીર ભકત, વીર વીરબપે છે રકત.	૧૩

(૮૨)

મહાવીર પ્રભુનું સગપણ.

આલો સખી સિદ્ધાયણ જઈએ, એ રાગ.

સગપણ મહાવીરનું સાચું, બાકી જગતમાં સહુ કાચું. સગપણ.	
પ્રભુ મહાવીર ઘણી મારા, મનવાણી કાચાથી નિર્ધોયાં. સગપણ.	૧
જૈનધર્મ મહાગંગ પ્રગટાવી, દુનિયાને જ્ઞાને સમજાવી. સગપણ.	
દુનિયામાં વીર પ્રભુ દીઠા, મહને લાગ્યા હૃદયમાં બહુ મીઠા.	
	સગપણ. ૨
પ્રભુ મહાવીર છે મારી આંખો, ત્રિશલાનંદન મારી પાંખો.	
	સગપણ.
મારા આત્મતણા છે વનમાલી, પ્રીત બાંધી ન છૂટો શુભશાલી.	
	સગપણ. ૩
તન ધન મન સહુ તુજ પર વાચું, ત્હારૂં તેજ હૃદયમાં મહે ભાળ્યું.	
	સગપણ.
સહુ વાતે સહાયક છે દેવા, મહને વહાલી તમારી શુભ સેવા.	
	સગપણ. ૪
મહારી વહાર કરોછો અણુધારી, બાઉ પૂર્ણ તમારી બલિહારી.	
	સગપણ.
હું તો માણું ન માગણીની પેઠે, હું તો રીઝું ન પુલ્કલની એઠે.	
	સગપણ. ૫

(૭૯)

- જેહ માગે તે આત્મ ન કહેવાતો, માગે માગણુ લેકપણુ' પાતો.
સગપણુ.
- તવ જ્યોતમાં પ્રેમથકી મળીયો, હું તો હેતે જ્યોતે ઝળહળિયો.
સગપણુ. ૬
- વીર વીર જપંતાં જગ તરતું, મન ચિંતવ્યું કારજ સહુ સરતું.
સગપણુ.
- વીર વિના નહીં જગમાં કોઈ, જ્યેયું આતમ અનુભવથી જોઈ.
સગપણુ. ૭
- મનમાં નહીં વીર વિના ધીજી, મહાવીર જાપથી બહુ રીઝું.
સગપણુ.
- સુજ પ્રવૃત્તિ તવ પૂજા થાશે, સુજ ચિંતન સેવા સોહાશે.
સગપણુ. ૮
- કરું ચિંતવું ને જે જે જોહું, વીર સેવા આતમથી તોહું.
સગપણુ.
- થયું થાય છે ને જે જે થાશે, હિતમાટે સમજ્યું ને સમજશે.
સગપણુ. ૯
- વયો વીર પ્રભુ સાચા વહાલે, જેહ બિન્ન થતા નહીં કો કાલે.
હિલમાં ઝળહળ જ્યોતે મહાલે. જ્યોતિ જ્યોતે મળી જગ અજવાળે. ૧૦
- નાત જાત મહેં તુજ માટે ત્યાગી, થયો સ્વાર્પણુ કરી ત્હારો રાગી.
સગપણુ.
- સુદ્ધિસાગર ઘટ આતમરામી, પરમેશ્વર વિભુ અન્તર્યામી.
સગપણુ. ૧૧

(૮૦)

(૮૩)

શ્રી મહાવીર પ્રભુની ભકિતભાવના.

સગપણ હરિવરનું સાચું એ રાગ.

- મળ્યા વીરપ્રભુજી વેરાગી, મારી ચેતના અંતરમાં જાગી;
રોમરોમે થયો વીરનો રાગી. મળ્યા. ૧
- ક્રીધું સર્વજ્ઞ મહાવીરનું શરણું, શોકભીતિ નહીં આવે મરણું;
દિલમાં પ્રગટ્યું અમૃત ઝરણું. મળ્યા. ૨
- જૈનધર્મ પ્રકાશ્યો મન ભાવ્યો, મોહમાયાનો જોરો નહિ કાવ્યો;
વીર જાપથી આનન્દ ઉલ્લસાયો. મળ્યા. ૩
- વંચાઉ નહીં મિથ્યા વહેમે, ઘણી પરમેશ્વર ક્રીધા નેમે;
વીર કૃપાએ રહીશું ક્ષેમે. મળ્યા. ૪
- દેહ નાત જાતની નહીં પરવા, વહાલા વીરપ્રભુ ક્ષણ ક્ષણ રમરવા;
મળી નૌકા ભવસાગર તરવા. મળ્યા. ૫
- વીર !!! તુજ રાગે હું વેચાયો, તુજ સહામો ભકિતથી ખેંચાયો;
પાર્યો વીરપ્રભુ સત્ય દરમાયો. મળ્યા. ૬
- અધમાધમ પાપીને તાર્યા, જગજીવોને તહે ઉદાર્યા;
તહે કાજ ઘણા જનનાં સાર્યાં. મળ્યા. ૭
- તુજ પ્રેમથી સહુ યોગો પ્રકટે, કામ ક્રોધાદિક દોષો વિધટે.
મળ્યો છોડું ન સાહિબ શીર સટે. મળ્યા. ૮
- વહાલા આતમવીરનો ઉપયોગી, સહુ યોગયત્રી થઇયો યોગી;
ચિદાનન્દામૃત લોજન લોગી. મળ્યા. ૯
- વીર પ્રેમયત્રી વીરજન મળતા, વીરભક્તો નહીં પાછા પડતા,
સહુ જાતિજાતિ મંગલ વરતા. મળ્યા. ૧૦
- પળપળ યાદી વીર !!! તુજ થાતી, વીરભાવે ભરાણી છે છાતી;
પ્રભુવણુ નહીં ઇચ્છું ધન ખ્યાતિ. મળ્યા. ૧૧

(૮૧)

ધન્ય ત્રિશલા માતાના જાયા, હાડેહાડે લાગી તુજ માયા;
સાકાર નિરાકાર સમજાયા. મળ્યા. ૧૨

જૈનધર્મ પ્રચારો જગ ધીરા; થાઓ ભકતોની ઠંડારે વીરા;
બુદ્ધિસાગર આતમ ગંભીરા. મળ્યા. ૧૩

(૮૪)

માતપિતાના મરણથી શોકાતુર બનેલ નંદિવર્ધન વગેરેને
શ્રી મહાવીર પ્રભુએ આપેલ ઉપદેશ.

ભવે તમે વહેરે સૂરીધર ગમ્મરાયા, એ રાગ.

મતિ શ્રુત અવધિજ્ઞાની મહાવીર, નિજભાઈને સમજાવે;
નંદિવર્ધન શોક ત્યજી દો, ગયાં ન પાછાં આવે;
અમર છે આતમરે કાયા પ્રગટે ને વિણસે. ૧

માત પિતાજી સ્વર્ગને પાગ્યાં, શિવપુર અંતે જાશે;
કોનો શોક કરો સુજ ખાંધવ, સત્ય વિવેકે છે પાસે. અમર. ૨

મનવાણી કાયાથી જૂદો; આતમ નિત્ય સદાય;
આતમ દેહ ધરેને મૂકે, કર્મવડે ભવમાંજ. અમર. ૩

કાયા સાથ રહે નહીં કયારે, તેનો શોક શો ? કરવો;
આતમ દેવપણે જઈ ઉપજ્યો, અંતર નિશ્ચય ધરવો. અમર. ૪

નંદિવર્ધન ભાઈ સમજો, ઝોડથી ન મુંઝારો;
અનંત જીવો સાથે સગપણ, રોયે પાર ન પાશો. અમર. ૫

આતમબુદ્ધિ આતમમાં કરીને, દેહ બુદ્ધિ ભ્રમ છોડો;
મનથી વરણું ને અવતરણું, આતમમાં રહે મંડો. અમર. ૬

મનતાએ રહ્યા તે મર્યા, આતમ ભાવે જીવ્યા;
પુણ્યલ વસ્તુમાં નિર્દોષી, જ્ઞાનીજન મરજીવા. અમર. ૭

પુણ્યલને પુણ્યલનું મળણું, પુણ્યલ મમતા માયા;
આતમમાં આતમનું રહેણું, જ્ઞાની મર્મને પાયા. અમર. ૮

(૯૨)

મનને વશ સહુ દુનિયા લૂપી, આતમવશ સહુ સુખી;
 આતમ દ્રષ્ટિથી સહુને શાંતિ, જડમમતાથી દુઃખી. અમર. ૬
 માટે ખંધુ શોક ત્યજી દો, રહેશો આતમભાવે;
 દેહને જડભાવે સમજી લ્યો, આતમ આતમ સ્વભાવે. અમર ૧૦
 વીરપ્રભુ વચને પ્રતિબુધ્યા, નંદિવર્ધન ભાઈ;
 કુટુંબમાંહી શોક રહ્યો નહીં, જ્ઞાનતણી એ વડાઈ. અમર. ૧૧
 વીરપ્રભુ જેના છે ભાઈ, તેને જાણી સગાઈ;
 બુદ્ધિસાગર સત્ય જ્ઞાનથી, મોહ ટળે દુઃખદાઈ. અમર. ૧૨

(૮૫)

મહાવીર પ્રભુને માત પિતાના મરણ પછી જે વર્ષ સુખી
 ઘરમાં રહેવા નંદિવર્ધનનો આગ્રહ-સંવાદ.

શ્રી સ્થૂલભદ્ર મુનિવર ગણમાં શિરદાર જો. એ રાગ.

નંદિવર્ધન કહેતા સાંભળ વીર જો,
 સુજઆતમ છે તુજ સહાયે ધીરજો;
 માતા પિતા મૃત્યુવું દુઃખ ન સહું જતું જો. ૧

માત પિતાનો કર્મ થયો વિયોગ જો,
 તો પણ સુખિયો તુજ પામી સંયોગ જો;
 હાલ ન દીક્ષા લેવી માનો સુજ કથ્યું જો. ૨

વીર પ્રભુજી યોલે સાંભળ ભાઈ જો,
 દુનિયામાં મનમાની જૂઠું સગાઈ જો;
 દેહ વિનારી સહુનાં અંતે જાણજયો જો. ૩

આશુ ખૂટે લેવો પરભવ સાથ જો,
 કાય અંચલ રહે ન કેને હાથ જો;
 માટે દીક્ષા લેવા અનુમતિ આપશો જો. ૪

(૮૩)

- નંદિવર્ધન યોલે સાંભળ વીર જો,
માતા પિતા મરણે નહિ રહેતી ધીર જો;
દાઝયા ઉપર ડામ સમુ' લાગે કથ્યુ' જો. ૫
- તુજ વણુ ઘરમાં મુજથી નહીં રહેવાય જો,
મોટાનું' મોટ્યું' માનો લઘુ રાય જો;
એક પલક પણુ તુજવણુ ચેન નહીં પડે જો. ૬
- વીર કહે જગ જીવોનો ઉદ્ધાર જો,
કરવા મારો તીર્થ'કર અવતાર જો;
માટે ત્યાગી થાવું મુજને ઝટ ઘટે જો. ૭
- પ્રથમ કરો મારો પ્રભુજી ઉદ્ધાર જો,
તુમ સંગત વણુ સૂનાં છે ઘરખાર જો;
મારા આગ્રહથીજ વર્ષ' એ ઘરે રહો જો. ૮
- ચેર રહું' પણુ ત્યાગી પેઠે રહેશું' જો,
અચિત્ત ભોજનપાન પ્રસંગે લેશું' જો;
તમ દાક્ષિણ્યે ઘરમાં રહું' છું' જાણજો જો. ૯
- આતમજ્ઞાનથી દુનિયાનો ઉદ્ધાર જો,
કરવાને તીર્થ'કરનો અધિકાર જો;
જૈનધર્મ ફેલાવો કરવા અવતર્યો જો. ૧૦
- અહીંનું તીર્થ'કર જગનો ઉદ્ધાર જો.
કરતા ધીજનો નહિ ત્યાં અધિકાર જો;
કેવલજ્ઞાની થઈને જગને યોગ્યું' જો. ૧૧
- નંદિવર્ધન સુણી પ્રભુનાં વચન જો,
અંતર આતમમાંહી થયા પ્રસન્ન જો;
ધન્ય ધન્ય મહાવીર પ્રભુ તુજને સદા જો. ૧૨
- વિશ્વ બંધુ મહાવીર પ્રભુનો સંગ જો,
પામી નંદિવર્ધન થયા અભંગ જો;
બુદ્ધિસાગર વીર પ્રભુ બંધુ ભલાજો. ૧૩

(૮૪)

(૮૬)

શ્રી વીરપ્રભુની ગૃહસ્થદશા.

સનેહીસંત ઐ ગિરિ સેવા ઐ રાગ.

- પ્રભુ મહાવીર જિન ઘરબારી, થયા કર્મે પરમ ઉપકારી;
નિર્લેપપણે અવતારી, મહાવીર દેવની ગતિ ન્યારી. ૧
- રાગ દ્રેષ ન વિષયોમાંહી, પ્રતિબદ્ધપણું નહીં ક્યાંહી;
રહ્યા આતમમાં લય લાઈ. મહાવીર. ૨
- લોકને જ્ઞાનયોગ શિખાવે, લક્ષિતભાવનો યોધ સુણાવે;
મોહમાયાનાં દુઃખ હઠાવે. મહાવીર. ૩
- આપે કુટુંબને સત્યજ્ઞાન, જેથી નાસે મિથ્યા અભિમાન;
આપે આતથિને સત્યદાન. મહાવીર. ૪
- સ્વાધિકારે કર્મ કરંતા, દુઃખી લોકનાં દુઃખ હરંતા;
લકત લોકોમાં લકિત ભરંતા. મહાવીર. ૫
- દયા દાનનો દે ઉપદેશ, ટાળે લોકોના જીગને દ્રેષ;
ટાળે મિત્રોના સહુ કલેશ. મહાવીર. ૬
- લોકને શિખવે સત્ય ત્યાગ, શિખવે ધર્મિપર રાગ;
શિખવે ઉત્તમ વૈરાગ્ય. મહાવીર. ૭
- ટાળે રોગી જનોના રોગ, ટાળે દુષ્ટુદ્ધિ દુઃખ ભોગ;
સમજવે ઉત્તમ યોગ. મહાવીર. ૮
- રાજા રંકમાં આતમ સરખા, સમજવે અનુભવે પરખ્યા;
સમજી લોકો ખહુ હરખ્યા. મહાવીર. ૯
- સેવા ધર્મ કરે ને કરાવે, જગને આદર્શ શિખાવે;
શુભ્ત જ્ઞાનના યોગ લણાવે. મહાવીર. ૧૦
- વીર વાણીમાં વેદ સમાયા, સર્વ વેદોએ વીરને ગાયા;
ધન્ય વીરપ્રભુ મન કાયા. મહાવીર. ૧૧

(८५)

- करे धर्म्यं प्रवृत्ति सुहावे, सत्य तत्त्वने प्रेमे सुष्ठावे;
 हया दावीने जग समजवे. महावीर. १२
- हया संयमने उपकार, सत्यज्ञान जष्ठावे सार;
 धन्य वीरप्रभु अरतार. महावीर. १३
- दण्ड्यां भारतनां मह लाज्य, वीर समजवे छे त्याग;
 मुक्तिपापर धन्य वैराज्य. महावीर. १४

(८७)

प्रभु वीर पत्नी यशोदा देवीनी गृहस्थदशा.

सनेही संत अे गिरि सेवो. अे राग.

- प्रभुपत्नी यशोदा इपाणी, सतीयोमां शिशिमणी सारी;
 कर्मयोगिनी अहु प्रेमवाणी, यशोदा देवीनी अदीहारी. १
- सासु ससराणी आशाकारी, करे लडितअे विनय अपारी;
 सहु कुटुंअनी रअवाणी. यशोदा. २
- वृद्ध गुर्जन पाये पडंती, काम करतां न थाके रडंती;
 निशदिन गुणु अ्रेणी अडंती. यशोदा. ३
- सत्य मोक्षे हयागुणु पाणे, दोष छंअीने जन गुणु लाणे;
 सत्य आनंद अवन गाणे. यशोदा. ४
- प्रभु महावीर मोध अडंती, निरासडितअे कर्म करंती;
 अंध्यातम दण्टि वडंती. यशोदा. ५
- निज सपीयोने शिक्षणु आये, निज सरभा गुणुअे व्यापे;
 दुःखी अवनं दुःअडां काये. यशोदा. ६
- पशु पंथी ने आण संलाणे, करी पोषणु प्रेमथी पाणे;
 सर्व गुणुथी भारत अजवाणे. यशोदा. ७
- महावीरनी आशाअे रडेती, समलावे शुभाशुभ सडेती;
 सारी शिक्षाअे लोकने कडेती. यशोदा. ८

(૮૬)

- શ્રવિકાન્ત શકિતએ પાળે, જૈનધર્મમાં વિશ્વને વાળે;
મોહનુન્નેર પ્રગટયું આળે. યશોદા. ૬
- શુભ કર્મથી શોભે સારી, ટાપટીય ન બાહ્ય લગારી;
ગાવે ઈન્દ્રાણીએ શુભભારી. યશોદા. ૧૦
- ઋદ્ધિ ગારવે ગર્વ ન કરતી, આત્મપેઠે જીવે અનુસરતી,
જગ તારે ને પોતે તરતી. યશોદા. ૧૧
- વીર જાપને જપતી પ્રેમે, રૂહેતી સર્વ જીવોપર રહેમે;
શોભે પતિવ્રતા શુભ નેમે. યશોદા. ૧૨
- સર્વ ભારતમાં વખણાઈ, વીર ભકિતથી શોભા પાઈ;
લોકો પ્રેમે રહ્યા શુભ ગાઈ. યશોદા. ૧૩
- સાધુ સંતને આપે દાન, પ્રભુ વીરની સમજે સાન;
દિલમાં વીર છે ભગવાન. યશોદા. ૧૪
- બાળ પોષે રહે નહીં રોષે, કામ કોધાદિ દોષો શોષે;
રહી વીરપ્રભુના ભરોસે. યશોદા. ૧૫
- અતિથિનો કરે સત્કાર, દાન દેવામાં બહુ દાતાર;
આત્મ જ્યોતથી શોભે અપાર. યશોદા. ૧૬
- મીઠી વાણી વિચારો સારા, રહ્યા દુર્ગુણ દૂર નહારા;
પ્રભુસંગ સફલ અવતારા. યશોદા. ૧૭
- પ્રભુમાં નિજ આત્મને જ્યોતિ, નામ દેહાધ્યાસને ખોતી;
જેની ઝળકે ઝળહળ જ્યોતિ. યશોદા. ૧૮
- વીર પત્નીને પ્રેમે ગાતાં, ભક્ત લોકનાં પાતિક ભાતાં;
ઈચ્છ્યાં કામો વેગે થાતાં. યશોદા. ૧૯
- ક્ષત્રિયાણી બની શુભશાહી, અંતરાત્મ શુભ રહિયાહી;
પરમાત્મ દૃષ્ટિવાળી. યશોદા. ૨૦
- યશોદા જેવી જગમાં ન નારી, મહાવીર હૃદયમાં ખ્યારી;
બુદ્ધિસાગર જગ જયકારી. યશોદા. ૨૧

(૯૭)

(૮૮)

દીક્ષા લેતી વખતે મહાવીર પ્રભુની મોટાભાઈ નંદિવર્ધનને શિખામણ.

સનેહીસંત એ ગિરિ સેવો. એ રાગ.

- સુણો નંદિવર્ધન બન્ધુ, કરૂણા આદિ ગુણગણ સિન્ધુ,
મારો છૂટયો દુનિયા સંબંધ, શિખામણ ચિત્તમાં તમે ધરશો.
સ્વાધિકારે રાજ્યને કરશો. શિખામણ. ૧
- વર્ષાદાન યથા કલ્પ દીધાં, દાનથી ત્યાગ સંયમ સિદ્ધ્યાં.
ઉપકારે દીધાંને લીધાં. શિખામણ. ૨
- ઉપકારનાં કામો કરજો, ધર્મમાર્ગમાં નિત્ય સંચરશો;
પાપ માર્ગમાં પગલું ન ભરશો. શિખામણ. ૩
- ક્ષાત્રધર્મ ન ચૂકશો ક્યારે, સાધુ દુઃખીની ચઢશો બહારે;
સત્ય ચૂકે તે જગમાં હારે. શિખામણ. ૪
- ન્યાય આપવો સર્વને સાચો, પક્ષપાતને દેઈ તમાચો;
દેહ ઇન્દ્રિય સુખમાં ન રાચો. શિખામણ. ૫
- આતમ સમ જગને ગણશો, દુષ્ટ કોધાદિકને હણશો;
રૂડા અનુભવ પાઠો ભણશો. શિખામણ. ૬
- શુભાચારથી દેશ સુધારો, સત્ય નીતિથી ધર્મ વધારો;
જૈનધર્મને જગમાં પ્રચારો. શિખામણ. ૭
- ધર્મચુદ્ધથી પાછા ન ફરવું, સત્ય કાર્યમાં ક્યારે ન ડરવું;
ન્યાય સત્યમાં પગલું ભરવું. શિખામણ. ૮
- ઉચ્ચ નીચનો રાખો ન લેહ, સુઝી કેને આપો ન ખેહ;
રાખો સિદ્ધ થવાની ઉમેહ. શિખામણ. ૯
- બનશો નહીં મોઢે પ્રમાદી, કરશો શુદ્ધાતમ ચાદી;
કહિ થાશો ન ખોટા વિવાદી. શિખામણ. ૧૦

(૯૯)

આર્યવંશની કીર્તિ વધારો, સર્વ વિદ્યાઓ વિશ્વ પ્રચારો; હિંસા યજ્ઞો અનેક નિવારો.	શિખામણુ. ૧૧
રાજ્ય દેશમાં કરશો સુધારા, દેહાધ્યાસથી થાશો ન્યારા; તેથી સફલ થશે અવતારા.	શિખામણુ. ૧૨
સર્વ સંઘની કરજો સેવા, અરિહંતને માનો દેવા; દાન દેવાની રાખો હેવા.	શિખામણુ. ૧૩
થાશો શુદ્ધાતમ ગુણરાગી, જ્ઞાન ગર્ભિત થાશો વૈરાગી; થાશો મન મમતાના ત્યાગી.	શિખામણુ. ૧૪
વ્યવહારે કરો પુણ્ય કર્મ, જ્ઞાની દર્શન આરિત્ત ધર્મ; સાધી પામો શિવપુર શર્મ.	શિખામણુ. ૧૫
આત્મવત્ સહુ જીવોને નિરખી, કરો વિશ્વ દયા મન હરખી; લેજો સાચું અનુભવ પરખી.	શિખામણુ. ૧૬
જૈનધર્મને પ્રેમે પાળો, મિથ્યા મોહ પરિણતિ ટાળો; આત્મ શક્તિયોને સંભાળો.	શિખામણુ. ૧૭
નંદિવર્ધનને શીખ દીધી, વીરે સંયમની વાટ લીધી; બુદ્ધિસાગર સંયમ સિદ્ધિ.	શિખામણુ. ૧૮

(૯૯)

શ્રીવીરપ્રભુની દીક્ષા પ્રસંગે યશોદાએ ગાયેલી ગુંહલી.

વહેલાં વહેલાં દર્શન દેશોરે, સ્વામી શાતામાં રહેશો. એ રાગ.

બહાલા વીર પતિ વૈરાગી, સંયમ લેઈ થયા તમે ત્યાગી.

નિશદિન તમારી રાગીરે, પ્રભુ જગ ઉદ્ધરજો,

ઝટ કેવલજ્ઞાનને વરશોરે.

પ્રભુ. ૧

તમને શુદ્ધાતમની ધૂન, તુમ સંગતવલ્લ અથગું શૂન

મારું રહું હવે કોણુ રે.

વનમાં કોણુ કરે બરહાસ, છંડયે. તમે

સહેવાં ભુખ ને પ્યાસ રે.

પ્રભુ. ૩

(૯૯)

- જે જે કરો તે યોગ્યજ માતું, પતિભક્તિથી એમ પ્રમાણું,
હિલડું શોકે છવાણું રે. પ્રભુ. ૪
- તવ વિયોગ સહ્યો નવ જાતો, નેત્રે અશ્રુસાગર ઉભરાતો,
થયો શોક ન અંગે માતો રે. પ્રભુ. ૫
- મુજને એકલી મૂકી ચાલ્યા, તમને ઘટે નહીં સ્વામી ઠહાલા,
માનજો કાલાવાલા રે. પ્રભુ. ૬
- વિસરશો નહીં કેવલ પામી, દર્શન દેશો મુજ વિશ્રામી,
વિનતિ કરૂં શિર નામી રે. પ્રભુ. ૭
- એક તમારો છે આધાર, વિનતડી હિલમાં અવધાર,
કરશો મુજ ઉદ્ધાર રે. પ્રભુ. ૮
- ભૂલશો નહિ મુજને કેા કાળે, સાચા સ્વામી પત્નીની ઠહારે,
થઇને શીઘ્ર સંભાળે રે. પ્રભુ. ૯
- કેવલજ્ઞાન ધરી ઘર આવો, વંદી પૂજને લઈશું ઠહાવો,
પૂરજો મ્હારો એ ભાવો રે. પ્રભુ. ૧૦
- સમતાએ ઉપસર્ગને સહેજો, આત્મસ્વરૂપમાં તન્મય રહેજો,
વ્યક્ત શુભો કરી વહેજો રે. પ્રભુ. ૧૧
- શુકલધ્યાનને ધ્યાશો સ્વામી, પૂર્ણસ્વરૂપે ણની નિષ્કામી,
સર્વાંશ અન્તર્યામીરે. પ્રભુ. ૧૨
- વિધન સકલ આખ્યાં દૂર થાશો, કેવલજ્ઞાન હૃદય પ્રકટાશો,
સંભવસરણુ સ્થિર થાશો રે. પ્રભુ. ૧૩
- સંઘ અતુવિધ તીર્થને સ્થાપો, વિન્ધ જીવેને સુખડાં આપો,
તીર્થંકર પદ વ્યાપો રે. પ્રભુ. ૧૪
- સતી યશોદા ભક્તિ ભરાણી, સદ્ગુણની જે ણની છે ખાણી,
ખોલી શુંહલી વાણી રે. પ્રભુ. ૧૫
- દેવી યશોદા એમ વહંતી, વીર પ્રભુને પાય પડંતી,
બુદ્ધિસાગર મુખ શાન્તિરે. પ્રભુ. ૧૬

(૯૦)

(૯૦)

શ્રી મહાવીર પ્રભુના કાનોમાં ગોવાળે ખીલા ઠોકયા
તે સમયની વીરપ્રભુની શુદ્ધાત્મદશા.

સનેહીસંત ઐ ગિરિ સેવો. ઐ રાગ.

- મન ! ! ! આત્મમાં થા લયલીન, દેહ દુઃખે ન થાવું દીન;
દુઃખ સહી લે સમતાએ પીન, નિજાતમ થાવ નિજ ઉપયોગી,
તું તો ચિદાનન્દ શુભુ ભોગી. નિજાતમ. ૧
- કર્મ ઉદયમાં આવે ને જાય, તેહ રૂપ ન ત્હારું કદાય;
કર્મ નિર્જરે છૂટકે થાય. નિજાતમ. ૨
- કર્મને કર્મરૂપે નિહાળ, શુદ્ધ ચેતન નિશ્ચય ભાળ;
શુદ્ધાતમમાં દષ્ટિ વાળ. નિજાતમ. ૩
- કર્મોદયમાં નિમિત્ત ગોવાળ, તેને આતમરૂપે ભાળ;
સંભાવે વિશ્વ નિહાળ. નિજાતમ. ૪
- આપ કર્તાને આપહિ હતાં, સ્વયં જ્ઞાનાદિ શુભુધતાં;
આતમભાવે છે આતમવિમળતા. નિજાતમ. ૫
- મનભાવે શાતા અશાતા, દેહાધ્યાસે સ્વયં દુઃખ દાતા;
દુઃખ લેશ ન આતમરંગાતાં. નિજાતમ. ૬
- આતમભાવે કર્મ ન રહેતાં, કર્મબંધ ન સમતાએ સહેતાં;
મન આતમામાં લીન કરતાં. નિજાતમ. ૭
- દેવાદારવું દેવું ચૂકાવ, આખ્યો ઉત્સવ દિવસ ભાવ;
શુદ્ધ પ્રહ્લમાં લીનતા લાવ. નિજાતમ. ૮
- શુદ્ધાતમમાં મનડું ઠારી, શુભાશુભ વિકલ્પો વારી;
થયા ધ્યાનમાં સ્થિર શુભુધારી. નિજાતમ. ૯
- ધન્ય વીરની ધ્યાન સમાધિ, જેમાં ભાસે ન દુઃખ ઉપાધિ;
જેણે સાધના અન્તર સાધી. નિજાતમ. ૧૦

(૯૧)

એવા મહાવીરને મન ધારો, શુદ્ધ આતમરૂપ સંભારો;
 બુદ્ધિસાગર વીર આધારો. નિબંધનમ. ૧૧

(૯૧)

યશોદાની મહાવીર પ્રભુને ઘેર પધારવાની વિજ્ઞપ્તિ.

આવજો આવજો આવજો રે, મહાવીર પ્રભુ ઘેર આવજો,
 વીનતિ કિલમાં લાવજો રે. મહાવીર.
 ભક્તિ આધીન ભગવાન અમારા, સત્યોપદેશ સુણાવજો રે. મં ૧
 જગજીવન પ્રાણેશ્વર ખ્યારા, શુભ સંદેશ જણાવજો રે. મં ૦
 પરમાતમ પરમેશ્વર પરગટ, શુદ્ધ સ્વરૂપ પ્રગટાવજો રે. મં ૦ ૨
 ધન્ય ધન્ય ત્રિશલાના જાયા, ધર્મ સ્વરૂપ સમજાવજો રે. મં ૦
 બુદ્ધિસાગર વીરજિન બહાલા, પલક ન ફરે થાવજો રે. મં ૦ ૩

(૯૨)

દેવી યશોદાની શ્રી વીરપ્રભુને વિજ્ઞપ્તિ.

તારશો તારશો તારશો રે, પ્રભુ બહાલા મને ઝટ તારશો,
 સાચી એક તમારી સગાઈ, કૃપા કરીને ઉદ્ધારશો રે. પ્રભુ. ૧
 સત્યોપદેશો દહને પ્રીતમ, સંસાર પાર ઉતારશો રે. પ્રભુ.
 અધમાધમ શત્રુ ઉદ્ધાર્યો, ભક્તિ હૃદયમાં સ્વીકારશો રે. પ્રભુ. ૨
 સાચા ધણી મુજ માથે ગાજો, મોહ માયાને મારશો રે. પ્રભુ.
 પાછળ પડીયા દુષ્ટ કષાયો, બહાર કરીને સંહારજો રે. પ્રભુ. ૩
 ત્રણ્ય ભુવનના સ્વામી સલુણા, શુદ્ધ સ્વભાવને સુધારજો રે. પ્રભુ.
 જ્યોતિએ જ્યોત મિલાવી પ્રિયંકર, શક્તિ અનંતી વધારજો રે. પ્રભુ. ૪
 આતમરંગ વધારી વિભુ જિન, નિશ્ચલ ઠામે ઠારજો રે. પ્રભુ.

(૯૨)

મારા મનનું સઘળું જાણો, જ્યાં ત્યાં મને સંભારશો રે. પ્રભુ.
 ધુલ્લિસાગર ગુરૂ વીર બહાદુર, વિનતડી અવધારશો રે. પ્રભુ. ૬

(૯૩)

પ્રભુ મહાવીર સ્વામીનું નિશાળામાં ગમન.

રઘુપતિ રામ હૃદયમાંહિ રહેજો રે. એ રાગ.

- વીર આઠ વર્ષ થયા જાણી રે, માત ત્રિશલા હર્ષ ભરાણી રે;
 હૃષ્યાં સિદ્ધારથ ગુણખાણી, પ્રભુ મહાવીરની ખલિકારી રે, ૧
- વરઘોડો ચઢાવ્યો ભારી રે, હાથી ઘોડા રથ શણગારી રે;
 નવ નવલાં આભૂષણ ધારી. પ્રભુ. ૨
- નવરાવી પ્રભુ શણગાર્યાં રે, હાથી ઉપર પ્રેમે ઝેસાડયા રે;
 રૂપે દેવકુમાર અવતારા. પ્રભુ. ૩
- વિદ્યા ગુરૂની પાસે આવે રે, બ્રાહ્મણ મન ગર્વને લાવે રે;
 ઇન્દ્રાસન કંપે પ્રભાવે. પ્રભુ. ૪
- મહાવીર પ્રભુ ત્રણ જ્ઞાની રે, જલું શાળામાં ઉચિત ન જાણી રે.
 આવ્યા ઇન્દ્ર, ભકિત મન આણી. પ્રભુ. ૫
- બ્રાહ્મણરૂપે ઇન્દ્રે પધારી રે, વાંદા વીર પ્રભુ જ્યકારી રે;
 પુરુષે આસનપર ઝેસાડી. પ્રભુ. ૬
- ઇન્દ્રે પુરુષ્યા પ્રશ્ન હજાર રે, શબ્દશાસ્ત્રતણા ધરી ખ્યારરે;
 આપ્યા ઉત્તર સહુ નિર્ધાર. પ્રભુ. ૭
- વિદ્યાગુરૂના સંશય ટાળ્યારે, સહુ પ્રશ્નના ઉત્તર વાળ્યારે;
 લોકે અચરિજથી વીર ભાળ્યા. પ્રભુ. ૮
- સર્વ શાસ્ત્રમાં પારંગામી રે, જાણ્યા લોકે પ્રભુ વીર સ્વામી રે;
 ઇન્દ્ર યોદ્ધે પ્રભુ શિરનામી. પ્રભુ. ૯

(૯૩)

- વીર તીર્થ'કર અવતારી રે, ત્રણ્યજ્ઞાન સહિત ગુણભારી રે;
સ્વયં બુદ્ધ જગત્ ઉપકારી. પ્રભુ. ૧૦
- જાણી પ્રાક્ષણ ગુરૂ અમાવે રે, પડયો પાયે પ્રભુને ભાવે રે;
સભા વ'દે હર્ષના દાવે. પ્રભુ. ૧૧
- કૈન્દ્ર શાખિલક શાસ્ત્ર રચાયું રે, દેશ ભારતમાંહિ સુહાબુધું રે;
માત પિતાએ સુખ બહુ પાયું. પ્રભુ. ૧૨
- ધન્દ્ર વંદી-ગયા નિજ ઠામ રે, મહાવીર રમે નિજધામ રે;
કર્મચોગી પ્રભુ નિષ્કામ. પ્રભુ. ૧૩
- ત્રણ્ય જ્ઞાની નહીં અભિમાની રે, સાગરવત ગ'લીર જાણી રે;
થયો પ્રાક્ષણ નિરભિમાની. પ્રભુ. ૧૪
- પ્રભુ યોલે ન ગર્વના યોલ રે, થાય હીરાનાં લાખો મોલ રે;
બુદ્ધિસાગર ગુણો અમોલ. પ્રભુ. ૧૫

(૯૪)

મીવીર પ્રભુની દીક્ષા વખતે તેમની પુત્રીએ પિતા પ્રતિ
કાઢેલા ઉદ્દગાર.

સ્વામી શાતામાં રહેશો. એ રાગ.

- ધન્ય પ્રભુ મહાવીર અમારા, પિતા તીર્થ'કર અવતારા,
સર્વ જીવોના તારણહારા, કરૂણા ગુણના ભંડારા રે;
મુજને ન વિસરશો, મારો સ્નેહ ન ઓછો કરશો રે. મુજને ૧
- પ્રેમે ઉછેરી શિક્ષણ આપ્યું, ધર્મજ્ઞાન મુજ હૃદયમાં વ્યાપ્યું;
તરવ અહિંસા થાપ્યું રે. મુજને ૨
- સર્વ કળાઓ શિખવી સારી, પરમેશ્વર પૂરણ અવતારી,
તુજ જીવનની બલિહારી રે. મુજને ૩
- તવ ગુણ રાચીને મન માચી, વાત તમારી સર્વે સાચી,
હુનિયાદારી કાચી રે. મુજને ૪

(૯૪)

- જઠ વિષયોના ભોગે ન શાન્તિ, મોહથકી રહે તેહમાં બાન્તિ,
આતમભાવથી કાન્તિ રે. મુજને ૫
- શુદ્ધાતમ રઠ પૂરણુ લાગી, શુદ્ધ પરિણતિ અંતર બગી,
પરમાતમ સૌભાગીરે. મુજને ૬
- તવ વાણી ગંગામાં નહાશું, ચરણુ ગ્રહી શિવપુરમાં બશું,
મુકિત કમાણી કમાશું રે. મુજને ૭
- લાડકવાઈ બાલિકા તહારી, તવ ઉત્સંગે રમી ગુણુશાલી,
સ્નેહ ન દેશો ઉતારી રે. મુજને ૮
- ધ્યાન ધરીને જે તમે લેશો, અત્ર પધારીને મ્હને દેશો,
પાઠવજે સદેશો રે. મુજને ૯
- કાળજી મ્હાફું ચરર ચિરાય, દુઃખ થતું વચને ન કથાય,
આજે સઘળું અન્ય જણાય રે. મુજને ૧૦
- ચોગી થઈને જંગલ બશો, શુદ્ધાતમમાં લયલીન થાશો,
કેવલજ્ઞાનને પાશો રે. મુજને ૧૧
- કાલાવાલા કયાં તવ આગે, પિતા રંગાઈ ગુણુ રાગે,
અનુસરશું વૈરાગે રે. મુજને ૧૨
- પ્રિયદર્શના એમ કથંતી, વીર નામનો બપ જપંતી,
વીરને ભાવે નમંતી રે, નિજ ઘેર વળંતી. ૧૩
- પ્રિયદર્શના ભકિત ભરેલી, સત્યાચાર વિચાર ઠરેલી,
બુદ્ધિસાગર ગુણુથી ભરેલી, જેના જનક વીર બેલી રે. મુજને ૧૪

(૬૫)

(૬૫)

શ્રી વીરકુમારનું હાલરડું.

માતા ત્રિશલા જૂલાવે પુત્ર પારણે.

- વારી બહુ બહાલા વીરકુમારને વારણે,
ગાઉ વીર પ્રભુનું હાલરડું હરખાઈ;
મારી આંખો પાંખો બહાલો હૈયું હેતનું,
મારી સઘળી આશા જીવંતી જગ થાઈ. વારી. ૧
- જૂલો પારણિયામાં વર્ધમાન જિન બાહુડા,
ગાઉ ગીત તમારાં મીઠાં રસ ભરપૂર;
હાલો હાલો હાલો હાલો નંદન વીરને,
રૂડું અળકે ત્રણ્ય ભુવનમાં સઘળે નૂર. વારી. ૨
- કોટિ શશીને ભાનુ દેવ કરે તુજ આરતી,
કરતા મંગલ દીવા દેવીઓ નરનાર;
દર્શન કરવા આવે સુરપતિ નરપતિ બહાલથી,
વધે આંગણિયો મણિકંચનના ભંડાર. વારી. ૩
- ધન ધન વૈદેહી જગજીવન રાજકુમારને,
અળકે અંગો અંગે પરબ્રહ્મનું તેજ;
તહારી લીલા સઘળી પરમેશ્વર શકિત ભરી,
મેં તો બલ્યાં તીર્થકરના લક્ષણ સહેજ. વારી. ૪
- મારી કૃષ્ણે જન્મ્યો જગજીવન જગનો ઘણી,
તેથી ત્રણ્ય ભુવનમાં બની ઘણી પ્રખ્યાત;
મારા હૈયામાં ઉછળતા સુખના સાગરો,
હું તો કહેવાણી તીર્થકરની જગ માત. વારી. ૫
- કોટિ રવિ શશી તારા તુજ આંખોમાં શોભતા,
તારા હૈયામાંહિ પૃથ્વી સર્વ સમાઈ;

(૯૬)

- અગ્નિ વાયુ નભ તુજ હૃદયે ગિરિવર પાદમાં,
સાગર ઉરમાં તારી સ્તુતિ વેદે ગાઈ. વારી. ૬
- સઘળી જ્ઞાનસૃષ્ટિ તવ આતમમાં વિલસી રહી,
પ્રગટયા જગમાં કરવા જૈનધર્મ ઉદ્ધાર;
લ'છન સિંહતણું સમજાવે પૂર્ણ પરાક્રમી,
હું તો પામું નહીં તુજ ગુણ કલાનો પાર. વારી. ૭
- તારો મહિમા ગાવા વિશ્વ સકલ જીવી રહ્યું,
લક્ષણ બાહ્ય અભ્યંતર સહજ લક્ષ કરોડ;
નંદન આનન્દામૃત ઉંઘે ઘટમાં ઉંઘતા,
રૂપે તારા જેવી મળે ન જગમાં જોડ. વારી. ૮
- મારાં અનેક લવનાં તપ કીધાં આ ભવ રૂપ્યાં
પ્રભુની માતા ધ્યાવા મળિયો શુભ અવતાર;
મારા સર્વ મનોરથ પૂરા આ ભવમાં થયા,
પ્રભુની માતા ભકતાણી થે જગજ્યકાર. વારી. ૯
- આવે ઇન્દ્રાણીઓ તુજને રમાડે હેતથી,
દર્શન કરીને યાતાં તુજમાંહી લયલીન;
મારા દિલડામાંહી અગમગ જ્યોતે ગળહળે
બહાલા નંદન તું છે તીર્થ'કર મહાજન. વારી. ૧૦
- ગાવે ત્રિશલા માતા વીરકુમારનું હાલરૂં,
સુભુતા વર્ધમાનજ ત્રિશલા માતા જોલ;
ઉછળે પારણીયામાં પણ અંગુઠો ધાવતા,
કરતા આનંદમય ચેષ્ટાના ખહુ કલ્લોલ. વારી. ૧૧
- બહાલો બહાલો બહાલો ત્રણ્ય ભુવનના નાથને,
ભાષા વૈખરી વાણી વિશ્વગુરૂને ગાઉ;
યુદ્ધિસાગર ભાસે પરાપશ્ય'તીમાં વિભુ,
અંખી પામી હાલરડું ગાઈ હરખાઉં. વારી. ૧૨

(૯૭)

(૯૬)

શ્રી મહાવીર પ્રભુની ગરબી.

ઠ્ઠાલી સખીઓ આજે મહાવીર પ્રભુને ગાઇએ રે,
ખાતાં હરતાં ફરતાં મહાવીર પ્રભુને ધ્યાઇએ રે;
જેથી પ્રગટે પરમાનન્દ ખરો નિર્ધાર,
આતમમાં જિનશાસન જીવંતુ નિર્ધાર.
એવા જૈન ધર્મને આતમમાં પ્રગટાવીએ રે.

સાખી.

ત્રિશલા નંદન જગધણી, નિરાકાર સાકાર;
અનન્ત શક્તિમય પ્રભુ, તીર્થંકર અવતાર.

ભારત દેશ ઉદ્ધાર્યો દુઃખ દુર્ગુણ સર્વે હરીરે,
હીધા સદુપદેશો ભારતમાં સઘળે ફરીરે,
કીધા ઉપકારો વહુવંતાં નાવેપાર, માટે ધન્ય ધન્ય મહાવીર પ્રભુ
અવતાર. ઠ્ઠાલી. ૧

સાખી.

દર્શન દાન ચારિત્રને, વીર્ય અનન્ત અપાર;
આતમરૂપ જણાવિયું, જિનશાસન જયકાર.

આતમ શક્તિયોને જૈનધર્મ સમજાવીયોરે,
નથી જ્યાં નાતિ જાતિનો લેઠ જરા નિર્ધાર.
એવો દ્રવ્યભાવથી પ્રભુ ધર્મ દિલ ભાવિયોરે, ઠ્ઠાલી. ૨

સાખી.

આતમ તે જૈનધર્મ છે, સત્યરૂપ છે એહ;
પરમાત્મપદ હેતુઓ, જૈનધર્મ છે તેહ.

(૯૮)

એવો જૈનધર્મ જગમાં સહુ જીવોમાં રહ્યોરે,
 સત્તાએ તે પ્રગટપણે કરવા નિર્ધાર.
 મહાવીર પ્રભુએ સર્વરૂ જગમાં સાચો કહ્યો રે.

ઠ્ઠાલી. ૩

સાખી.

જૈનધર્મમાં જીવતા, સર્વે ધર્મ સમાય;
 સદસત્ વ્યકતાવ્યકત સહુ, અસ્તિનાસ્તિરૂપ પાય.

મહાવીર શરણે રહેતાં સર્વધર્મ પ્રગટે ખરા રે.
 નાસે કર્મ મોહાદિ સહુ અનાદિ ક્રીધ.
 માટે મહાવીર પ્રભુને દિલગમાંહી ગહેં ધર્યાં રે.

ઠ્ઠાલી. ૪

સાખી.

અનન્ત વિશ્વ સમાય છે, મહાવીર જ્ઞાનનીમાંહિ,
 આત્માઓ સહુ વીર સમ, સત્તા વ્યકિતની છાંધ;

મહાવીર જગ રૂપેને જગ સહુ મહાવીર જાણીએ રે,
 સત્તા સાપેક્ષાએ જીવો વીર નિર્ધાર,
 એવા મહાવીર પ્રભુને અન્તરમાંહી આણીએ રે.
 યુદ્ધિસાગર ધ્યાવે મહાવીર આપો આપ.

ઠ્ઠાલી. ૫

(૯૭)

જૈન ધર્મની ગુહલી.

મુનિવર સંયમમાં રગતા એ રાગ.

જિનેશ્વર ધર્મની બલિહારી, ચડતી લહે નર ને નારી, જિનેશ્વર.
 જૈનધર્મ જગ જયકારી, અહિંસા સંયમ તપધારી;
 જ્ઞાન શીયલભાવ અત્રસારી.

જિને૦ ૧

(૯૯)

મન વાણી કાયા શક્તિ, વિદ્યાદિક શક્તિ વ્યક્તિ; શૂરપણાની છે ભક્તિ.	જિને૦ ૨
નિર્બંજતા દૂરે કરવી, આત્મહશા ચડતી વરવી; હુબ્ટ ટેવોને સંહરવી.	જિને૦ ૩
આત્મસમુજ્જગને ગણવું, શક્તિતણું બહુતર બહુવું; નિશદિન મન કળજે કરવું.	જિને૦ ૪
કર્મો વીરાર્પણ કરવાં, કામ ન કરવાં જે વરવાં; દિલકાં સદ્ગુણથી ભરવાં.	જિને૦ ૫
સત્યને માટે જે મરતા, સ્વર્ગવિષે તે અવતરતા, કાચર જન પાછા ફરતા.	જિને૦ ૬
જૈનોની છે એ રીતિ, ગણે નહીં મૃત્યુતણી ભીતિ; છ'ડે નહીં મરતાં નીતિ.	જિને૦ ૭
ધર્મ્યંચુદ્ધમાં જે મરતા, દેવલોકને તે વરતા; વીરાર્પણ જે સહુ કરતા.	જિને૦ ૮
નામ રૂપ મમતા ટાળી, મહાવીરમાં મનને વાળી; જૈનો મુક્તિ લહે સારી.	જિને૦ ૯
શક્તિ વધારે ને ઉદારે, ધર્મ કહ્યો તે વ્યવહારે; સત્ય વિચારે ને આચારે	જિને૦ ૧૦
દેશ રાજ્ય વિદ્યા પ્રગતિ, આપે ધર્મ તે સત્ય મતિ; ધર્મ તે શક્તિયો સર્વ છતી.	જિને૦ ૧૧
જૈનધર્મ સમજો સાચો, આદરી સર્વ જીવો સાચો; બુદ્ધિસાગર મન રાચો.	જિને૦ ૧૨

(૧૦૦)

(૯૮)

શ્રી મહાવીર પ્રભુની ગુંહલી-ગરબી

મુનિવર સંયમમાં રમતા

- પ્રભુ મહાવીર ભને ભાવે, કુમતિ ટળે સુમતિ આવે;
આતમ નિર્વેષ ઝટ થાવે. પ્રભુ. ૧
- કચું જેણે મહાવીરનું શરણું, પછીથી નહીં તેહને મરણું.
પગટે હૃદય અમૃત ઝરણું. પ્રભુ. ૨
- વીર ભને નાસે પાપો, શરણુ કરે નહીં સંતાપો;
પૂર્ણ પ્રેમે જપતાં જાપો. પ્રભુ. ૩
- ખાતાં પીતાં હરતાં કરતાં, વીર વીર મુખ ઉચ્ચરતાં;
નર નારી શિવપુર વરતાં. પ્રભુ. ૪
- તકં વિવાદો સહુ છ'ડો, મહાવીરથી રહને મ'ડો;
ચાહ કરી વીરને વ'હો. પ્રભુ. ૫
- પરમાતમ વીરના જેવો, ત્રણ્ય ભુવનમાં નહીં દેવો;
પૂર્ણ સ્નેહે ઘટમાં સેવો. પ્રભુ. ૬
- બીર વીર જે ઉચ્ચરશે, તેહનાં પાપો સહુ ટળશે;
આતમને તેહ ઉદ્ધરશે. પ્રભુ. ૭
- અરિહંત વીર જપો જાપે, આતમ વિશ્વવિષે વ્યાપે;
મુકિત સ્વયં નિજને આપે. પ્રભુ. ૮
- કલિકાલે મહાવીર ભને, વિકથા ખટપટ દૂર તળે;
બીર પ્રભુરૂપ ઝોળખળે. પ્રભુ. ૯
- બીર વીર મુખ જે ઝોલે, મુકિત દ્વાર ઝટ તે ઝોલે;
આતમ શક્તિયો તોલે. પ્રભુ. ૧૦

(૧૭૧)

મહાવીરજી સગપણ કીધું, અનુભવ અમૃતને પીધું;
બુદ્ધિસાગર મન સિદ્ધયું.

પ્રભુ. ૧૧

(૯૯)

પતિવ્રતા સ્ત્રીનાં લક્ષણ. ગરબી.

મુનિવર સંયમમાં રમતા એ રાગ.

પતિવ્રતા નારી જગસારી, દેવી સતીની બલિહારી,	પતિવ્રતા.
પરણ્યો પતિ કર્મ પાપી, સંતોષે રહે ગુણુશમી;	
થાય ન પરનરની કામી.	પતિવ્રતા. ૧
રૂપચક્રી નહીં લલચાતી, પતિને ખવરાવી ખાતી;	
શંકા પડે ત્યાં નહિ જાતી.	પતિવ્રતા. ૨
લાજ મર્યાદા નહિ મૂકે, શીયલ વ્રતને નહીં ચૂકે;	
કામની વાતો નહીં કૂકે.	પતિવ્રતા. ૩
જડ લોગોની ન પૂજારી, કર્મ કરે શુભ સંભાળી;	
વાણી વહે ગુણુ રઢિયાલી.	પતિવ્રતા. ૪
સાસુ સસરાને નમતી, વૃદ્ધ જમાડીને જમતી;	
મેંણાં ટોણાં સહુ સહતી.	પતિવ્રતા. ૫
કળ્યા કંકાસો ત્યાગે, સહુ પેલાં ઘરમાં જાગે;	
દેવચર પાયે લાગે.	પતિવ્રતા. ૬
પર ઘેર નવરી નહીં ભમતી, કુલટા સાથે નહીં રમતી;	
દુઃખ પડેલાં સહુ ખમતી.	પતિવ્રતા. ૭
ચિત્ત પતિથી નહીં ચોરે, પીડા નકામી નહીં ઠોરે;	
પતિને ન અવળાપથ દોરે.	પતિવ્રતા. ૮

(૧૦૨)

જેવો તેવો પતિ નિજ સારો, કર્મે મળ્યો માને ખ્યારો; ધરૂંછે ન ધીજો રૂપાળો.	પતિવ્રતા. ૬
મન મારી ઘરમાં રહેતી, કાર્ય કરે ધરીને નીતિ; પાળે કુલવટની રીતિ.	પતિવ્રતા. ૧૦
અરિહંત વીર પ્રભુ જપતી, રાખે ન મન કાયા તપતી; સંતોષે રાખે તૃપતિ.	પતિવ્રતા. ૧૧
નિંદા વિકથા સહુ વારી, ગુણથી થાતી જગ ખ્યારી; બુદ્ધિસાગર ગુણ ધારી.	પતિવ્રતા. ૧૨

(૧૦૦)

પ્રભુમહાવીરની ગુણલક્ષી.

મુનિવર સંયમમાં રમતા એ રાગ.

હૃદયમાં વીર પ્રભુ વસજો, પાપ કર્મ સઘળાં ખસજો, હૃદયમાં. સુખ દુઃખમાં વીરની યદી, મનમાં ન ણનશો ઉન્માદી; માયું પ્રભુ એહ પરસાદી,	હૃદયમાં. ૧
વીર વીરમય સહુ દેખું, ખીજું સઘળું ઉવેખું; ગાણું નિજ આતમ વીર લેખું;	હૃદયમાં. ૨
વીર વીર નહીં ભૂલાશો, પૂર્ણ થશો હર્ષોલ્લાસો; કાયમ રહો વીર વિશ્વાસો,	હૃદયમાં. ૩
તવ જાપો જીવંદા જપશો, મનડું તવ તપને તપશો; આતમ વીર વિના ખપ શ્યો ?	હૃદયમાં. ૪
વીરપાળુ સઘળું હોશો, વીરપ્રભુ સન્મુખ જોશો; ક્ષણ પણ દૂર નહીં હોશો,	હૃદયમાં. ૫

(૧૦૩)

મહને પ્રભુ તુજ લાગી માયા, તુજને સોંપી મુજ કાયા, જ્યાં ત્યાં વીર હો મુજ છાયા,	હૃદયમાં. ૬
અંધકાર ફરે ટાળો, પ્રકાશમાં મુજ આતમવાળો; સદા પ્રિયતમ તું મુજ ંહાલો,	હૃદયમાં. ૭
તુજ શક્તિ અપરંપારા, પરમબ્રહ્મ તું છે મહારા; અનંતર બાહ્યથી આધારા,	હૃદયમાં. ૮
તુજમાં લયલીન થઈ જાવું, એક પ્રલો તું મન લાવું; શબ્દ શબ્દ ગુણ તહારા ગાવું,	હૃદયમાં. ૯
બીડસમે ંહારે આવો, શક્તિ અનંતી પ્રગટાવો; વીરપ્રભુ પ્રીતિ લાવો,	હૃદયમાં. ૧૦
પ્રદેશો પ્રદેશો વસનારા, શુદ્ધાતમ ગુણ આધારા. બુદ્ધિસાગર ઘટ પ્યારા,	હૃદયમાં. ૧૧

(૧૦૨)

પતિગુણની ગરબી.

સુનવર સંયમમાં રમતા. એ રાગ.

ગુણવંત પતિની બલિહારી, હૃદય સંગી નહીં વ્યભિચારી, ગુણવંત. ધમ્મે નહીં કદિ પરનારી, શુદ્ધ પ્રેમનો અવતારી; બાણી મધુરી ઉપકારી.	ગુણવંત. ૧
કામ કરે સર્વે સારાં, હુષ્કર્મ કરતો ન્યારાં; સ્વજન ગણે મનમાં પ્યારાં.	ગુણવંત. ૨
પત્નીથી નહીં કલેશ કરે, કુટુંબ હુઃખો સર્વ હરે; નવરો નકટ થઈ નહીં ફરે.	ગુણવંત. ૩

(૧૦૪)

- આચારો સાચા પાળે, પત્નીવતે મનડું વાળે;
ચડતો નહીં મોહના ચાળે. ગુણવંત. ૪
- સુઝે ન પરનારી રંગે, રહેતો નહીં દુર્જન સંગે;
કર્તવ્ય કરતો ઉમંગે. ગુણવંત. ૫
- આત્મસમી પત્ની દેખે, એક સ્વરૂપે મન પેખે;
અશુદ્ધપ્રેમને ઉવેખે. ગુણવંત. ૬
- પત્નીવતે વતે લોગી, શુદ્ધ પ્રેમ ગુણ સંયોગી;
દેશકાલ ગુણ ઉપયોગી. ગુણવંત. ૭
- નીતિ રીતિ વ્રતને પાળે, દુર્ગુણ પ્રગટયા સહુ ટાળે;
વંશ કુળ નિજ અજવાળે. ગુણવંત ૮
- પ્રામાણિક પૂરો થાવે, અવળા પન્થે નહીં જાવે;
સહુને ખવરાવી ખાવે. ગુણવંત ૯
- સાધુ સંત સેવા સારે, અતિથિને આદર ભારે;
નિર્લેપ વતે સંસારે. ગુણવંત. ૧૦
- પત્નીથી નહીં કલેશ કરે, ગુરુસો અને નહીં ગર્વ ધરે;
ધર્મ માર્ગ માંહિ સંચારે. ગુણવંત. ૧૧
- વીરપ્રભુ હૃદયે ધારે, વીર જાપ જપતો ભારે;
કામ કરે સહુ અધિકારે. ગુણવંત. ૧૨
- વીર પ્રભુ ગુરૂનો રાગી; આત્માર્પણભાવે ત્યાગી;
બુદ્ધિસાગર ગુણુરાગી. ગુણવંત. ૧૩

(૧૦૫)

(૧૦૨)

મહાવીર પ્રભુ પર પ્રેમ.

મુનિવર સંયમમાં રમતા. એ રાગ.

- પ્રભુ મહાવીર ભણુ ભાવે, નિભતમ વીર પ્રભુ થાવે, પ્રભુ.
મહાવીર આંખે દેખાશો; મહાવીર દિલ માફ' થાશો;
નિભતમ મહાવીર સમજાશો. પ્રભુ. ૧
- વીરહાથો મુજ હાથ થશો, વીર વિના નહીં પ્રેમ કશ્યો ?
નિજ હૈયામાં મહાવીર વસો. પ્રભુ. ૨
- મારા કણો વીરને સાંભળશો, મહાવીર પ્રભુ વચનો સુણશો;
મારી જીભા વીર પ્રભુ ભણશો. પ્રભુ. ૩
- મારી આંખો વીર પ્રભુ દેખો, માફ' દિલડું વીર પ્રભુ પેખો;
મોહ માયાને ઝટ ઉવેખો. પ્રભુ. ૪
- મારા પગ મહાવીરસમા થાશો, વિશ્વહિતાર્થે પગ વપરાશો;
મહાવીરનો હોશો વિશ્વાસો. પ્રભુ. ૫
- પદ ચક્રોમાં મહાવીર વસ્યા, શુદ્ધપ્રેમે અદ્વૈત થઈ ઉલ્લસ્યા;
એવી મહાવીર પ્રેમે જાગી દશા. પ્રભુ. ૬
- વાગ્યા ગગન ગઢે વીરના ડંકા, સુણે આનંદ મહાવીરના ખંકા;
પૂર્ણ આનન્દી વીર અવટ'કા. પ્રભુ. ૭
- ચઢી ગગનગઢે વીરને દીકા, ઉનમુની મુદ્રાએ મીકા;
બુદ્ધિસાગર આનન્દ ઉત્કુષ્ઠા. પ્રભુ. ૮

(૧૦૬)

(૧૦૩)

મહાવીર પ્રભુની ગરબી.

પ્રભુ મહાવીર વિભુજી સર્વાંગે શોભી રહ્યા જો,
જેનો મહિમા જગમાં સઘળે અપરંપાર;
શક્તિ જેની છાજે સર્વ વિશ્વ આધાર,
એવા વીરપ્રભુ તો વચને નહીં જાવે કહ્યા જો;

સાખી.

આતમ તે પરમાતમા, પરમાતમ તે વીર,
પર પ્રહ્મ હરિહર વિભુ, અરિહંત જગધીર;
કેવલજ્ઞાન અને દર્શન-ગુણથી જગમાં વિભુ રે,
વિશ્વોદ્ધારક તેથી, જગમાંહી સાચા પ્રભુ જો;
પિંડે પ્રહ્લાંડે ઝળહળતી-ઝગમગ જ્યોત,
તેથી ત્રણ્ય ભુવનમાં-વીરતણો ઉદ્યોત;
સાપેક્ષાએ કર્તા હર્તા, પાલક જગ ધણી જો.
સત્તાએ વ્યાપકને કેવલજ્ઞાને જગમણિ જો.

પ્રભુ. ૧

સાખી.

અનંત જ્ઞાનાદિક ગુણી, ઝળકે અનંત નૂર,
ચિહાન-દ અનંતરસ-સાગરના છો પૂર;
પિંડે પ્રહ્લાંડે ષટ્કારક મય શોભા લહ્યા જો,
અનંત ગુણપર્યાયી, દ્રવ્યપણે નિત્ય જ વહ્યા જો;
જેના ગુણ પર્યાયો અનંતદેવ સ્વરૂપ,
સહસત્ પર્યાયોએ વર્તો રૂપારૂપ;
ઘટ ઘટ આતમવીર સત્તાએ પરમાતમ સદા જો,
આવિભાવે વ્યક્ત જિનેશ્વરકેવલી છો મુદા જો.

પ્રભુ. ૨

(૧૨૭)

સાખી.

ષટ્ચક્રોમાં નૂર તુજ, લાસે અનંત અપાર,
સત્તાએ જીવે સહુ, એકાત્મા નિર્ધાર;

નય વ્યવહારે આતમ-અનંત વ્યક્તિએ છતા જો,
સમજ્યા વણ નયોને, મૂઢજનો ખાવે ખતા રે;
માટે નયના જ્ઞાને સમજો વીરસ્વરૂપ,
જેથી નાસે મિથ્યા ક્ષાંતિ દુઃખડાં ધૂપ;
પુદ્ધિસાગર આતમ મહાવીર ઘટમાં દેખશે જો;
શુદ્ધપ્રેમદ્રેતે આતમ સમુ' જગ પેખશે જો.

પ્રભુ. ૩

(૧૦૪)

જૈનોના ગુણોની ગુંડલી.

મુનિવર સંયમમાં રમતા. એ રાગ.

જૈનો તે ગણુવા સાચા, મીઠી સત્ય વહે વાચા. જૈનો.

વીરાર્પણ કર્મો કરતા, કેશરિયાં કરી સંચરતા;

વીર વીર મુખ ઉચ્ચરતા.

જૈનો. ૧

મહાવીર દિલડું નિજ કરતા, મૃત્યુ કાલથી નહીં ડરતા;

મોહના માર્યા નહીં મરતા.

જૈનો. ૨

મહાવીર જેવને દિલ ધારે, ચડતા ધર્મિજન વહારે;

આપ તરે પરને તારે.

જૈનો. ૩

વીરસમા દાની થાતા, ધૂતોથી નહીં વંચાતા;

અજવાળે ત્રાતા માતા.

જૈનો. ૪

સર્વ શક્તિયો પ્રગટાવે, સત્ય પ્રેમ દિલમાં લાવે;

જૈનને ખવરાવી ખાવે.

જૈનો. ૫

(૧૦૮)

વીરજનોને સંતોષે; સેવા ભકિત કરી હોંશિ; રહેતા ન અન્યાયે રોષે.	જૈનો. ૬
જીવે વીરપ્રભુ માટે, ધર્મ ન છોડે શિર સાટે; બચ ન પાપતણી વાટે.	જૈનો. ૭
અરિહંત મહાવીર મનખ્યારા, શરણુ કરી જગદાધારા; સંકલ કરે નિજ અવતારા.	જૈનો. ૮
જૈનધર્મ માટે મરતા, સ્વર્ગવિષે તે અવતરતા; હુઃખી જનોને ઉદ્ધરતા.	જૈનો. ૯
ધીરા વીરા રણશૂરા, દીન જનોપર નહીં ક્રૂરા; જીવન સૂત્રોથી પૂરા.	જૈનો. ૧૦
સાધુસંત સુજસમ દેખે, નિન્દા દોષને ઉવેખે; આત્મા સમી દુનિયા પેખે.	જૈનો. ૧૧
જૈનોને મહાવીર સમા-ગણુતા રાખે ન સ્વાર્થતમા; સમજે સદ્ગુરૂ જ્ઞાન ગમા.	જૈનો. ૧૨
જૈનો વીરજનો એવા, કરતા વિશ્વતણી સેવા; બુદ્ધિસાગર શુદ્ધેવા.	જૈનો. ૧૩

(૧૦૫)

અરિહંતપદની ગુંડલી.

ભવિ તમે વદારે સૂરીશ્વર ગચ્છરાયા. એ રાગ.

વીર ઉપદેશેરે અરિહંત પ્રભુ જગદેવા,
અરિહંત પદની રે કરજો ભાવે સેવા;
ચોત્રીશ અતિશય મહિમા ધારક; વાણી ગુણુ પાંત્રીશ;
સમવસરણુમાં ખેસી જિનવર, ઉપદેશે જગદીશ. વીર. ૧

(૧૦૮)

ક્ષાતિકર્મનો નાશ કરીને, કેવલ જ્ઞાને શોભે;
 શુદ્ધાતમ તીર્થકર અરિહંત, અનંત ગુણથી ઝોપે. વીર. ૨
 અરિહંત તે નિજ આતમ જાણે, સત્તા વ્યકિત પિછાનો;
 આતમના ઉપયોગે પોતે, પરગટ ઇશ પિછાનો. વીર. ૩
 અરિહંત પરમાતમ પોતે, પ્રગટે આતમ જ્યોતે;
 બુદ્ધિસાગર પ્રભુ અંતરમાં, શોભે શુદ્ધ ઉચોતે. વીર. ૪

(૧૦૯)

સિદ્ધપદની ગુહલો.

રાગ ઉપરનો.

ભવિ તમે વઢોરે સિદ્ધ પ્રભુ જ્યકારી,
 શુદ્ધ ઉપયોગી રે કર્મ રહિત ગુણ ધારી;
 સિદ્ધ પ્રભુ નિજાતમ જાણે, શ્રદ્ધા નિશ્ચય આણે;
 નિરાકાર નિર્મલ શુદ્ધાતમ, અનંત સિદ્ધો માનો ભવિ તમે. ૧
 સત્તાએ નિજ આતમ સિદ્ધ જ, વ્યકતપણે પ્રગટાવો;
 અનંત તીર્થ સ્વયંનિજ આતમ, ધ્યાનવિષે લય લાવો. ભવિ. ૨
 અનંત જ્ઞાનાદિક ગુણ આગર, શુદ્ધાતમ દિલભાવો;
 બુદ્ધિસાગર આતમ ઉભગર, શુદ્ધ સમાધિ સુહાવો. ભવિ. ૩

(૧૧૦)

(૧૦૭)

આચાર્ય પદની ગુંડલી.

રાગ ઉપરનો.

ભવિ તમે વંદો રે આચાર્ય ગુણખાણી, અમૃત સરખી રે જેહની મીઠી વાણી;	
દ્રવ્ય ભાવથી છત્રીશ છત્રીશ, ગુણ શુભ જ્ઞાનના દરિયા, જૈનધર્મના રક્ષક અનુભવી, અતિશયી સુખ ભરિયા.	ભવિ. ૧
અનેક ઉપમા જેહને શોભે, યુગ પ્રધાનાવતારી; અન્તરાત્મપદધારક યોગી, જેહની સંગતિ સારી.	ભવિ. ૨
સર્વોગમ દર્શન વડવીરા, ધીર વીર ગ'ભીરા; નિશ્ચય તે વ્યવહારે પૂરા, સર્વ શક્તિથી શૂરા.	ભવિ. ૩
નિશ્ચય સત્તાએ નિજ આતમ, સૂરિ ગુણોએ ભરિયો; બુદ્ધિસાગર આતમજ્ઞાને, ભવસાગરને તરિયો.	ભવિ. ૪

(૧૦૮)

ઉપાધ્યાય પદની ગુંડલી.

રાગ ઉપરનો.

ભવિ તમે વંદોરે ઉપાધ્યાય ગુણધારી, શશીરવિ સરખોરે નિર્મમ નિરહંકારી;	
અનિગણને આગમ વંચાવે, ભણે ભણાવે ભાવે; પદાણને નવ પદ્મવ જે કરતા, પાઠક શક્તિ પ્રભાવે.	ભવિ. ૧
શોભે જે સુવરાજ સમા નિત્ય, સદાચારમત ધારી, તપી જપી અતિશયી પ્રભાવક, પંચવીશ ગુણ ભારી.	ભવિ. ૨
ઉપાધ્યાય નિજ આતમ જાણો, વ્યકત કરો નરનારી; બુદ્ધિસાગર આતમ વાચક, દ્રવ્યભાવ નિર્ધારી.	ભવિ. ૩

(૧૧૧)

(૧૦૬)

સાધુપદની ગુંહલી.

રાગ ઉપરનો.

ભવિ તમે વંદોરે યુનિપદ જગહિતકારી,	
ઋષિ શુભ સંયમી રે સાધુ ત્યાગી ગુણધારી;	
સત્તાવીશ ગુણ દ્રવ્યભાવથી, ધારક તપસી મહંત,	
શાંત ક્રાંત તપસી ગુણગ્રાગી, સદાચારી ગુણી સંત. ભવિ તમે. ૧	
ક્રિયા વેષમાં આશ્રહી નહીં જે, જ્ઞાનાદિક ગુણ અપિયા;	
સદાચારી પરમાર્થે પૂરા, મોહવિનાશક તપિયા. ભવિ. ૨	
નિશ્ચયથી નહીં લુચ્ચે સુઠે, આતમ સાધુ સુહાયો;	
બુદ્ધિસાગર સાધુ આતમ, જ્ઞાને અનુભવ પાયો. ભવિ. ૩	

(૧૧૦)

દર્શનપદની ગુંહલી.

રાગ ઉપરનો.

ભવિ તમે વંદોરે દર્શનપદ ગુણકારી,	
જિન ગુરૂધર્મની રે શ્રદ્ધાની ઝલિહારી;	
દ્રવ્યભાવથી શ્રદ્ધા દર્શન, આતમ જ્ઞાને પ્રમાણો,	
ક્ષયોપશમ ઉપશમને ક્ષાયિક, નિશ્ચય સમકિત માનો. ભવિ. ૧	
સર્વધર્મનું મૂલ છે શ્રદ્ધા, નિશ્ચય મનમાં લાવો;	
અન્તરાત્મપદ શ્રદ્ધાચોગે, અંતરમાં પ્રગટાવો. ભવિ. ૨	
દર્શન ગુણથી અલેહી આતમ, અનેકાન્તથી ધ્યાવો;	
બુદ્ધિસાગર આતમ ચોતે, અરૂપી પદ ભાવો. ભવિ. ૩	

(૧૧૨)

(૧૧૧)

જ્ઞાનપદની ગુંડલી.

રાગ ઉપરનો.

ભવિ તમે વંદોદે આતમજ્ઞાનને ભાવે, શ્વાસોશ્વાસમાં દે જ્ઞાની શિવપદ પાવે; જ્ઞાનાગ્નિ સહુ કર્મકાષ્ઠને, ક્ષણમાં ભસ્મ કરંતી, જ્ઞાનાગ્નિ દિલમાં પ્રગટાવો, ક્ષણમાં સુકિત વરંતી.	ભવિ. ૧
જ્ઞાનસમું નહીં કોઈ પવિત્ર જ, પંચજ્ઞાન જયકારી; તેમાં પણ ઉપકારી શ્રુત છે, પામો નરને નારી.	ભવિ. ૨
અનંત વેદાગમ ગુણુ દરિયો, નિજ આતમ નિર્ધારો; બુદ્ધિસાગર અનુભવી જ્ઞાની, સેવી લહો ભવ પારો.	ભવિ. ૩

(૧૧૨)

આરિત્રપદની ગુંડલી.

રાગ ઉપરનો.

ભવિ તમે વંદો દે આરિત્રપદ સુખકારી, રંકનો રાજા દે થાવે મુનિ ગુણુ ધારી. પંચાચારને પંચ મહામત, મૂલ ઉત્તર ગુણુ યોગી, વ્યવહારે વર્તો આરિત્રી, નિશ્ચય નિજ ગુણુ ભોગી.	ભવિ. ૧
દ્રવ્ય આરિત્ર તે વેષાચારે, ગુણુથી ભાવ પ્રમાણી; કોષ્ઠાદિકનો ઉપશમ ક્ષાયિક, આરિત્ર નિશ્ચય માનો.	ભવિ. ૨
આત્મ સ્વભાવ રમણુતા નિશ્ચય, આરિત્ર આત્મસ્વરૂપી; શુભ ને શુદ્ધોપયોગે તરતમ, યોગે બ્રહ્મ સ્વરૂપી.	ભવિ. ૩

(૧૧૩)

નિજ આતમ ચારિત્ર વખાણો, શુદ્ધ પરિણામ સ્વભાવે;	
નિરાસકિત ચારિત્ર નિબલતમ, નિર્દોષી મન દાવે.	ભવિ. ૪
જલપ'કજવત્ આતમ નિજ તે, સત્યચારિત્ર વિવેકે;	
બુદ્ધિસાગર આતમ રંગે, ક્ષીનપણાની ટેકે.	ભવિ. ૫

(૧૧૩)

તપપદની ગુંહલી.

રાગ ઉપરનો.

ભવિ તમે વંદો રે, તપપદ અતિશય ધારી,	
તપગુણ સેવો રે, ભાવે સહુ નર નારી.	ભવિ.
ખારસેદે તપ તપતાં નિર્મલ, કર્મ નિકાચિત નાસે;	
બાહ્યેચ્છારોધક તે તપ છે, કર્મ તપે તે ઉદ્ધાસે.	ભવિ. ૧
પર્યાશ લખિય ઉપજે તપથી, અનંત શક્તિ પ્રગટતી;	
રોગ શોક સહુ દૂરે નાસે. વાસનાવૃત્તિ વિઘટતી.	ભવિ. ૨
પ્રવૃત્તિ નિવૃત્તિ યોગી, કર્મ કરે પણ તપિયા;	
નિર્દોષભાવે રહેવું તપ છે, તપપદના ગુણ ખપિયા.	ભવિ. ૩
નિજ આતમ તપરૂપી નિહાળી, દ્રવ્ય ભાવ તપ તપવું;	
શુદ્ધોપયોગે રહેવું ઘટમાં, નામ પ્રભુતું જપવું.	ભવિ. ૪
ગુંહલી ગરબી ભાગ ધીબમાં, પંચોતરની સાલે;	
નગર પાદરા ચોમાસામાં, રચી આતમગુણ જ્યાલે.	ભવિ. ૫
તપાગરૂઠ રવિસાગર ગુરૂજી, સુખસાગર ગુરૂરાયા;	
ધર્મ ધુરંધર વીરની પાટે, પ્રેમે પ્રણુમો પાયા.	
મંગલ પામોરે જગમાં નર અને નારી.	ભવિ. ૬
નવપદ આતમમાંહિ જાણો,, નય નિદેષ્ય પ્રમાણો.	
બુદ્ધિસાગર શુદ્ધ ઉપયોગે, આપોઆપ પિછાણો. મંગલ.	ભવિ. ૭

(૧૧૪)

(૧૧૪)

શ્રી મહાવીર જન્મ જયંતી ગીત.

માતા ત્રિશલા ઝૂંકાવે પુત્ર પારણે. એ રાગ.

- આજે મહાવીર જન્મ્યા જગમાં આનંદ આપવા,
કોટિ અંદ્ર સૂરજની ઝળકી જગમાં જ્યોત;
પ્રગટયો ત્રણ ભુવનમાં આનંદમય ઉદ્યોત,
વિરમ્યા જડવાદી પાપી પંડિત બધોત. આ. ૧
- જગમાં સાત્વિક આનંદના વાયા શુભ વાયરા,
પામ્યા નારકીઓ પશુ મનમાંહિ આનંદ;
રૂડા આનંદના વરસ્યા બહુલા શુભ મેહુલા,
ભારત ઉલ્લસ્યું હરખે પાપ પલાયાં મંદ. આ. ૨
- રૂડી સર્વ દિશાઓ આનંદ ઓથે નીતરે,
ઠસો ઠસ દેવ દેવીથી ભરિયું બહુ આકાશ;
ઇંદ્રો ગાવે હરખે ને નાથે ઇંદ્રાણીઓ,
ચાંદા તેજે ભાસે રૂપાસમ આવાસ. આ. ૩
- ચહો ને લોકપાલ સહુ ગાવે વીરનાં ગીતડાં,
વિશ્વોદ્ધારક પ્રભુનો જાણીને અહેવાલ;
પ્રભુને મેરૂપર નહવરાવે સુરપતિ ભાવથી,
રૂડી ભારત ઘરઘર પ્રગટી મંગલમાલ. આ. ૪
- પ્રાક્ષણુ ભતિ હરખી પ્રાક્ષણુ ખીજ દિજત્વથી,
હરખ્યા ક્ષત્રિયો સહુ ક્ષત્રી ઘર અવતાર;
ક્ષત્રીકુંડનગરમાં મંગળ વાળાં વાગીયાં,
નહાનાં ઓટાં સહુને આનંદનો નહિ પાર. આ. ૫
- પ્રેમે આનંદના શ્વાસો લે ભારત ગાળને,
શાંતિ આનંદના ઉશ્વાસો લે નરનાર;

(૧૧૫)

- હરખ્યાં ત્રિશલામાતાને સિદ્ધારથ રાજવી,
હરખ્યા જોષીઓ જાણી ભારત ઉદ્ધાર. આ. ૬
- રાજા વૈશાલી ચેટક મનમાં આનંદિયા,
ધરધર આનંદ ઉત્સવ વર્તે જ્યજ્યકાર;
આખા ભારત દેશે ધરધર પુત્ર વધામણાં,
પ્રગટયો જગજ્યુર પ્રભુ મહાવીરનો અવતાર. આ. ૭
- ત્રેવીશ તીર્થંકર ભાષિત ચોવિશમા જનપતિ,
આજે પ્રકટયા જાણી સૌને થયો નિર્ધાર;
માળે ઘેસી કરતાં કલ્લોલો સહુ પંખીઓ,
કરતાં આનંદના નાદો તેમ પશુઓ સાર. આ. ૮
- સઘળે પ્રસિદ્ધ થઈ તેરસ મહાવીરના જન્મથી,
જગમાં મહાવીર તેરસ ઘેરેઘેર ગવાય;
સોનું રતન અને રૂપા હીરાના પારણે,
વીરને ઝૂલાવે ત્રિશલા માતા સુખદાય. આ. ૯
- ત્રિશલા યોલે મારી કૂખે પ્રગટયા વીરજિન,
તેથી સતીઓમાંહી થઈ પ્રથમ શિરતાજ;
મહારી કૂખે આવ્યા ધર્મોદ્ધારક રાજવી,
રાખી ભારતજનની ધર્મતણી શુભ લાજ. આ. ૧૦
- પ્રભુની જન્મણી જાંઘે લાંછન સિંહનું શોભતુ,
પ્રભુજી સિંહની પેઠે કરો પરાક્રમ ઘેશ;
દયાના ઉપદેશે નિર્હયતા ટાળી વિશ્વથી,
ટાળો નરનારી પશુ પંખીના સહુ કલેશ. આ. ૧૧
- વીરજન એક હંબર ને લક્ષણ આઠે શોભતા,
તેથી જાણ્યા ચોવીસમા મોટા જનરાજ;
કેશીકુમાર સુખથી ત્રિશલા જાણી ગાવતી,
ફડાં હાલરડાનાં ગીતો શુભ શિરતાજ. આ. ૧૨

(૧૧૬)

- જગમાં જોર પ્રકટતું જ્યારે હિંસા પાપતું,
કરતાં નરનારીઓ ત્રાહિ ત્રાહિ પોકાર;
જગમાં જુલ્મ ઘણા ને અધકાર અજ્ઞાનનો,
ત્યારે તીર્થ કરનો જન્મ થાય નિર્ધાર. આ. ૧૩
- ભારત આર્ય દેશમાં સોના સૂરજ ઊગીયો,
આજે જગ્યું ભારત સર્વ દેશ ગુરુજ;
સાથે જન્મ્યા કેઈક ગણુધર આદિ ઋષિયો,
જન્મ્યા દેવી જીવે કરવા સંઘે સાજ. આ. ૧૪
- રૂડું ભારતતું તપ રૂબરૂ જીનેશ્વર જન્મથી,
કરવા સર્વ વેદનો સાચો અર્થ પ્રકાશ;
જન્મ્યા જાણ્યા ઈન્દ્રાદિકના વચને ભારતે,
પામ્યા ઋષિ તપસ્વી યોગીયો ઉલ્લાસ. આ. ૧૫
- ખંદીખાનેથી છોડયા સુઘળા બંદિજનો,
ભારત દેશ નગરમાં ઉત્સવ ખહુલા થાય;
નગરમાં નાટારંગો ઠેર ઠેર ધાતા ઘણા,
અમરાપુર સમું ક્ષત્રીકુંડ સુખ ઉભરાય. આ. ૧૬
- પ્રભુને જોવા આવે દેવદેવી નરનારીઓ,
જોધી જોગીઓ સહુ જોવા આવે દોડી;
વરસે સિદ્ધારથ ઘર કુંચનની ખૂબ કોડીઓ,
પ્રભુની જગમાં જોતાં મળે ન ખીજી જોડ,
વીરના તેજ્યકી કોઈ કરે ન જગમાં હોડ— આ. ૧૭
- પ્રભુજી તીર્થ સ્થાપશે સમવસરજીમાં ખેસીને,
કરશે કેવલજ્ઞાને સત્ય ધર્મ ઉપદેશ;
ગણુધર દ્વાદશાંગી ગુંથીને ધર્મ વધારશે,
જેથી ટળશે આધિ વ્યાધિના સહુ કલેશ. આ. ૧૯
- મહાવીર ભારત ઘર ઘર જ્ઞાનાગ્નિ પ્રગટાવશે,
કરશે હુગુંજીનો યોધકી સંહાર;

(૧૧૭)

સર્વે આર્યો એક સ્વરૂપી થઇને ચાલશે,
રાજા રાંક સકલને સરખા હક નિર્ધાર. આ. ૧૯

સર્વે આર્યો દુઃખ બંધનને છેદી નાખશે,
ઊંચા નીચાનો રહેશે નહીં મન અહંકાર;
સહુનો ન્યાય થશે સમભાવપણે જગ સારીખો,
ટળશે હિંસા યજ્ઞો તથા મનુજ સંહાર. આ. ૨૦

થાશે પ્રજાસંઘનાં રાજ્ય અને સુનીતિઓ,
રક્તથી ખરડાશે નહીં સર્વ પ્રજાનો સંઘ;
રાજા રૈયત સર્વે આત્મરૂપથી એક થઇ,
કરશે અરસપરસ સાહાય્ય ધરી મન રંગ. આ. ૨૧

પ્રભુજી આત્મજ્ઞાનથી પ્રાદાણુ મુખ્ય કહાવશે,
ક્ષત્રી બનીને કરશે સર્વ કર્મ સંહાર;
જગત્માં ધર્મશૂરાનો ક્ષાત્રપણાથી જણાવશે,
અંતર વૈરુય બનીને કરશે ગુણુ વ્યાપાર. આ. ૨૨

કેવલજ્ઞાની બનીને સેવા સહુની સારશે,
ગામોગામ કરીને પાદ થકી વિહાર;
સેવા ધર્મતણુ ફેલાવો કરશે વિશ્વમાં,
અતુવિધ સંઘ બનાવી કરશે જગ ઉદ્ધાર. આ. ૨૩

સાચી ભક્તિ સાચાં કર્મો જ્ઞાને જણાવશે,
વિચારો આચારોમાં થાશે બહુ ઉદાર;
દયાનો ફેલાવો કરશે ભારતમાં ભાવથી,
ધરોધર પંખીઓ માળા કરશે નિર્ધાર. આ. ૨૪

જીતી રાગદ્રેષને દુનિયા કરશે નિર્મલી,
આર્યો જૈનો જિનને અનુસરશે દિનરાત;
પ્રાદાણુ આત્મજ્ઞાનીઓ બનીને વિશ્વ જગાવશે,
નવહું રૂડું પ્રગડયું ભારતનું પરભાત. આ. ૨૫

(૬૧૮)

આરે વણો કૃદિભંધન ખોટાં લ્યાગશે,
 ઘરોઘર આત્મજ્ઞાનનાં પ્રગટાશે બહુ સૂત્ર;
 સાચા વ્યવહારો વર્તાશે સાચી નીતિથી,
 જ્ઞાનીયો યોગી થાશે ભારત માતા પુત્ર.

આ. ૨૬

ઘરોઘર ધન્ય ભાવના યજ્ઞે શુભ પ્રગટાવશે,
 જિનજી ચોવીશંભો મહાવીરતણો અવતાર;
 ભાષે ભવિષ્ય કેશી ઈંદ્રો ને બહુ ઋષિયો,
 એણું સુણીને હરખ્યાં ભારતનાં નરનાર.

આ. ૨૭

જયંતી વીર પ્રભુની ઉઝવે સુરનર નારીયો,
 વત્યો ત્રણ ભુવનમાં જન મનમાં આનંદ;
 પ્રગટયો સાત્ત્વિક આનંદ માય ન લોકલોકમાં,
 નાકા મોહરાયના સળળા સઘળા કુંઠ.

આ. ૨૮

ઐતર તેરસ મહાવીર જન્મ જયંતી ઉઝવી,
 સુરપતિ ઈંદ્રાણીઓ નહીંધરમાં જાય;
 માંડે અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ ત્યાં ભાવે ભાવના,
 ત્યાંથી દેવલોકમાં પહોંચીને હરખાય.

આ. ૨૯

ક્ષત્રી કુંઠ નગરમાં દશ દિન ઉત્સવ માંડિયો,
 પ્રભુનાં મંદિરોમાં પૂજાઓ બહુ થાય;
 જમણો જમતાં સર્વે જાતિ નર ને નારીઓ;
 દેવાં દેશતણાં નહિં રહેતાં માંહોમાંહ.

આ. ૩૦

આજે વીરપ્રભુની જન્મ જયંતી ઉઝવી,
 સંકળો જન્મ થયો ને કૃણી હૃદયની આશા;
 ભારત ધન્યજ્ઞાનથી શુરૂ બની સહુ દેશનો,
 દેશે સ્વતંત્રતા ને આત્મિક જ્ઞાન પ્રકાશ.

આ. ૩૧

ગાયકવાડી રાજ્યે નગર પાદરા શોભતું,
 જયંતી વીર પ્રભુની કીધી હર્ષોદલાસ;

(૧૧૯)

સંવત્ ઓગણિશ પંચોત્તરની રૂડી શાલમાં,
ગાવે બુદ્ધિસાગરસૂરિ જ્ઞાન પ્રકાશન

(૧૧૫)

શ્રી મહાવીર પ્રભુતું મારણું

ત્રિશલા માતાતું ગાન.

શ્રી મહાવીર પ્રભુતું હાલરકું.

વહાલો વહાલો હૃદયનો પ્રાણ, મહાવીર બાહુડો;
મારું સર્વ મનોરથ સ્થાન, મહાવીર બાહુડો.

આંખલડી અણીયાળી અમૂલી, જોતાં તૃપ્તિ ન થાતી રે;
નાથે નચાવે આંખ ઇસારે, નિર્મલ નેહ સોહાતી. મહા. ૧

પ્રહ્લતેજ આંખે ઉભરાતું, પ્રિયજનો ઝટ પરખેરે;
આંખ ઉલાળે વિશ્વ ઉલાળે, સહુ હરખાતી હરખે. મહા. ૨

કારમાં નયણું લોકોત્તર શ્યાં, કાલજડાંને કોરે રે;
નાભુકે નાતું નાકે મળતું, ઉભરે આનન્દ છાળે. મહા. ૩

હાડમકળી સમ હાંતની પંકિત, હંસ પંકિત ઝટ જીતે રે;
ઉપમાલાયકે કોઈ ન જગમાં, અનુભવ રીત પ્રતીતે. મહા. ૪

હસતાં પુષ્પ ખરે જ્યમ મોતિ, હાસ્ય મધુરું સુહાતું રે;
સર્વ પ્રહ્લંડોની સહુ લીલા, કરતું દીલ જણાતું. મહા. ૫

કાલજડું હરે કાહુ યોલી, કરે તન્મય મન ઠારી રે;
અદ્વૈત પ્રહ્લના મેળે ઝખાળે, પ્રેમોદધિ અવતારી. મહા. ૬

સ્કત કમલ અળતાનાં જેવાં, પુનિત પગલાં ભરતો રે;
હયમશુ આલી વિશ્વ ડોલાવે, છાતીએ બાહુ પડતો. મહા. ૭

ઉછળી આનંદઓષ ઉછાળે, ખોળે પડી શુભ ખેલે રે;
અંશુકો મુખમાંહી આવી, રમતો નવ નવ ગેલે. મહા. ૮

(૧૨૦)

- ખાલપ્રભુ પારણીએ પોઠે, હાલરઠે હુલરાવું રે;
પ્રભુના લક્ષણ પારણીયામાં, દીકાં તે શું ? જણાવું. મહા. ૮
- હાલો હાલો કરતાં હલાવે, ત્રણ ભુવનને પ્રેમે રે;
અકલ અલખ લીલામાં લયપચ, રહેતો જીવન શ્રેમે. મહા. ૯
- અનુભવ રમ્મત ગમ્મત કરતો, વિશ્વ જીવાડી એ જીવે રે;
ત્રણ ભુવન અંધારું નાહું, પુત્ર પનોતા દીવે. મહા. ૧૦
- ઠંડાલ કરીને છાતી સરખો, આંખી આનંદ પામું રે;
ખાહિર અંતર ખાલ પ્રભુના, રૂપે જગ સહુ નામુ. મહા. ૧૨
- પગ ઝાંઝરીએ જગ અમકાવે, આંખથકી આકર્ષે રે;
આનંદ તેજે દેહ ભરેલી, પ્રેમ તેજે જહુ વર્ષે. મહા. ૧૨
- ભૂમિ પડીને સામું જોતો, આંખ મીંચી કંઈ હસતો રે;
પાસે આવી જોળામાંથી; કળા કરીને ખસતો. મહા. ૧૩
- ખીલે ખીલાવે જીવે જીલાવે, હસે હસાવે રમાવે રે;
પ્રહારૂપ તનમયતા માટે, લાડ કરે ને લડાવે. મહા. ૧૪
- સખીઓ આવે ખાલ પ્રભુને, હેત કરીને રમાડે રે;
જગજીવન જગનાથ જીવન મુજ, દેખો ને દિલ ઠંડાલો.મ. ૧૫
- નવ નવ ચેતન જીણે ખીલે, અનુભવ રસને ઝીલે રે;
જીવનશક્તિ અમીરસ દીલે, તેજ સમર્પ્યું રચીલે. મહા. ૧૬
- અંગોઅંગે રોમોરોમે, આનંદ હેલી વિલસે રે;
કામજુગારી કાયા ઉજવલ, દેખતાં દિલ ઉલસે. મહા. ૧૭
- પ્રભુ ખાલ મુજ જોળે હુલાવું, તનમય થઇ ઝટ જાવું રે;
મુખ પર ઝરમર જ્યોતિ ઝળકે, ઠંડાલ કરીને વધાવું. મહા. ૧૮
- નાચે રાચે ધાવે પ્રેમે, મીંચી આંખ ઉઘાડે રે;
જોઇ રહે મુજ સામું ધાતાં, અદ્વૈત પ્રહારૂ જગાડે. મહા. ૧૯
- ઠંડાલ કરીને અંગે વળગે, અંધે નહીં ક્ષણવારે રે;
વિધાસીમાં સહુથી સાચો, શુદ્ધ સરલતા ધારે. મહા. ૨૦

(૧૨૧)

- કુદ્રતી શોભા સૌથી સારી, રવિ શરી વારી જાઉં રે;
ખાલક રાજ આનંદ તાજ, ગુણ કેટલા હું ગાઉં. મહા. ૨૧
- આત્મ પ્રતિબિંબ નિર્મલ ન્હાતું, મલકે સુખથી મગાતું રે;
હલથી દિલ પરખાવે નયને, મૈન રહી કહે છાતું. મહા. ૨૨
- તૃપ્તિ ન પામું લાડ લડાવે, પ્રભુ ખેલે સુખ ખોળે રે;
જન્મ સફલ થયો પુણ્યોદયથી, આવે ન કો સુખ તોલે. મ. ૨૩
- અલંકારથી અંગ ઝોપાવું, ઝલલાં સરસ પહેરાવું રે;
દિલ આંગણીએ ખાલુડાને, લય લાવી પધરાવું. મહા. ૨૪
- ખાલુડાના લાડના વ્હાવે, હરખી ધાતોધાતે રે;
પૂર્વા પૂર્ણ મનોરથ પ્રભુએ, જાય જીવન હરખાતે. મહા. ૨૫
- કલ્પવૃક્ષ ખીજ અંદ્રની પેઠે, વધતો હર્ષ વધારે રે,
વૈરીને પણ વ્હાલો લાગે, ઘેલી બની અવતારે. મહા. ૨૬
- ખાલુડા પ્રભુ આગળ ગાતી, ગરબો નવ નવ ગાને રે;
પ્રભુમય ગાનો તાનો જણાતાં, મને સમજાવે સાને. મહા. ૨૭
- ખાલુડામાં સર્વે ભયું છે, બાકી રહું નહીં કાંઈ રે;
સર્વ મનોરથ ક્ષણીયા મારા, રહી કલ્પવૃક્ષની છાંઈ. મહા. ૨૮
- જીવનમાં અમીરસ રેડાયો, પત્ની જીવન શુભ સિદ્ધ્યું રે;
કોટિ વર્ષતક નંદન જીવો, પ્રભુ ચુંબી અમૃત પીધું. મહા. ૨૯
- રત્ન કુક્ષીને જનની શિરોમણિ, ત્રિશલા માત ગણાણી રે;
તણ જીવનમાં થઇ હું ચાવી, વિશ્વવત્સલ પ્રજ્ઞાણી. મહા. ૩૦
- અંબાદેવી શક્તિ પુરાણી, નામ અનેકે ગવાઈ રે;
દુનિયા શાંતિ શ્વાસ ગ્રહંતી, ઘરઘર કરતી વધાઈ. મહા ૩૧
- ખાલા પ્રભુમાં દેવ દેવીઓ, પ્રિયપણું સહુ જોતી રે;
યુદ્ધિસાગર વારી જાઉં, પ્રભુને વધાવું માતી. મહા. ૩૨

श्रीमद् बुद्धिसागरञ्च अथभाषाभां प्रगट्थयेत्ता अथो.

पृष्ठ

१. क लज्जन संग्रह भाग १ ले.	२००	०-८-०
× १. अध्यात्मिक व्याख्यानभाषा.	२०६	०-४-०
× २. लज्जनसंग्रह भाग २ ले.	३३६	०-८-०
× ३. लज्जनसंग्रह भाग ३ ले.	२१५	०-८-०
× ४. समाधि शतकम्.	३४०	०-८-०
५. अनुभव पञ्चिशी.	२४८	०-८-०
६. आत्मप्रदीप.	३१५	०-८-०
७. लज्जनसंग्रह भाग ४ थो.	३०४	०-८-०
८. परमात्मदर्शन.	४३२	०-१२-०
९. परमात्मज्योति.	५००	०-१२-०
× १०. तर्कसिद्धि.	२३०	८-४-०
× ११. गुणानुराग. (आहृति भीष्ण)	२४	०-१-०
× १२-१३. लज्जनसंग्रह भाग ५ मो तथा ज्ञानदीपिका.	१६०	०-६-०
× १४. तीर्थयात्रानु विमान (आहृति भीष्ण)	६४	०-१-०
१५. अध्यात्म लज्जनसंग्रह.	६६०	०-६-०
× १६. गुण्योधि.	१७२	८-४-०
× १७. तर्कज्ञानदीपिका.	१२४	०-६-०
१८. गुण्योधि संग्रह.	११२	०-३-०
× १९-२०. आवकधर्मवैवर्ध भाग १-२ (आहृति त्रीष्ण)	४०-४०	०-१-०
× २१. लज्जन पद संग्रह भाग ६ ठो.	२०८	०-१२-०
२२. वयनामृत.	३०८	०-१४-०
२३. योगदीपक.	२६८	०-१४-०
२४. जैन ऐतिहासिक रासभाषा.	४०८	१-०-०
२५. आनन्दधन पदसंग्रह भावार्थ सहित.	८०८	२-०-०
२६. अध्यात्म शान्ति (आहृति भीष्ण)	१३२	०-३-०
२७. काव्यसंग्रह भाग ७ मो.	१५६	०-८-०
× २८. जैनधर्मनी प्राचीन अने अर्वाचीन स्थिति.	६६	०-२-०
× २९. कुमारपास अरित्र (हिंदी)	२८७	०-६-०
३० थो ३४. सुभसागर गुणगीता.	३००	०-४-०

(૨)

૩૫. પદ્મવ્ય વિચાર.	૨૪૦	૦-૪-૦
૩૬. વિળપુર વૃત્તાંત.	૯૦	૦-૪-૦
૩૭. સાખરમતી કાવ્ય.	૧૯૬	૦-૬-૦
૩૮. પ્રતિષ્ઠા પાલન,	૧૧૦	૦-૫-૦
૩૯-૪૦-૪૧. જનગચ્છમત પ્રખંધ. સંઘપ્રગતિ. જૈનગીતા.		૧-૦-૦
૪૨. જૈન ધાતુપ્રતિમા લેખ સંગ્રહ.		૧-૦-૦
૪૩. મિત્રમૈત્રી,		૦-૮-૦
૪૪. શિષ્યોપનિષદ્.		૦-૨-૦
૪૫. જનોપનિષદ્.	૪૮	૦-૨-૦
૪૬-૪૭. ધાર્મિક ગદ્યસંગ્રહ તથા પત્ર સહુપદેશ. ભાગ ૧ લો.	૯૭૬	૩-૦-૦
૪૮. ભજનસંગ્રહ ભાગ ૮	૬૦૪	૩-૦-૦
૪૯. શ્રીમદ્દેવચંદ્ર ભા. ૧	૧૦૨૮	૨-૦-૦
૫૦. કર્મયોગ.	૧૦૧૨	૩-૦-૦
૫૧. આત્મતત્ત્વદર્શન.	૧૧૨	૦-૮-૦
૫૨. ભારત સહકાર શિક્ષણ	૧૨૮	૦-૧૦-૦
૫૩. શ્રીમદ્દેવચંદ્ર ભા. ૨	૧૨૦૦	૩-૮-૦

x આ નીશાની વાળા ગ્રંથો સીલકમાં નથી.

પુસ્તક મળવાનાં સ્થળ.

- મુંબઈ, પાપકુણી. ભુકસેલર મેઘલ હીરલ.
 ,, ચંપાગલી. લલ્લુભાઈ કરમચંદ દલાલ.
 પુના, વેતાલપેંઠ. શેઠ વીરચંદલાઈ કૃષ્ણાલ.
 પાટરા, વકીલ મોહનલાલ હીમચંદ.

